

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבחו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
ידיעות אחרונות בעמ דאח' נ' ציונות להיות או לחדול דאח'
ע"א 20727-09-20
סוג עניין: ערעור על בית משפט השלום - דן יחיד
תאריך פתיחה: 09 ספטמבר 2020
רמת היסיון: פתוח לציבור

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב – יפו

המערערים:

1. ידיעות אחרונות בע"מ
2. סימה קדמון

שניהם ע"י ב"כ עו"ד מ. מוזר /או ט. ליבליך /או ת. גליק
/או פ. מוזר /או ש. בריק - חיימוביץ /או ע. אשכר
/או י. חנין /או ר. פרידנרייך /או ת. קייסרמן
/או ע. שרעבי /או מ. שני /או ב. לאודון

מרח' נמל תל אביב 40, ת.ד 300, תל אביב, 61002
טל': 03-5442370, פקס: 03-5442375

- נ ג ג -

המשיבים:

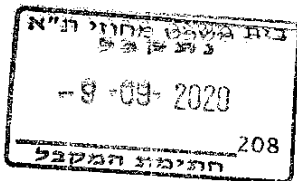
1. אם תרצו – ציונות להיות או לחדול, ע.ר. 580471662
2. אהוד יהודה טנא

ע"י ב"כ עו"ד ג. צברי

ת.ד. 50368, תל אביב 6150301

טלפון: 03-3760511; פקס: 03-76121401

דואר אלקטרוני: guy@tsabary-law.co.il

כתב ערעור

מוגש בזאת ערעור בזכות על פסק-דינו של ב"מ השלום בתל-אביב - יפו (כב' השופטת הבכירה רונית פינצ'וק - אלט) בת"א 25638-05-17, שניתן בהיעדר הצדדים בתאריך 29.6.2020 [העתקו מצ"ב ומסומן כנספח "א"].

1. בפסק-הדין נתקבלה תביעת לשון הרע שהגישו המשיבים, עמותה פעילה וידועה בציבוריות הישראלית ומי ששימש כדוברת – כנגד עיתון "ידיעות אחרונות" והפרשנית הפוליטית גב' סימה קדמון.
2. בעין המחלוקת שני פרסומים: קטע מתוך כתבה (מאת העיתונאי רו שכינק) [מצ"ב לשם הנוחות כנספח "ב"], וקטע מתוך מאמר ביקורת פובליציסטי במדור טורי דעה (מאת הפרשנית סימה קדמון) [מצ"ב כנספח "ג"].
3. המערערים חויבו בתשלום פיצוי בסכום של 35,000 ₪ למשיבה 1; 70,000 ₪ למשיב 2; וכן בתשלום הוצאות בתוספת שכ"ט עו"ד בסך 20,000 ש"ח.
4. המערערים טוענים כי פסה"ד אינו יכול לעמוד במבחן הביקורת השיפוטית של ערכאת הערעור, וכי ראוי לבטלו על כל רכיביו וקביעותיו: הן בסוגיית פרשנות הפרסומים, החבות בגינם וניתוח ההגנות העומדות למערערים, והן בסוגיית קביעת שיעור הפיצוי שהושת על המערערים.

5. בכל הכבוד הראוי, ניכר כי קביעותיו של ביה"מ קמא נבעו מתפישתו הסובייקטיבית את האירועים ואת שני הפרסומים הנפרדים אשר נבחנו (ללא הצדקה) כמכלול, בצורה פשטנית, תוך **התעלמות לא מובנת מפרטים עובדתיים קרדינליים**. פסה"ד כולו נשען על ניתוח ראייתי מוטעה ומנותק ביחס לאירועים שקדמו לפרסומים ואשר עליהם נשענו.
6. פסה"ד שניתן בביה"מ קמא מערער את האיזון שיצר המחוקק בין הערכים המוגנים בגדרו של **חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965** (להלן: "**החוק**") ולפיכך פוגע במוסד העיתונות החופשית שהוכר כערובה לקיומו של משטר דמוקרטי.
7. פסה"ד מושתת על יסוד שגוי לפיו פרסום לשון הרע על מושא הפרסום הוא בהכרח פרסום המחייב את המפרסם בפיצוי ללא התחשבות בערכו של הופש הביטוי או בשמו של המסוקר; הותרת פסה"ד על כנו עלולה להטיל אפקט מצנן לא ראוי על עבודתם של העיתונאים בסקרם נושאים שבמרכז פולמוס ציבורי.

הערה דיונית:

8. **בהתייחס לקטעי הטקסט העומדים לדיון**, אין לערכאה קמא יתרון על-פני ערכאת הערעור. עפ"י הפסיקה המותב בערעור יכול **להפעיל שיקול דעתו, פרשנותו וכישרונו** מבלי להיזקק למסקנות, לפרשנויות או לדעות שהביע ביה"מ קמא בפסה"ד. יכולת המותב להתרשם מלשון הפרסום היא יכולת ישירה המוטלת עפ"י ההלכה על ה"אדם/הקורא הסביר" - הלא הוא ביה"מ [ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג (2) 333; ע"א 723/74 הארץ נ' חברת החשמל, פ"ד לא (2) 300, (להלן: "**עניין הארץ**")].
9. לגבי חלקים ניכרים מתוך הערעור, הן בשאלת החבות, והן בשאלת הנזק – **אין לערכאה הדיונית יתרון כלל, או למצער אין יתרון משמעותי על-פני ערכאת הערעור, שכן מדובר בחומר ראייתי כתוב (מוצגים רבים המדברים בעד עצמם הוגשו ומצויים בתיק)**; כפי שנראה בערעורנו, ביה"מ קמא לא הביא בחשבון כנדרש מוצגים המוכיחים היטב את סוגיית שמם של המשיבים כמו-גם את תרומתם המכרעת במעשיהם ובמחדליהם לפרסומים מושא הערעור באופן שמאין כל אחריות מצד המערערים.
10. בכל הנוגע לממצאים העובדתיים בפסה"ד, הרי שכפי שיומחש להלן, המקרה שלפנינו נופל בגדר אותם מקרים שבהם ערכאת הערעור כך תטה להתערב. ואלה הן עילות ההתערבות הרלוונטיות לענייננו: כאשר הממצאים מבוססים על **ראיות כתובות, חפציות ומוחשיות (כגון הודעות ווטסאפ, התכתבויות ופרסומים בתקשורת)**¹; כאשר הערכאה הדיונית התעלמה כבענייננו **מראיות מהותיות**²; כאשר הממצאים נסמכים על שיקולים שבהגיון ובשכל ישר³; כאשר ביה"מ קמא אימץ גרסה **מופרכת וחסרת הגיון**⁴; כאשר נפלה טעות מהותית או "בולטת לעין" בהערכת המהימנות⁵; כאשר מדובר **במסקנות** עובדתיות, להבדיל מעובדות – לא כל שכן כאשר מסקנות שבעובדה נשענות על **ניתוח משפטי שגוי**⁶;
11. בין פסה"ד של כב' ביה"מ קמא - לבין ההליך שהתנהל לפנינו פעורה תהום חריגה ובלתי מוסברת: בעוד בפסה"ד בוחר ביה"מ להתייחס לקומץ מוצגים קטן, הוא **נמנע כליל מלהתמודד ולבחון בהנרעתו** צבר חומרים נרחב שהוגש והתקבל כראייה [27] מוצגים בתיק המוצגים מטעם המערערים ובמסגרת הדיון [11 מוצגים נוספים]. משלא ניתן הסבר מניח את הדעת – או הסבר כלל בפסה"ד להתעלמות גורפת

¹ רע"פ 3352/06 בוזגלו נ' מדינת ישראל (נבו, 2008).

² ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 632, עמ' 645.

³ ע"פ 5714/08 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו, 2010), בפסקה 12.

⁴ ע"פ 8146/09 אבשלום נ' מדינת ישראל (נבו, 2011) בפסקה 19.

⁵ ע"א 3107/01 עדיני נ' אמיתי, פ"ד נו(3) 555, 559 (2003).

⁶ רע"א 7956/99 שיכון ופיתוח לישראל בע"מ נ' עיריית מעלה אדומים, פ"ד נו(5) 779 (2002).

ותמוחה זו - נדרשת התערבות ערכאת הערעור. ביה"מ קמא לא בחן כדבעי את יריעת הראיות בתיק עד כי נפגעת תחושת הצדק.

תחושה קשה זו משתלבת עם חוסר האיזון העמוק המצוי בפסה"ד, לרבות בשלב בחינת קיום "נוזק" ושיעורו והפיצוי שפסק ביה"מ קמא בגינו נוכח שמה של המשיבה 1 בציבור.

12. **באשר לקביעת שיעור הנזק** – ביה"מ קמא לא פסק פיצוי על בסיס הוכחת נזק ממוני או ספציפי והפיצוי שנפסק הוא כללי. יכולתו של ביה"מ הנכבד שלערוך לערוך אומדנת שיעור נזק, עפ"י הפסיקה הנהוגה בארץ במקרים בעלי נסיבות דומות כשמדובר בנוזק כללי בטווח הסטטוטורי - בוודאי אינה נופלת מיכולתו של ביה"מ קמא לעשות כן.

תמצית עובדות הרקע הצריכות לעניין - עליהן אין חולק:

13. שני הפרסומים נשוא התביעה נולדו בעקבות פרשה הקשורה במכתב מחאה שנשלח לשרת התרבות בעניין סדרה תיעודית בשם "מגידו" (להלן: "הסדרה"). בסדרה תועדו חייהם של אסירים ביטחוניים פלסטיניים. במכתב הובעה מחאה על-כך שמשרד התרבות מסייע במימונה.

המכתב (להלן: "המכתב לשרה") נשא כיתוב (כותרת) "פורום משפחות שכולות" בראשו (באמצע) וכן בסופו, כמתואר בסעי' 5 לפסה"ד. [מוצג 1 בתיק, ולשם הנוחות מצ"ב כנספח "ד"].⁷

14. נושא המכתב סוקר ע"י כלי תקשורת אחרים עובר לפרסומים נשוא התביעה. כך למשל, בידיעה בעיתון "ישראל היום" מאת יאיר אלטמן מתאריך 28.3.2017 שכותרת המשנה שלה נפתחת במשפט: "פורום המשפחות השכולות שלח מכתב חריף לשרת התרבות..." "צוטט מתן פלג, מנכ"ל המשיבה 1, תנועת "אם תרצו", שהוצג כמי שמלווה את המשפחות השכולות כשהוא תומך בתוכן המכתב נגד מימון הסדרה. כך, בפרסום זה ב"ישראל היום", שמו של "פורום המשפחות השכולות" (כמו גם שמה של "אם תרצו") נרתם ונקשר למכתב לשרה בצוותא חדא. (הפרסום מאוזכר בסעי' 23 לפסה"ד).

15. אלא שאז "פורום המשפחות השכולות" האמיתי – המכונה בפסה"ד קמא "הפורום הוותיק" - ארגון ידוע ומוכר הפועל משנת 1995 ומונה כ-600 משפחות, הכחיש את קשרו למכתב ומחה על שימוש מעוול בשמו לצרכי המכתב לשרה;

בעקבות הפרסום ב"ישראל היום", נשלח בו ביום, 28.3.2017, מכתב דרישה מאת עו"ד עודד הכהן ב"כ "פורום המשפחות השכולות" למנכ"ל המשיבה 1, "אם תרצו". במכתב זה מחה ב"כ פורום המשפחות השכולות הוותיק על מצג השווה לטענתו לפיו הפורום הוא הגוף שעומד מאחורי המכתב לשרה. הוא הבהיר כי רתימת פורום המשפחות השכולות לפניו היא שקרית.

מכתב הדרישה מאת ב"כ הפורום נשא כותרת "דרישה לפרסום הבהרה בגין שימוש לא חוקי, מטעה ומזיק בשמו של 'פורום המשפחות השכולות' 'בחוסר תום לב', 'בצורה כל כך צינית, אכזרית ומגמתית" למטרות המנוגדות להשקפת חברי הפורום.

ב"כ הפורום התייחס למעשה משלוח המכתב לשרה כמצער ומביש כאשר הוא נעשה כלפי הורים אשר שלמו בדם בניהם את המחיר הכבד ביותר ואשר נדהמו לשמוע כי שם הפורום שלהם מתנוסס מעל מכתב המנוגד לערכי הפיוס וההידברות אותם הם מקדמים. הוא ציין כי פורום המשפחות השכולות

⁷ לכתב הערעור צורפו נספחי סנדך בלבד מתוך היקף המוצגים הרחב הקיים בתיק.

קיים בירור עם העיתונאי יאיר אלטמן שהבהיר שהידיעה מבוססת על מכתב שקיבל מדובר המשיבה 1
"אם תרצו" - המשיב 2, אהוד טנא.

[המכתב היווה מוצג 5 בתיק ולשם ההתרשמות הישירה מצ"ב ומסומן נספח "ה"].

16. במכתב ההתראה מטעם הפורום הוותיק הומחש ה"תרגיל" וה"ספין" (סחריר) שנעשה לטענתו בעצם הפצת מכתב הנושא שם דומה כדי הטעיה בטענה לניסיון לגניבת דעת הציבור: "פורום משפחות שכולות" לעומת "פורום המשפחות השכולות" על-מנת ליצור רושם שגוי בציבור כאילו הארגון הידוע והוותיק (שעמדותיו הפוכות בתכלית) קשור למכתב.

17. מעבר למשלוח מכתב ההתראה ל"אם תרצו", התראיין יו"ר הפורום הוותיק מר רמי אלחנן (שהפך לאב שכול כשאבד את בתו סמדר ז"ל, תלמידת ביי"ס, בפיגוע בשנת 1997) לעיתון "הארץ" במסגרת זיווה נרחב על הפרשה בתאריך 28.3.2017 (עובר לפרסומים מושא התביעה) ואלה מילותיו:

"אנחנו לא ארגון עלום שם ואנחנו קיימים כבר 20 שנה [...] כשארגון כמו 'אם תרצו' מוציא באופן זדוני ומגמתי מכתב בשמנו, זו גניבה לכל דבר ועניין. [...] עכשיו הם רוצים לגנוב מאתנו גם את שמו של ארגון גדול וידוע בציבור ועושים בו שימוש שהוא ההפך ב – 180 מעלות ליעדים שעבורם הארגון הזה קיים. [...]"

וכן:

"אנחנו ארגון של משפחות ישראליות ופלסטיניות – שמנסות בעזרת הכבוד שרוחשים לשכול שלנו – למנוע עוד שפיכות דמים בעתיד. בעוד ש'אם תרצו' הוא ארגון שמלבה אש של נקמה וכעס שמזינים את מדורת השנאה ומעגל הדמים האינסופי, אנחנו מבקשים לעשות את ההפך. מילא אם ארגון אחר היה עושה שימוש בשם שלנו, אבל במקרה הנוכחי זה פשוט בלתי נסלח".

[הכתבה ב"הארץ" הוגשה וסומנה מוצג 4 ומתוארת בסעי' 25-26 לפסה"ד קמא. מצ"ב כנספח "נ"].

18. גם עיתון "מעריב" פרסם ביום 28.3.2017 ידיעה [הוגשה וסומנה מוצג 3 ונ/4 מצ"ב כנספח "ז"] לפיה פורום המשפחות השכולות דרש הבהרה מ"אם תרצו" והתנצלות על הטעיה, לאחר שהעיתונאי אלטמן אישר שהמכתב לשרה התקבל אצלו מדובר "אם תרצו" מר אודי טנא (המשיב 2).

19. הנה-כי-כן, פרשה זו עוררה עניין ציבורי ודבר משלוח המכתב לשרה – כמו-גם מחאת הפורום הוותיק נגד המכתב סוקרו בכלי תקשורת שונים. מכולם, בחרו התובעים באופן בררני, כבמקלטת, לתבוע את המערערים – ואותם בלבד.

20. לסיום חלק זה של הרקע העובדתי נציין עוד עובדה אחת אשר עליה לא יכול להיות חולק: אין חולק, והדבר אושרר בחקירתו הנגדית, כי המשיב 2 הפיץ עובר לפרסומים מושא התביעה שתי הודעות What'sapp (שהתקבלו בין השאר בתא כתבי הכנסת) המתייחסות למכתב.

כך, ביום 28.3.2017, הפיץ המשיב 2, המזוהה כ"דובר אם תרצו" (כפי שמתנוסס על צילום המסך שמעל להודעה):

אודי טנא דובר אם תרצו:

"מנכל תנועת 'אם תרצו' מתן פלג שמלווה את המשפחות השכולות במאבק בירך את השרה רגב על החלטתה [הדגשה זו במקור – הח"מ] ואמר כי יש גבול לצניניות ולאטימות הלב ומכאן הכעס ותחושת העלבון מהנהלת יס. החברה הישראלית, המוקירה ומחויבת

למשפחות השכולות אשר איבדו את היקר להן מכל, לא צריכה לסבסד מכיסה סדרות הממסגרות מחבלים כגיבורים טראגיים. אנו קוראים לכלל הציבור להצטרף לדרישתנו מהנהלת יס להתנצל באופן אישי בפני המשפחות השכולות...

לפרטים נוספים: אודי טנא 0505-723361

[ההודעה שלא הוגשה לביה"מ ע"י המשיב 2 אלא ע"י המערערים סומנה מוצג 6 ומצ"ב כנספח "ח"].

וזוהי לשון הודעה נוספת שהפיץ ברבים דובר "אם תרצו", המשיב 2:

אודי טנא דובר אם תרצו:

"דבורה גונן, אמו של דני הי"ד שנרצח בפיגוע בישוב דולב לפני שנה ותשעה חודשים אמרה בעקבות החלטת השרה רגב להפסיק את מימון הסידרה 'מגידו' כי: 'אני מברכת את השרה רגב על החלטתה. אנו זועקים את זעקת יקירנו ודורשים מחברי הממשלה להפסיק את החגיגה בבתי הכלא. הגיע הזמן להגיד להם-די!'. [...]

לפרטים נוספים: אודי טנא 0505-723361

[גם הודעה זו הוגשה ע"י המערערים כמוצג 7, ומצ"ב כנספח "ט"].

הפרסומים מושא פסק-הדין:

הפרסום הראשון – ידיעה מאת העיתונאי רז שכניק:

21. הידיעה מיום 29.03.2017 (להלן: "הפרסום הראשון") שכותרתה "קרב מגידו" עסקה בעיקרה בבחינה המחודשת של תקצובה ושידורה של הסדרה. במסגרת הידיעה, בין השאר, נסקרה השפעת המכתב לשרה.

הקטע מתוך הפרסום שהתייחס ל"אם תרצו" (בפסקה באמצע הטור האמצעי):

"רגב הוציאה את הודעתה בעקבות מכתב שנשלח מטעם תנועת 'אם תרצו' ושנשא חתימה של 'פורום משפחות שכולות'. במכתב נטען כי הסדרה של חברת הלוויין yes מציגה באור חיובי את המחבלים, 'המתוארים כחיים [...]' ואנו פורום המשפחות השכולות, נחרדנו לגלות זאת. כעת מבקשת רגב לבחון מחדש את שידור הסדרה".

בהמשך (בפסקה באמצע הטור השמאלי):

"אבל המכתב של 'אם תרצו' לא הרגיש רק את שרת התרבות. ארגון פורום המשפחות השכולות, גוף ותיק שמלווה את המשפחות, זועם על כך שהשתמשו בשמו. במכתב חריף שנשלח למנכ"ל 'אם תרצו', מתן פלג, כתבו נציגי הפורום: 'מדובר בפנייה שמנוגדת לכל אשר אנו מאמינים בו. בבסיסה עומד ניסיון השתקה וסתיומת פיות, ונדהמנו לראות את שמנו מתנוסס מעליה. זה מעשה מצער ומביש שנעשה כביכול בשם ארגון ידוע, שכל תכליתו קירוב וחתימה לשלום'."

הא ותו לא. כפי שיפורט, לא ברור הכיצד זה הטיל ביה"מ קמא חיוב בגין פרסום זה שבירי כי הוא אמת לאמיתתה וכולו דיווח מדויק של המצב העובדתי אותו שיקף העיתון.

הפרסום השני – טור דעה מאת הפובליציסטית סימה קדמון:

22. אחד הטורים במדור דעה שבועי פרי עטה של המערערת 2 מיום 31.03.2017 עסק בפרשנות אישית לאירועי השבוע בפוליטיקה. מדובר ברשימה פובליציסטית, שבקרה בין השאר גם את ההתנהלות בנושא סדרת הטלוויזיה.

23. הרשימה (טור מס' 2) הביעה דעה על תגובת השרה לפנייה מאת "פורום המשפחות השכולות" כביכול החלק הרלבנטי למשיבים:

"לפני כמה ימים פירסמה רגב, בתגובה לפנייה של פורום המשפחות השכולות, כי תפעל בכלים המשפטיים העומדים לרשותה כדי להסיר את תמיכת המשדך והמדינה. היא גם זאגה לציין, שלא בזמנה ניתן האישור לסדרה וציטטה משפטים כואבים ממכתבם של המשפחות השכולות. על לבנת, קודמתה בתפקיד ומי שהייתה עד לאחרונה חברת סיעה ואחת ממנהיגי הליכוד, היא דיברה בחוסר כבוד אופייני.

במהרה הסתבר, שלא רק שהיא לא צפתה באף פרק מהסדרה, היא גם לא קיבלה כל מכתב, וכך גם לא השרים ארזן או בנט. פורום המשפחות השכולות פירסם מכתב זועם שבו הוא מסתייג מהשימוש בו, ובשכול, לניסיון השתקה וסתימת פיות, בעוד שכל תכליתו של הפורום היא קירוב לבבות.

בדיקה שערך הפורום העלתה כי המכתב המדומה הוא המצאה של דובר הארגון הלאומני 'אם תרצו', אורי טנא. פורום המשפחות השכולות דורש הכחשה, התנצלות והבהרה.

בקיצור, רגב לא ראתה, לא קראה, לא קיבלה מכתב, לא בדקה, אבל לא היססה להשתמש במשפחות השכולות לסתימת פיות, הפחדה ופרסום עצמי".

הטיעון המשפטי - השגיאות בפסק-הדין קמא:

שגיאת ביה"מ קמא בפרשנות הפרסום הראשון:

21. פסה"ד התמקד במילים: "מכתב שנשלח מטעם תנועת 'אם תרצו' ושנשא חתימה של 'פורום משפחות שכולות'... המכתב של 'אם תרצו'". אין בפרסום משום לשון הרע על אודות המשיבים עפ"י סעיף 1 לחוק.
22. כפי שיבואר, ממילא הוכח כי מעורבותה של "אם תרצו" במכתב לשרה היתה לכל הפחות בסיוע בניסוח, אישור נוסח סופי, דברור למול עיתונאים ותאי כתבים, הפצה, תמיכה בהודעות ווטסאפ ובציטוט המנכ"ל שלה בתקשורת. בנסיבות אלה לא יתכן כי הטענה שהמכתב נשלח מטעם "אם תרצו" או מהווה מכתב של "אם תרצו" היא לשון הרע. ככל שיש בזהות שנוצרה בין המכתב לבין המשיבים לשון הרע (כמוכחש) – הרי שאין להם להלין אלא על עצמם.
23. מושכלות יסוד ראשונים הם כי בחינת קיומה של לשון הרע תיעשה עפ"י אמות מידה אובייקטיביות, במסגרתן יבחן ביהמ"ש את האופן בו יבין את הפרסום האדם הסביר [ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, (להלן: "עניין אפל"); "עניין הארץ".
24. ביהמ"ש העליון קבע כי מקום בו ביה"מ נתקל בקושי פרשני בבואו לקבוע אם פרסום מהווה לשון הרע, עליו להעדיף את הפרשנות לפיה הביטוי אינו לשון הרע [ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558, עמ' 570]; עוד נקבע כי מקום בו הנפגע מן הפרסום הינו אדם הנושא במשרה ציבורית או בתפקיד שלציבור עניין בו, או ששם עצמו במרכז פולמוס ציבורי - המשקל שיש להעניק לזכות לשם טוב ייחלש [שם, 568-569].
- בל נשכח כי "אם תרצו" היא עמותה רשומה, ארגון פוליטי בועט, השם עצמו בחזית מאבקים בנושאים שיש בהם עניין ציבורי רב עד מאוד.

שגיאות בפרשנות הפרסום השני:

25. הטור שיקף את העובדה ש"פורום המשפחות השכולות" (האמיתי) הסתייג מהטענה ששלח מכתב כזה ומחה על השימוש בשמו במכתב בהיותו נוגד את רוחו ומטרותיו. בהקשר זה פרסמה קדמון כי בעקבות כך דרש פורום המשפחות השכולות הכחשה, התנצלות והבהרה, וכך אכן היה. לקורא ברור כי מדובר במכתב התראה, כלומר בטענות מפי צד מלין.

המשפט שקדם לכך, כל כולו תיאור מכתב ההתראה: "פורום המשפחות השכולות פירסם מכתב זועם שבו הוא מסתייג מהשימוש בו, ובשכול, לניסיון השתקה וסתימת פיות, בעוד שכל תכליתו של הפורום היא קירוב לבבות".

גם כאן, הטקסט הכתוב הביא את דרישות הפורום בשם אומרון ולא התיימר לעשות תחקיר עצמאי.

26. המערערים יטענו כי בטווח חופש הביטוי המוקנה לפובליציסט – לגיטימי לכנות את המכתב "מדומה" או "מומצא". אין חולק כי מכתב בשם פורום המשפחות השכולות הידוע והוותיק לא היה ולא נברא! וכך במילותיה של קדמון בחקירתה מהן התעלם ביה"מ קמא:⁸

"ת: כל ההתייחסות שלי במילה מדומה, היא להתייחסות של פורום המשפחות השכולות. מה זה 'מדומה', מדומה מבחינתם, מבחינת השם שלהם. מבחינת השימוש בשם שלהם. לזה אני מתייחסת.

ש: איך דבריד מתיישרים עם הקביעה שלך בלשון העובדה שפסקה שבה את כותבת 'רגב לא ראתה, לא קראה, לא קיבלה מכתב'.

ת: [...] אני מתכוונת שהיא לא קיבלה מכתב מהמשפחות השכולות, אותו פורום שהכחיש את המכתב הזה, שהכחיש ששלח מכתב ולזה התייחסתי. שוב אני חוזרת, המילים שהשתמשתי הרבה יותר עדינות מאשר המילים שהשתמש פורום המשפחות השכולות."

24. לכן, שגה ביה"מ קמא בסעי' 52 לפסה"ד בכמה אופנים בסיסיים עד מאוד:

24.1. ביה"מ קמא מטיל חבות בגין פסקה המתייחסת לשרת התרבות ולא למשיבים: בקטענה שהשרה לא קבלה מכתב ולמרות זאת הגיבה יש (לכל היותר) משמעות כלפי השרה, לא כלפי המשיבים;

24.2. ביה"מ "משתיל" לתוך הפרסום דבר שלא קיים בו: "המשך הדברים מפי מר אלחנן"; בפרסום לא מוזכר ולא מצוטט מר אלחנן, וקיים חשש כי ביה"מ הנכבד התבלבל עם פרסום אחר בעיתון "הארץ" בו צוטט אלחנן;

24.3. "פורום ההורים השכולים" הידוע והוותיק אכן טען כי אין מכתב בשמו, משום שמעולם – כפי שהוכח, לא כתב כזה מכתב. מכתב מטעמם להפסקת מימון לסדרה הוא אכן המצאה, והוא אכן מבחינתם מכתב מדומה. לכן הוצג הדבר בטקסט מאת קדמון כבירור של הפורום, כמצוטט: "בדיקה שערך הפורום העלתה...".

27. האופן הנוקדני בו ניתח ביה"מ קמא באומל מנתחים את הטקסט עומד בניגוד להלכה לפיה מתן המשקל הראוי לחופש הביטוי מחייב שלא לדקדק בציציותיו של הפרסום הפוגע [נע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות

⁸ פרוטוקול 26/11 עמ' 40, שו' 8-16.

אחרונות, פד' מט(2) 843; עניין "הארץ"; ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג, פ"ד מו(5) 555 [להלן: "עניין מיכאלי"]; ור' נא הדברים שנקבעו בע"א 957/96 לוי נ' הוצאת שוקן בע"מ, תק-מח 4)97, 870, 872 (1997):

"אין לבחון את הפרסום במשקפיים של משפטן, ובודאי שאין לדקדק עם הכתוב, כאילו מדובר בבדיקה של מדען, המבוצעת באמצעות מיקרוסקופ."

שגיאות ביה"מ קמא בשלילת ההגנות מעם המערערים:

שגה ביה"מ בהתעלמו כליל מקשרם של המשיבים למכתב לשרה כפי שהוכח, ומתרומתם המכרעת לאופן בו סוקר ע"י התקשורת בכלל וע"י המערערים בפרט;

25. שגה ביה"מ קמא משלא קבע כי בהתנהגות המשיבים היה אשם תורם מובהק ברמה השוללת ומאיינת כליל את אחריותם של המערערים. ביה"מ ביכר להתעלם באופן תמוה מפעולות המשיבים להדהוד המכתב בתקשורת (הודעות דוברות וציטוט מנכ"ל הארגון בעיתון), תוך יצירת זהות בין כל הנוגעים בדבר: המשיב 2, "אם תרצו" והמשפחות השכולות מההתארגנות החדשה.
26. בנסיבות העניין שומה היה על ביה"מ קמא לקבוע כי למשיבים אשם תורם בשיעור של 100% לכל נזק (נטען ומוכחש) שנגרם להם בשל מכלול התנהלותם והיה על ביה"מ להחיל את סעיפים 65 ו-68 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].
27. ביה"מ קמא שגה משלא בחן כלל את הטענה לפיה הבחירה לפתוח ולחתום את המסמך בשם המטעה מתאימה למשיבה 1 ככפפה ליד לאור פעילותה בעבר; המשיבה ידועה ב"ספינים" ו"תרגילים" מעין אלה – וגם לפיכך פרסמו כלי התקשורת בתום לב כי מדובר במכתב מבית-היוצר של משיבים.
28. הוכח כי המשיבים עצמם היו מודעים "בזמן אמת" לבלבול שיצרו (ולמצער אשר אתו שתפו פעולה), וכבר בתגובתם כפי שנוסחה לשם פרסומה בעיתון [מוצג 9 נספח יא] שורבב לפתע הכינוי "פורום משפחות שכולות" עם התוספת "הבוחרות בחיים" – תוספת שלא היתה קיימת במכתב המקורי שיוחצ"ן על-ידם. וכך נסחו:

"תנועת 'אם תרצו' כתנועה הציונית הגדולה בישראל גאה לעמוד זה שנים רבות לצידו של כל פורום משפחות שכולות הבוחרות בחיים...".

דבר זה הווה ראייה מובהקת לכך שהמשיבים הפנימו את הטענות שהושמעו בדבר הטעיה וביקשו ליצור (בדיעבד ותוך כדי אירועי הפרשה) הבחנה מבלדת מלאכותית בין כותבי המכתב בהם תמכו – לבין "פורום המשפחות השכולות" הידוע והמוכר. אלא שאין לכך זכר בהחלטתו של ביה"מ קמא אשר "דילג" מעל אלמנט זה כאילו מעולם לא עלה.

29. עוד הוכח כי "אם תרצו" ניהלו מסעות יח"צ כנגד סגן הרמטכ"ל יאיר גולן, כנגד הסדרה "הנערים", כנגד הסדרה על עו"ד לאה צמל וכנגד מועמדות הסרט "נולד בדיר יאסין" לפרס אופיר – הכל תוך שיתוף פעולה עם משפחות שכולות, ושוב בין השאר באמצעות משלוח מכתב מטעמן. מעיון בסיקור פרשות אלה ניכר כי הן המשיבים והן ההורים השכולים הפנימו בעקבות פרשת "מגידו" שהשימוש בשם "פורום המשפחות השכולות" היה מטעה. כך, הוכח שמנכ"ל "אם תרצו" החל להקפיד לכנותם: "פורום בוחרים בחיים של המשפחות השכולות" עד שלבסוף הוחלף שםם ל"פורום בוחרים בחיים". ראיות בעניין הוגשו כמוצגים [17, נ/5, 6, 22-24] – צבר ראיות נוסף בו לא דנה כבי' השופטת הבכירה בפסה"ד, וזאת ללא הנמקה. ניתוח עניין זה נפקד לחלוטין מהכרעת ביה"מ קמא ודי בכך להביא לבטלותה.

שגה ביה"מ קמא משלא העניק למערערים את הגנת "אמת דיברתי" עפ"י סעי' 14 לחוק:

30. סעי' 46 לפסה"ד ממחיש את האופן השגוי בו מנתח ביה"מ קמא המלומד את הפרסום הראשון, משום שהוא מקבל את העובדה שהפרסום מדווח על טענה שהועלתה על ידי-הפורום הוותיק (ולא ע"י העיתון), אך אינו מקנה לעיתון את הגנת "אמת דיברתי".

משהוכח כי אכן נשלח מכתב ההתראה מאת ב"כ הפורום הוותיק נגד המשיבים, כי אז הדיווח הוא דיווח החוסה תחת כנפי הגנת האמת. הגנת סעיף 14 לחוק חלה באופן מובהק על הפרסום.

על קיום עניין ציבורי בפרשה אפילו ביה"מ קמא אינו חולק (ר' נא סעי' 57 לפסה"ד).

לפיכך, אין לקבל את קביעתו הסתמית והבלתי מנומקת של ביה"מ קמא המלומד בסעי' 70 לפיה "הפרסום גם לא התמצה בהבאת דברים שיש בהם עניין ציבורי בשם אומרים, ולכן אין הוא מוגן על פי סעיף 14 לחוק; הקורא את הפרסום הקצרצר (כשתי פסקאות) ייווכח באופן ברור כי הובאו בדיווח טענות הפורום הוותיק מפי אומרון והפרסום הוגבל לטענותיהם.

31. יפה לעניין זה ההלכה כפי שסוכמה לאחרונה (31.8.2020) בביה"מ המחוזי בת"א ע"י כב' השופטת י. שבח בע"א 33052-06-19 צרפתי נ' ז'בס ואח' (פסקה 11 לפסה"ד):

"הכלל הוא:

'פרסום חוזר של דברי לשון הרע שאינו מאמת את הדברים ואינו מציג אותם כעמדת המפרסם, ומסתפק בציון העובדה שהם נאמרו ע"י אדם אחר, יכול הדבר להעמיד הגנה של 'אמת הפרסום', בתנאי שהמפרסם הגביל את הפרסום לעצם העובדה שהדברים נאמרו על-ידי אותו אדם בלי להוסיף עליהם' ת"א (מח-ב"ש) 7129/99 שמש נ' שמעון' [...]

[...] כאשר עצם אמירת הדברים שכוללים לשון הרע מהווה עובדה חשובה בפני עצמה, והפרסום החוזר אינו מאמת את הדברים ואינו מוסיף להם נופך של אמינות אלא מציגם כטענה גרידא של אדם מסוים, ניתן להסתפק בהוכחת העובדה שהדברים אכן נאמרו (ת"א (מח-י-ם) 13358-01-17 חמדני נ' ברק כהן [...])"

עוד ר' נא ע"א 29724-05-19 שטייף נ. זהבי (30.6.2020) גם הוא מפי כב' השופטת שבח, סעי' 22 לפסה"ד (להלן: "עניין זהבי"), דברי כב' השופט חגי ברנר בע"א (ת"א) 29415-06-12 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' קאשי (להלן: "עניין קאשי").

כב' השופט יצחק עמית קבע בת.א. 2481/96 סועד נ' חוסין, תק-של (3)98 : 3408 :

"העיתון לא היה צריך לברר עם התובע את 'נכונות' הידיעה. העיתון צריך לשקף את המציאות התקשורתית, וזו כוללת גם ציטוט נכון של התבטאויות כאלו ואחרות שיש בהן עניין לציבור... העיתון נהנה מהגנת אמת דיברתי, לפי סעיף 14 לחוק, בשל כך שהדברים שפורסמו על ידו הם הדברים שנאמרו על ידי דובר העירייה. עצם האמירה היא נושא הדיווח ולא נכונות תוכנה".

32. אין חולק כי טרם הפרסום התקיים שילוב הנסיבות והעובדות הבא: המכתב לשרה; הפרסום ב"ישראל היום" שכלל ציטוט של מנכ"ל "אם תרצו"; הודעות ה"ווטסאפ" מאת המשיבים; מכתב ההתראה בשם "פורום ההורים השכולים" הוותיק; פרסומים קודמים בכלי תקשורת שונים (כגון "מעריב" ו"הארץ") שסקרו את מחאת "פורום ההורים השכולים" הוותיק;

33. שכניק הצהיר כי מעבר לעובדת קיומם של הפרסומים שקדמו לידיעה פרי עטו, עמד בקשר עם שני גורמים דוברותיים: הראשון ביניהם, ניב, דובר "פורום המשפחות השכולות" שאישר כי העיתונאי אלטמן מסר שקיבל את המידע בדבר המכתב לשרה מ"אם תרצו" באמצעות המשיב 2. [התכתבות שהתנהלה בנושא זה בין השניים ב - WhatsApp הוגשה וסומנה כמוצג 27]. להתכתבות צירף הדובר את המכתב לשרה שהוכתר "המכתב של אם תרצו";

בפתיח הדברים כותב הדובר: "בהמשך לידיעה שפורסמה היום בישראל היום והארץ בנושא בקשת 'אם תרצו' מהשרה..."

34. כאמור, בסעי' 57 קובע ביה"מ קמא נחרצות כי בפרסומים היה "עניין ציבורי". אלא שביה"מ קובע כי המערערים לא הוכיחו את רכיב האמת שבהם. המערערים טוענים כי לדאבון הלב הניתוח שבוצע בעניין זה בפסה"ד הוא דל, שטחי וחסר עד כי אינו יכול להיוותר כפי שהוא.

כך, במחי פסקה בסעי' 61 לפסה"ד קובע ביה"מ כי לא הוכחה כלל מעורבותה של המשיבה 1 במכתב. קביעה זו מנותקת בעליל מעדויות וראיות מובהקות למכביר שהוגשו בהליך, עד כדי-כך שקשה להסבירה והיא מותירה תהייה מה גרם לביה"מ להתעלם במופגן משנשמע בפניו. במה דברים אמורים?

ביה"מ קמא קובע כי הוכח שגבי גונן היא שניסחה את המכתב, והיא ששלחה אותו לעוזר שרות התרבות (סעי' 62 לפסה"ד). בהמשך ישיר קובע ביה"מ כי "הוכח שהתובע כאדם פרטי, סייע לגבי גונן ... בכך שקיבל ממנה את המכתב והעביר אותו לעיתונאי מר אלטמן מ"ישראל היום", הא ותו לא". בעצם קביעה זו יש סתירה מובנית ובלתי מתקבלת על הדעת, שלא רק נוגדת את ההיגיון הבריא אלא נוגדת את העדות של המשיב עצמו, של עדה מטעמו ושל מוצגים שאישר את קיומם: הודעות ווטסאפ לעיתונאים!

בכך אימצ' ביה"מ קמא גרסה מיתממת המהווה עלבון לשכל הישר. האם כך מתנהל "אדם פרטי"? מעביר מכתב לעיתונאי "ישראל היום" ללא קשר להיותו דובר של ארגון "אם תרצו"? האם כל אדם פרטי מקושר כך לעיתונאים בעיתונים נפוצים? האם רק במקרה מופיע באותה הידיעה גם ציטוט מפי מנכ"ל "אם תרצו"? האם אין מעורבות של "אם תרצו" במכתב? האם שתי הודעות ווטסאפ עוקבות [מוצגים 6-7] הן יד המקרה?

35. טעות מפליאה נוספת המצביעה על חוסר הבנה בסיסי של עולם הדוברות והתקשורת כמו- גם על ניתוק מראיות שהוגשו, מתבטאת בסעי' 63 לפסה"ד עת קובע כבי' ביה"מ קמא כי "לא יכול להיות חולק שהתובע אינו דובר של 'פורום משפחות שכולות' משום "שהוא איננו מקבל ממנו שכר, ואינו מציג עצמו כדובר של גוף זה":

35.1. ראשית, מה נפקא מינה: משמש כדובר או מדברר בפועל?

35.2. שנית, אי-קבלת שכר אינה ראיה לכך שאדם המדברר לתקשורת מכתב אינו משמש דובר. מלאכת דוברות יכולה לעשות בהתנדבות בפרט כשמשרתים יוזמה חדשה של הורים שכולים; כאמור, למרות שהמשיבים ניסו להסתיר זאת - הוכח כי המשיב 2 שלח 2 הודעות "ווטסאפ" לתא הכתבים הפוליטי, ואין חולק כי עמד בקשר עם עיתונאי עיתון "ישראל היום" על-מנת שישקר את המכתב; אם זו לא "דוברות" - לא נדע דוברות מהי.

35.3. שלישית, נוסח 2 הודעות הדוברות בווטסאפ מדבר בעד עצמו, ומפנה את העיתונאים לקבל פרטים על מכתב ההורים ממנו: אודי טנא בצירוף מספר הטלפון שלו, ולא משום גורם אחר. האין זו מלאכת דוברות?

35.4. רביעית, ממה נפשך? בפרסום לא נטען כי המשיב פעל מטעם הפורום החדש, אלא דווקא בכובעו המוכר כדובר "אם תרצו". כך טען אלטמן, כך מעידות הודעות הדוברות שהוציא כאשר ציטט את מנכ"ל ארגון "אם תרצו".

35.5. חמישית, גם בהליך עצמו הופגנה זהות בין המשיבה 1 לבין המשיב 2. המשיב 2 היה היחיד שייצג את המשיבה 1 בהליך. אף אחד אחר, לרבות לא המנכ"ל לא העיד, ולא גיבה את הבידול המלאכותי והמעושה הנטען בינו – לבניה.

36. לכאורה, די היה בבחירתם של המשיבים לדברר מכתב מטעה כדי להקנות הגנה למערערים, אך שגה ביה"מ קמא משלא קבע כי קשרם של המשיבים למכתב המטעה היה לא רק להדהודו בתקשורת – אלא גם ליצירתו.

37. בסעי' 64 ו- 98 לפסה"ד מאזכר ביה"מ קמא, כלאחר יד, סתירה משמעותית בין עדות התובע, המשיב 2 ועדת התביעה היחידה מטעמו, גב' גונן. במה דברים אמורים?

גונן, עדת תביעה, הודתה כי שוחחה עם המשיב 2 לפני משלוח המכתב לשרה והתייעצה עמו [פרוטוקול 22/10 עמ' 13 שו' 11-16].

עוד הודתה בחקירתה כי אין זה נכון שהמשיב סייע, כטענתו, "רק" בהפצת ודברור מכתב מוכן - אלא היתה לו מעורבות בניסוח המכתב, ותרומתו היתה ב:

"שינוי כזה או אחר שהמכתב יהיה יותר נוכחות טובה יותר להגיע למסר שאני רוצה, יכול להיות שהשתמשתי במילה יותר או פחות, אז הוא עזר לי להוציא מכתב כנו שצריך" [פרוטוקול 22/10 עמ' 13 שו' 28-31].

עוד העידה כי נתן הערות מקצועיות כדי שהמכתב יהיה משכנע יותר [פרוטוקול 22/10 עמ' 13 שו' 31 – עמ' 14 שו' 1] ואף התבטאה: "עבדנו על זה ביחד" [פרוטוקול 22/10 עמ' 14 שו' 10-11].

38. והנה, דברים אלה מפי עדה שהמשיבים עצמם הביאו, חשפו עדות שאינה אמת מצד המשיב 2 (בעל עניין בתוצאת ההליך) שהעיד לעומתה:

"לא היה לי שום קשר לניסוח המכתב" ו"היא שלחה אלי מוצר מוגמר" [פרוטוקול 22/10 עמ' 18 שו' 24-25].

39. עוד העיד המשיב 2 על דוכן העדים – בסתירה חזיתית לעדה מטעמו - כי לא העיר שום הערה באשר למכתב וכי:

"הדבר היחיד שדבורה בקשה ממני זה לסייע בהפצת המכתב בתקשורת" [פרוטוקול 22/10 עמ' 18 שו' 29 – עמ' 19 שו' 1-2].

דומה כי גישת ביה"מ קמא המתייחסת בביטול (ובסלחנות בלתי מוסברת) לסתירות כה משמעותיות בין עדות תובע לעדה מטעמו כאל הבדלים המהווים רק "ראיה לכך שעדים לא סיכמו ביניהם גרסה" היא גישה שיפוטית מוזרה וליקוי מאורות בדיני ראיות. מדובר בסתירה שאמורה לבטל לחלוטין את מהימנות התובע ולהביא לדחייה מוחלטת של גרסתו. מדובר בטעות קריטית ובלטת לעין של ביה"מ קמא בהערכת מהימנות, עד כי - כפי שנאמר בפתיח – לגיטימי עפ"י הפסיקה להתערב בה.

בע"א 765/18 חיון נ' חיון, (נבו, 2019) קבע ביה"מ העליון: "מי שפורש מן האמת בעניין אחד, יש חשש שיעשה כן גם בעניינים אחרים. לפיכך, אם נמצא התובע משקר, יש להישמר מפני הסתמכות גם על חלקי גרסתו שלא הופרכו". ספציפית בדיני לשון הרע מורה ההלכה כי אדם המבקש את הגנת ביה"מ על שמו הטוב ע"י פסיקת פיצויים, חייב לנהוג בניהול המשפט במלוא הכנות וההגינות. ניהול המשפט

משפיע לא רק על שיעור ההוצאות אלא גם על שיעור הפיצוי [ע"א 263/57 אפלבוים ואח' נ. בן גוריון, פ"ד י"ד(2)1205].

40. כאמור, ראוי היה לזקוף לחובת המשיבים לא רק את אי-אמירת האמת והסתירות בעדויות המביאות לקריסת גרסת התובע, אלא גם את הסתרת העובדות והראיות. ביה"מ קמא בחר שלא לתת את הזעת לאופן החלקי והחסר (לשון המעטה) בו ניסו תובעים שפצחו בהליך להציג את התמונה ואת האופן בו ניסו להתנער מקשרם ליצירת המכתב והשתקפותו בתקשורת; המשיבים הסתירו מביה"מ תמונה עובדתית מלאה הקשורה בטבורה לרקע תביעתם;

הסתרת הודעות הדוברות What'sApp (מוציגים 6-7) שהפיץ המשיב 2 דובר המשיבה 1 לעיתונאים בתא כתבים היא מעשה דיוני חמור מאין כמותו.⁹

ניסיונות ההתנערות של משיב בשם "אם תרצו" מדברור המכתב היו נפתלים ובלתי אמינים,¹⁰ לשון המעטה, בפרט שטקסט ההודעה הראשונה [מוציג 6] נפתח ב"מנכל תנועת 'אם תרצו' ... וביחוד שמאז מקרה "מגידו" הוכח כי "אם תרצו" עמלה על שיתופי פעולה רבים נוספים עם הורים שכולים במסגרת רצון להשתיק יצירות קולנועיות וטלבויוניות. ראיות אלה מצויות בתיק ובפרוטוקול – ונפקדות מפסה"ד כליל.

41. צבר טעויות זה הוביל את כב' ביה"מ קמא למסקנה בסעי' 65 לפסה"ד על-פיה אין מקום לפרסם שהמכתב היה מטעם המשיבים.

בהקשר זה, ככל שהיה בפרסום אי-דיוק (ואין אנו טוענים שהיה כזה), כגון שהמכתב לא היה "מטעם" "אם תרצו" אלא רק נוסח בסיוע "אם תרצו" ואז דוברר והופץ בידם ובתמיכתם – הרי שהדברים עולים לכל היותר כדי אי-דיוק בפרט לוואי באופן שאינו שולל את הגנת האמת עפ"י סיפא סעי' 14 לחוק ואין בו לשנות את מהותו של הפרסום. הגנת סעיף 14 לחוק תקפה שכן הדברים היו אמת במהותם.

28. בנסיבותיו הכוללות של העניין, השאלה האם המשיב 2 יזם את המכתב המטעה או "רק" סייע בהפצת המכתב המטעה, כאשר אין חולק כי יצר את תהודת המכתב ופעל ככל שידו היתה משגת להגדלת השפעתו - היא שאלה שאינה שוללת את הגנת האמת המהותית.

29. יש לזכור כי מדובר בדיווח על טענות כפי שהשתקפו במכתב התראה מאת בא-כוחו של הפורום בטרם יינקט הליך משפטי, מה שעשוי היה להקנות אפילו חסינות עפ"י סעי' 13 לחוק.

30. האמנם ההבדל באופני שיתוף הפעולה (יוזמה / ניסוח / סיוע / דברור / יח"צ) באופן שיצר בציבור ובתקשורת בלבול בין זהות ארגונים ופגע בארגון שהשתמשו בשמו - הוא שישנה מהותית את הביקורת שהשמיע הארגון שנפגע? בעניין קאשי קבע כב' השופט ברנר:

"המבחן הוא, האם הפגיעה שנגרמה מפרסום הפרט השגוי שונה באופן מהותי ומשמעותי מהפגיעה שהייתה נגרמת לנפגע אילו תוארה המציאות העובדתית באופן מדויק".

31. הקורא הסביר אינו מייחס חשיבות לסיווגים עקרים המבחינים בין ניסוח מכתב שנטען כי הוא מטעה - להפצת מכתב שנטען כי הוא מטעה - לתמיכה במכתב שנטען כי הוא מטעה - לדברור מכתב שנטען כי הוא מטעה. הקורא הסביר מתעניין בעצם סיפור כעסם של הורים שכולים על שימוש שנעשה בשםם לשם השגת מטרות פוליטיות. הא ותו לא.

⁹ המשיב 2 הודה על דוכן העדים בחקירתו הנגדית שההודעות נוסחו על-ידו, וכי מספר הטלפון שנכלל בטקסט "לפרטים נוספים: אודי טנא 0505-723361" הוא מספר הטלפון שלו (פרוטוקול 26/11 עמ' 11 ש' 5-6).
¹⁰ פרוטוקול 26/11 עמ' 11 ש' 13-21.

סיפת סע' 14 לחוק קובעת: "הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש". הלכות ביה"מ העליון קובעות [ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב, נבו (2006)]:

"... אין נדרשת זהות מוחלטת בין מצב הדברים בפועל לבין תוכן הפרסום, אלא נדרש כי המשמעות הכללית העולה מן הפרסום והתוכן העולה ממנו יתאמו (שנהר, בע' 221). גם כאשר נוכח בית המשפט כי קיים פער בין המציאות לבין התיאור בפרסום, עדיין יכול הוא לקבוע כי עומדת לנתבע הגנת הסעיף, אם מצא כי מדובר ב'פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש', היינו פרט לוואי שמשקלו קל במידה כזו שאין פרסומו גורם פגיעה ממשית" { }";

"הפרסום צריך שייבחן כמכלול, מבלי לדקדק בכל פרט ופרט מהפרסום הפוגע... אמיתות הפרסום נמדדת לפי סטנדרט זה, על פי מידת הסטייה שבין האמת לבין הרושם שנוצר בלב הצופה הסביר בעקבות צפייה בכתבה. אם רוח הדברים אינה משתנה, כי אזי לא ישפיעו אי דיוקים זניחים על תחולת ההגנה" [ע"א 751/10 פלוני נ' דין, נבו (2012) עמ' 54, 56].

32. מעבר להיותו פרסום אמת שיש בו עניין ציבורי, חוסה פרסום זה לחלופין תחת כל הגנות תום הלב שתחתן חוסה גם הפרסום השני מאת קדמון. על-מנת שלא לחזור - נפנה בעניין להגנות תום הלב אשר מתייחסות לפרסום השני.

שגה ביה"מ קמא משלא העניק למערערים את הגנת "תום הלב":

33. משהגענו לבחון את קיומה של הגנת תום הלב, ממילא הנחה היא כי פורסמה לשון הרע, שהרי אחרת אין כל רלוונטיות לתחולתן של ההגנות מפני אחריות בגינה. אלא שדבר זה אינו מנביע מסקנה כי יש לחייב נתבע בפיצוי התובע.

42. בעניין בחינת הגנת תום הלב, לוקה פסה"ד קמא של ביה"מ מן היסוד, ואופן ניתוחו את ההגנה עומד בניגוד חזיתי להלכה; מושכלות יסוד ראשונים הם כי לתום הלב חלופות שונות, ואילו פסק-דינו של ביה"מ קמא אינו בוחן חלופות אלה. בסע' 81 לפסה"ד קובע ביה"מ קמא באופן גורף כי "לא עומדת לנתבעים הגנת תום הלב על כל חלופותיה" וזאת מבלי שהוא מנתח או מאזכר את החלופות זולת חלופה אחת שהוא בוחר לנתח ("עיתונות אחראית") וזאת כאילו היא שוֹרָה על כל החלופות האחרות.

ביה"מ קמא אינו נדרש לסעיפים הקטנים המצויים בסע' 15 לחוק ושגיאה זו יורדת לשורש הכרעתו באופן שיש בה להביא לבטלות פסק-הדין. פסק-דין שפוטר כלאחר יד את הגנת תום הלב בלא התייחסות לחלופותיה כפי שהעלו ע"י המערערים אינו יכול לעמוד במבחן הביקורת השיפוטית.

43. ביה"מ העליון בדנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דין (להלן: "דנ"א דין") קובע בסע' 66 לפסה"ד:

"דרישת תום הלב קבועה ברישה של סעיף 15 לחוק, והיא דרישה מצטברת לנסיבות הקבועות בכל אחת מן החלופות המפורטות בסעיפי המשנה של סעיף זה. תוכנה המדויק של דרישת תום הלב אינו זהה ביחס לכל חלופה, ופירושה נעשה בהתאם לאינטרסים שלשם הגנתם נוצרה כל חלופה וחלופה (ראו, פיסקה 113 לחוות דעתו של המשנה לנשיאה א' ריבלין בפסק הדין בערעורים; ראו גם רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר, [פורסם בנבו] פיסקה 22 (12.11.2006) (להלן – עניין בן גביר); שנהר, בעמ' 260). כבר נכתב כי 'דומה כי כל שניתן לומר בדרך של הכללה הוא, כי בכל אחד ואחד מהמצבים השונים המנויים בסעיף 15 לחוק חייב תום הלב להתפרש באותו אופן, המגשים את מטרת ההגנה הספציפית. מכיוון שמטרות אלה שונות הן זו מזו, גם הביטוי 'תום-לב' עשוי להתפרש באופנים שונים" (עניין ריימר, בעמ' 149).

שגה ביה"מ קמא משלא קבע כי למערערים עומדת הגנת "תום הלב" מכח סעיף 15(1) לחוק:

44. חלופת סעיף 15(1) לחוק המקנה הגנה לטעות או בלבול בקשר לנסיבות שמהן משתמעת לשון הרע שנעשו בתום לב היא החלופה הראשונה שנטענה ע"י העיתון ואנשיו.
45. שגה ביה"מ קמא בסעי' 66 לפסה"ד כשקבע שהעובדה "ש'אם תרצו' ראו לנכון לתמוך בדברים שנאמרו וצוטטו מפייהם ותחת שמם בטענות כותבי המכתב, אין בה כדי ליצור 'בלבול' או 'זהות' בינם לבין כותבי המכתב". האמנם!?
46. ביה"מ קמא היה ער לאפשרות הבלבול בין שני הפרומים "פורום המשפחות השכולות" (המכונה על-ידו "הפורום הוותיק") ל"פורום משפחות שכולות" (החדש, שנוצר סמוך ולצורך שיגור המכתב לשרה), ולו מעצם סקירת ביה"מ את הפרסומים בעיתונים השונים אשר קדמו לפרסומים מושא התביעה. גם הפרסומים הקודמים שקפו בלבול כאמור ("ישראל היום", "הארץ" ו"מעריב" – סעי' 23, 25 לפסה"ד) – אך ביה"מ לא זקף זאת בשום אופן וצורה לטובת תום לבם של המערערים.
- ראוי לציין שעצם הצורך של ביה"מ קמא עצמו להגדיר בפסק-דינו את "פורום המשפחות השכולות" בשם נוסף לצרכי בידול ("הפורום הוותיק") מעידה על אפשרות יצירת בלבול ע"י המכתב שלא עשה את האבחנה...
47. ודוק; על-מנת שתיגרם טעות בתום לב בניתוח הנסיבות אצל המפרסם – אין הכרח כי יהיה מי שאשם בזדון ביצירת הבלבול. כלומר, גם אם ביה"מ קמא השתכנע כי בניגוד לטענות העיתון – "אם תרצו" ודוברה לא התכוונו בכוונת-מכוון להטעות – הרי שבלבול וטעות נוצרו בפועל בקרב מספר כלי תקשורת.
48. שגה ביה"מ כשקבע בסעי' 67 לפסה"ד שהודעת הווטסאפ [מוצג 6, המוצג הכמעט יחיד אותו מאזכר ביה"מ בפסק-דינו] לא גרמו ליצירת זהות בין כל הנוגעים בדבר.
49. שגה ביה"מ בסעי' 68 לפסה"ד בקובעו שגם בהודעת הווטסאפ השנייה [מוצג 7] אותה דברר המשיב 2, המזוהה כדובר ארגון "אם תרצו" – אין כדי לחולל בלבול בין כותבי המכתב לבין מי מהמשיבים; אין אלא להביט בשתי הודעות הווטסאפ שהפיץ המשיב, שאינו אדם אלמוני – אלא משמש כדובר הארגון המשפיע והמוכר "אם תרצו", אדם בעל נגישות רבה לתקשורת – ולתהות האם קביעת כבי"מ ביה"מ מתקבלת על הדעת;
- האם כאשר ביה"מ קמא קובע לגבי דובר ארגון כ"אם תרצו": "כל שעשה התובע הוא להפיץ את הדברים, העולים בקנה אחד עם תפיסת עולמו הפרטית ועם תפיסת העולם של תנועת 'אם תרצו' שאותה הוא מדברר, לא מפיו או מפי תנועת 'אם תרצו' אלא מפיה של גב' גונן" – הגיוני כי יקבע בנשימה אחת שלא נוצר בלבול, ולמצער שהוא לא תרם באופן מכריע ליצירת בלבול.
- האופן בו אימץ ביה"מ קמא את הנרטיב המתחסד והמיתמם של המשיב 2 אינו יכול להיוותר על מכונו. הודעותיו הדוברותיות של המשיב 2 ופנייתו לעיתונאי אלטמן מ"ישראל היום" לא נעשו כאדם פרטי, לאדם אחר, בחלל ריק. הדברים ברורים כשמש באור היום.
- מסיבה זו אין לקבל את סברת ביה"מ קמא בסעי' 69 לפסה"ד לפיה העובדה שבתחתית ההודעה נרשם כי לפרטים נוספים ניתן לפנות למשיב, אין בה כדי להטעות את הקורא לסבור כי ההודעה היא של "אם תרצו" או של המשיב!
50. מניתוח פסה"ד עולה כי ביה"מ קמא בחן ראיות באופן נקודתי ומנותק האחת מרעותה – ונמנע מלראות את צבר הראיות כמכלול ואת ה"תמונה הרחבה".

מן הראיות עולה בבירור כי פעולות הדברור והיח"צ של המכתב לשרה ע"י המשיבים היו כאלה שבקשו לנצל את במת המכתב כדי להאדיר את שמה של "אם תרצו", לצטט את מנכ"ל המשיבה תחת כל עץ רעון ולאזכר את "אם תרצו" כפועלים מטעם ההורים השכולים.

34. ודוק; המשיב 2 אישר בחקירתו הנגדית כי כששלח את שתי הודעות הדוברות המהוות גיבוי למכתב לשרה, ומהדהדות את תמיכת "אם תרצו" וכוללות את שמו והטלפון שלו, היה זה בתאריך 28.3.2017, בשעות 14:59 ו- 16:48 וזאת לאחר שכבר קרא בבוקר אותו היום את הפרסומים ב"ישראל היום" ב"מעריב" וב"הארץ"¹¹;

הנה-כי-כן, בעת שהמשיב 2 שלח את ההודעות מוצגים 6-7 כבר ידע שיש מי שמבלבל בין הזהויות של שולחי המכתב והעומדים מאחוריו – ועדיין במקום לשלוח הודעות היוצרות בידול – עשה בדיוק את ההיפך ויצר איחוד וזהות!

למעלה מכך, בעיתון "מעריב" ובעיתון "הארץ" אותם קרא המשיב 2 בבוקר כבר פורסמו טענות קשות של "פורום ההורים השכולים" האמיתי והוותיק כנגד "אם תרצו", והמשיב 2 לא טרח לתקן, להגיב, להזהיר - אלא להיפך; יצר הַדְבָקָה, הזמין את מקבלי ההודעות לקבל ממנו פרטים נוספים - והידק את הרושם שהוא עצמו ידע שנוצר לפיו דובר במכתב מטעם המשיבים. כב' השופטת הבכירה אינה דנה בעובדות נכוחות אלה כלל במסגרת הכרעתה.

35. אין לקבל את היתממותו הקלושה של המשיב 2 בחקירתו הנגדית כשנשאל על-כך, ולפיה לטענתו שתי הודעותיו יצאו "בהפרש של שעתיים משני גופי שונים לחלוטין... אני מדברר הרבה גופים, גם את אם תרצו וגם את הפורום של המשפחות השכולות. זה היה בהפרש של שעתיים. יש הפרדה מאוד ברורה".

"ש: כלומר, אתה טוען שכשאתה כותב צהריים ואחרי צהריים שני ווצאפים באותו נושא עם חתימת שמך, האחד מטעם אם תרצו והאחד מטעם דבורה גונן באותו נושא, אנשים לא יכולים למצוא זהות בין הגופים או בין האחרייות לשלוח מכתב?

ת: החתימה שלי, אחי טנא. אותו מידע שהצגת לי אחי טנא דובר אם תרצו, זה יכול להיות גם דובר מכבי ת"א בכדורסל".

[פרוטוקול 26/11 עמ' 12, שו' 7-19]. אין זכר לעדות זו בפסה"ד קמא. להיפך. כזכור ביה"מ קמא קבע מפורשות, בניגוד להודאת בעל-דין, זו כי התובע לא שימש דובר "פורום המשפחות השכולות".

36. עד כדי-כך "הצליחו" המשיבים ביצירת זהות בין "אם תרצו" לבין התארגנות ההורים החתומים על המכתב לשרה שעדת התביעה גונן העידה על זוכן העדים שיש מי שמתבלבלים וחושבים שהם ו"אם תרצו" הם גוף אחד. כך העידה שאפילו בכנסת סבורים שהיא נציגת "אם תרצו"¹². גם לכך אין זכר בפסה"ד קמא.

37. ביה"מ מתעלם בהכרעתו באורח תמוה גם מהודאת בעל-דין המצויה בסעי' 3 לתצהירו של המשיב 2 שטען שנרתם לסייע להורים כדובר "אם תרצו"; בעדותו סתר התובע את תצהירו-שלו והתעקש להבהיר שלא פעל בפרשת מגידו כדובר "אם תרצו"¹³... זו אמינות גרסת התביעה. גם זו נפקדת מפסה"ד קמא. הכיצד?

¹¹ פרוטוקול 26/11 עמ' 11 שו' 4-2, 22-28.

¹² פרוטוקול 22/10 עמ' 14 שו' 12-29.

¹³ פרוטוקול 22/10 עמ' 24 שו' 31.

התחמקויות המשיב מקשרה של "אם תרצו" למכתב לשרה ויותר מכך היותו של סעיף 6 לתצהירו מלמד על שצפה מראש שהמכתב לשרה יזוהה כיוזמת "אם תרצו" התבטאו בחקירתו הנגדית.¹⁴ אין לכך ביטוי בפסה"ד.

38. ביה"מ קמא גאה משלא קבע – חרף ראיות למכביר - כי מדובר באשם תורם בשיעור של 100% מצד המשיבים המאיינ כל אחריות של כל צד אחר.

51. הארגון שביה"מ קמא מכנה "הפורום הוותיק" קיים משנת 1995 ופועל למען פיוס ושלוש. חברות בו כ- 600 משפחות שאיבדו בן משפחה כתוצאה מהסכסוך הישראלי – פלסטיני, ובפעילותן הגיעו להבנה כי הפיוס בין האנשים משני העמים הכרחי להשגת שלום. בהינתן העובדה שארגון זה כונה ונחזע בציבור הרחב לאורך שנות פעילותו הארוכות "פורום המשפחות השכולות" (נכון ליום הפרסומים מושא התביעה כ- 22 שנים) בעיקר בגלל ערב טקס יום הזיכרון האלטרנטיבי שהוא מקיים מזה 14 שנה – לכם אך טבעי הוא שמכתב שבו נעשה שימוש חוזר ונשנה בכיתוב ובשם "פורום משפחות שכולות" עלול ליצור בלבול.

העיתונאית קדמון העידה כי כלל לא ידעה על קיומו של פורום ההורים החדש, שכפי שהוכח, פעילותו הפומבית הראשונה היתה המכתב לשרה.¹⁵ עדת התביעה גונן תיארה בעצמה "פורום בחיתוליו".¹⁶

39. הוכח כי שגגתה של קדמון הצטרפה לשגגתם של כל העיתונאים שפרסמו לפנייה את הפרשה:

א. עיתון "ישראל היום" והעיתונאי אלטמן בנופלו ראשון "בפח היקוש" בכנותו את הארגון החדש בשמו של הארגון הוותיק [מוצג 2];

ב. עיתון "מעריב" שבלבל אף הוא בין שמות הגופים והצמיד לגוף הלא-נכון (ושלל מהגוף האחר) את "הא" הידיעה [מוצג 3];

ג. עיתון "הארץ" שבכלל סבר כי המקור לבלבול אינו קיומם של שני ארגונים אלא כי מדובר באם שכולה מתוך הארגון המקורי – שהתיימרה ללא יסוד לייצגו: "מבירור שערך 'הארץ' עולה בי אחת החברות בפורום המשפחות השכולות אכן פנתה לארגון 'אם תרצו' וזה התייחס אליה כמי שמייצגת את הארגון כולו" [מוצג 4].

40. עינינו הרואות: ההטעיה במכתב שאותו סייעו המשיבים לנסח ואותו הדהדו השפיעה באופן רוחבי ויצרה סוגים מגוונים ושונים של שגגות. כל אלה תוצר מובהק של המניפולציה בנטילת שם דומה עד זהות מוחלטת לשמו של ארגון אחר. מדובר בדוברו של גוף ממולח, שיכול היה לחזות את השלכות הדבר.

בנסיבות אלה ראוי היה לקבוע כי אין למשיבים להלין אלא על עצמם. במו ידיהם לכל הפחות דחפו ודבררו מכתב אשר גרם להורים שכולים רבים כאב לב מיותר – ולעצמם את הנזק (המוכחש) שהם טוענים לו.

41. בנסיבות שיצרו המשיבים עצמם, המערערים לא ידעו ולא היו חייבים לדעת על הנסיבות מהן משתמעת לשון הרע עליהם. סביר היה שיסיקו, כפי שהסיקו לפנייהם גם "מעריב" ו"הארץ" שיש להאמין ל"פורום ההורים השכולים" שאכן נעשתה התחזות אליו באמצעות מכתב הנושא את שמו.

¹⁴ פרוטוקול 22/10 עמ' 25 שוי 20-1.

¹⁵ עדת התביעה גונן אשרה כי אין בידה להראות מכתב קודם שנשא את השם "פורום משפחות שכולות" עובר למכתב לשרה [פרוטוקול 22/10 עמ' 7] או כי בכלל היתה לפורום הודעה לעיתונות או מסמך קודם כלשהו [פרוטוקול 22/10 עמ' 8 שוי 20-18]. גם המשיב 2 לא ידע לומר [פרוטוקול 22/10 עמ' 18 שוי 9-11].

¹⁶ פרוטוקול 22/10 עמ' 14 שוי 18.

42. ודוק; עצם קיומם של מספר פרסומים קודמים אחרים במספר עיתונים - אשר התבלבלו בעצמם באופנים שונים באשר למכתב זהות שולחיו - היא ראיה המקימה חזקה לכך שכלל המשיבים טענו בתיאור של המצב (ואין אנו סבורים כך) הרי שטעותם סבירה, ובודאי שלא רשלנית.

43. בנסיבות אלה, ככל שנפלה טעות כזו או אחרת, וגם אם סברה קדמון כי "פורום ההורים השכולים" צודק משום שלא ידעה כלל על קיומו של הפורום החדש, אין להטיל על המערערים אחריות.

קדמון היטיבה לתאר את האמור בעדותה הנסערת:

"[...] כשאני כתבתי את הטור, היו מולי כמה דברים: הפרסומים במעריב והארץ, המכתב של עו"ד עדיד הכהן שדיבר בשם המשפחות השכולות ועם כל הצער, המוניטין של אם תרצו, כל אלה עמדו לנגד עיני כשכתבתי את ארבעת המשפטים האלה שכתבתי ועליהם נתבעת היום דיבה. אני מוכרחה להגיד שזה נכתב בכזה תום לב כל הקטע הזה. קודם כל לא ידעתי שיש עוד ארגון. ידעתי רק על ארגון אחד, המשפחות השכולות ששנים על שנים, הארגון השני נולד רק אז, באותו זמן, ממש קרוב למכתב הזה ומנה 30 משפחות. לא ידעתי שיש עוד ארגון. התייחסתי למה שכתב רמי אלחנן או עו"ד שלו. מבחינתי, מה שהם כתבו שהם לא שלחו שום מכתב כזה. זו היתה ההבנה שלי וזה נעשה בתום לב. זה שבדיעבד אני יודעת שיש עוד ארגון, רק השתכנעתי פה כמה ניסו להטעות אותנו. כאילו שמו מכשול בפני עיוור ואז נופל לתוך המכשול ותובעים אותו על זה. הם שמו את המכשול הזה בפניי". [פרוטוקול 26/11 עמ' 38 שוי 19-29].

וכן:

"זה נעשה בתום לב מתוך חוסר היכרות עם המשפחות השכולות שלא הכרתי, הם גם לא היו על המפה. כתבתי את הטור הזה רק כשידעתי שיש ארגון אחד של המשפחות השכולות. גם ראינו כשהעיד התובע, שהם קמו ביום שכתבו את המכתב הזה, לראשונה. לא ידעתי על קיומם".¹⁷

אין מקום לביקורת שמביע ביה"מ קמא בהקשר זה.

44. הדברים הללו נכונים ביתר שאת עת מדובר במשיבה הספציפית דכאן. נוכח המוניטין שצברה לעצמה המשיבה בהקשר זה של סחרירים מניפולטיביים ואמצעי הטעיה בלתי קונבנציונאליים כפי שהוכחו, טעה ביה"מ קמא משלא קיבל את טענת המערערים כי האמינו בתום לב לאמיתות טענות הפורום הוותיק.

בשוללו את הגנת תום הלב מעם המערערים טעה ביה"מ קמא גם באלה:

52. בסעי' 74 קובע ביה"מ קמא כי אין בידו לקבל את טענת העיתונאי שכניק לפיה הצליב את המידע עם דובר הפורום הוותיק, משום שלשיטת ביה"מ בירור כזה הוא "חסר ערך" ובסעי' 75 מציין ביה"מ כי הדובר לא זומן לעדות. אלא שביה"מ מתעלם מהעובדה שהתכתבות בין ניב לבין שכניק הוגשה בכתובים.

53. עוד מתעלם ביה"מ קמא מעדותן של יו"ר הפורום הוותיק מר אלחנן ותצהירו שלא נסתר, באשר לדבריו של הכתב אלטמן מישראל היום על-פיהם קיבל את המכתב מדובר "אם תרצו".

54. ביה"מ קמא זקף לחובת העיתון את העובדה שלא הביא לעדות את דובר השרה אלי סבתי, אלא שהוא שוכח לציין התנהלות שנגעה להבאתו לעדות. וכך היה (כמתועד בפרוטוקול): לאחר שהוגש תצהירו של שכניק דרש ב"כ המשיבים להזמין את סבתי כ"עד הזמה" על-מנת להפריך ולהכחיש את טענות שכניק.¹⁸

¹⁷ פרוטוקול 26/11 עמ' 40 שוי 19-22, עמ' 42 שוי 3-5;
¹⁸ פרוטוקול 24/10/2018, עמ' 3 שוי 15-18; עמ' 4 שוי 12-17;

ביה"מ נעתר לבקשת המשיבים והתיר להם את זימונו בתצהיר או בעדות. אלא שהמשיבים בחרו לבסוף (חזקה שלאחר בדיקה עם העד באשר לגרסתו) שלא להביאו.

בנסיבות מעין אלה - הלכה היא כי מאי-הבאת העד ניתן ללמוד שהמשיבים העדיפו בדיעבד כי עדותו לא תשמע, כי לא ייחקר, וההימנעות כשלעצמה מקימה חזקה לרעתם ומוסיפה תימוכין לעדות הכתב.¹⁹ האופן המהופך בו משתמש ביה"מ קמא בהלכה זו לחובת המערערים אינו מתאים, לשון המעטה, לנסיבות העניין.

55. שגיאה עקבית של ביה"מ קמא היא העמדת הכרעתו כולה על העובדה שהמערערים לא פנו לקבלת תגובת המשיבים עובר לפרסום (סעי' 76 לפסה"ד).

אלא שפניה לקבלת תגובה אינה האמצעי היחיד או ההכרחי לביסוס הגנת תום לב. לשון סעי' 16 לחוק לא מטילה על העיתון חובה לנקוט בכל האמצעים לבירור שיאפשרו להאמין באמיתות הפרסום, אלא באמצעים סבירים - וזאת עשה העיתון בנסיבות העניין.

לשיטתו של ביה"מ קמא בעל-דין אינו יכול, בשום נסיבה שהיא, לטעון להגנת תום לב אם לא פנה לקבל תגובה. **מדובר בקביעה שאינה עומדת בקנה אחד עם לשון החוק והפסיקה.**

הוספת תנאי-בלעדיו-אין של פניה לקבלת תגובה כהכרח לביסוס הזכות לטעון להגנת תום הלב מכל סוג ובכל נסיבה היא בגדר הרחבת החוק ושינוי ההלכה ע"י הערכאה קמא. כך למשל, אלמנט פניה לקבלת תגובה אינו רלבנטי בעליל להגנות תום הלב המקנות הגנה למי שמביע דעתו או מעביר ביקורת, למי שמגיש תלונה לגוף חוקר ובשלל נסיבות נוספות.

56. אפילו לגבי הגנת "עיתונות אחראית" עפ"י סעי' 15(2) לחוק (שאינה ההגנה היחידה או העיקרית לה טענו המערערים) הפסיקה קבעה כי פנייה לקבלת תגובה היא רק אחד המדדים לעיתונות שכזו (ר' נא דני"א דיין). ואולם, ביה"מ קמא מבצע "הרחבה" שאינה מבוססת בדין ומחיל את מדד הפניה לתגובה על הגנת תום הלב בכללותה – באשר תהא.

57. יתרה מכך, הוכח כי גם כשבוצעה פניה לתגובה לארגון "אם תרצו" מצד עיתונים אחרים - לא הניב הדבר כל שינוי בתוצאת הפרסום. להיפך: אין חולק כי עיתון "הארץ" פנה לתגובת "אם תרצו". בתגובתה ל"הארץ" ולטענות הקשות של אלחנן שצוטטו מפיו, "אם תרצו" רק הכחישה את קבלת מכתב ההתראה מעו"ד הכהן, אך לא הכחישה את טענותיו כלפיה לגופן [מוצג 4]. יתרה מכך: "אם תרצו" ציינה בתגובתה דווקא את תמיכתה באמור במכתב לשרה ובמשפחות השכולות.

ובמילותיה של קדמון בחקירתה: "לא ראיתי הכחשה שלכם שאתם מתנערים מהמכתב. באתי אחרי כל הפרסומים כבר. הטור שלי נכתב אחרי כל הפרסומים".²⁰

הלכה למעשה, ביה"מ קמא העניש את העיתון ואנשיו על עצם ההימנעות מפניה לתגובה, בין אם פניה זו היתה מובילה לתוצאה שונה ובין אם לאו, וללא כל התחשבות בכך שבפרסומים קודמים שעמדו נגד עיני המערערים לא היתה כל הכחשה מהותית של טענות הפרורום הוותיק לגופן!

גם התייחסות לטיעון זה מצד המערערים נפקדת כליל מפסה"ד.

¹⁹ ע"א 620/74 מור נ. פלונית, פ"ד (1) 218; ע"א 240/77 כרמל בע"מ נ. פרפורי, פ"ד לד(1), 701, עמ' 706-705; כבי השופט גולדברג בע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ. מתתיהו ואח', פ"ד מח (4) 651; י. קדמי על הראיות (חלק שלישי), תשס"ד – 2003, עמ' 1648.

²⁰ פרוטוקול 26/11 עמ' 39, ש' 20-21.

58. שגה ביה"מ קמא בקובעו כי שומה היה על קדמון "לפנות למי שברור כי ייפגע מהפרסום" (סעי' 80 לפסה"ד); נוכח פועלה המוכח של "אם תרצו" לאורך השנים האמינה קדמון, כפי שהסבירה באריכות, כי מדובר בארגון שלא יפגע ויתכן כי אף יתנאה בפרסום תעלול נוסף מבית-היצר התדמיתי שלו.

59. מגדיל ועושה ביה"מ קמא כאשר את תוס הלב של גבי סימה קדמון, הוא שולל על-בסיס ספקולציה! בסעי' 78 לפסה"ד מציין ביה"מ קמא את העובדה כי בעקבות הפרסום הראשון פנה ב"כ המשיבים לעיתון והעלה טענותיו ביחס לפרסום, ובעקבות זאת פרסם "ידיעות אחרונות" תגובה מפי "אם תרצו" בסוף הכתבה הראשונה במהדורה האינטרנטית. או אז שואל ביה"מ קמא שאלה במסגרת פסה"ד, שאלה שלא נשאלה באולם ביה"מ - לא ע"י ב"כ המשיבים ולא ע"י ביה"מ עצמו - ובודאי שלא נענתה ע"י קדמון: "הייתכן כי גבי קדמון לא הייתה מודעת לדבר זה כאשר מדובר בנושא סיקור זהה מטעם אותו גוף תקשורת (ידיעות אחרונות)?" שואל ביה"מ וחותרם ב"סימן שאלה". בכל הכבוד, תהיה שתוהה ביה"מ בדיעבד, והשערתך לגבי בעל-דין בנושא לגביו לא נשאל, אינה יכולה לשמש כמצא עובדתי בפסק-דין על-בסיסו תישלל הגנה; אילו בירר ביה"מ את הדבר (ולא רק במסגרת תהיה לעצמו), יתכן שהיה מגלה למשל כי לא רק שקדמון לא הייתה מודעת לדבר - אלא שספק אם יכולה היתה להיות מודעת לדבר. זאת ולו מהסיבה הפשוטה שמועד ירידתו לדפוס של המוסף השבועי בו מתפרסם טורה (שקודם למועד הפצתו ופרסומו בפועל) אינו מותיר בהכרח חלון זמן שאפשר את מודעותה לפרסום. מי שמכיר מערכות עיתונים יודע כי מוספים הרואים אור בסוף השבוע יורדים לדפוס יומיים-שלושה קודם לכן. הפרסום הראשון נעשה ביום ד' 29/3/2017 בעמודי חדשות, ואילו הפרסום השני במוסף ראה אור ביום ו' 31/3/2017. הספקולציה הבלתי בדוקה של ביה"מ נשללת איפוא.

60. זאת ועוד; ביה"מ קמא בעצמו מזכיר בסעי' 79 לפסה"ד כי נגד עיניה של קדמון עובר לפרסום פרי עטה עמדו - כפי שהעידה - מכתב ב"כ הפורום הוותיק, עו"ד עודד הכהן, הפרסום ב"מעריב", והפרסום ב"הארץ". קדמון לא העידה, וגם לא נשאלה על הפרסום הראשון בעמודי החדשות ב"ידיעות אחרונות" מאת שכניק או התגובה של "אם תרצו" כפי שעודכנה בו.

61. בנוסף, הדעת נותנת - וכך הוא גם במציאות, שלא כל פרשן במוסף במערכת גדולה של עיתון - מודע לכל פרסום או מכתב התראה שמקבל עיתונאי או כתב בחלק החדשותי של העיתון.

62. מכל מקום ניכר כי הנחותיו המוטעות של ביה"מ קמא כלפי קדמון, בדברים שאינם בגדר ידיעה שיפוטית טבעית, הביאוהו לחייבה בדין ולשלול ממנה טענות הגנה ללא ביסוס עובדתי בראיות שהובאו לפניו.

למקרא הלשון והסגנון שננקטו בפסה"ד של המותב קמא, אין אלא לחוש כי ביה"מ דן לחומרה את המערערים והמערערת 2 בפרט - ולעומת זאת נטה חסד כלפי המשיבים: בחומרה - נקט ללא ראיות ואילו את החסד - נטה בניגוד לראיות.

כך, טענתה הכנה של קדמון כי האמינה באמת ובתמים כי קיים רק "פורום המשפחות השכולות" אחד ידוע ומוכר לכל, ולפיכך האמינה בלב מלא לפורום המוכר שזעק כי לא כתב שום מכתב לשרה, ולכן הפצת ודברור מכתב מטעם ארגון חדש ולא נודע בעל שם זהה עד כדי הטעיה זו "השמת מכשול בפני עיוור" - זוכה בפי ביה"מ קמא לכינוי "טענה מקוממת" (סעי' 79-80 לפסה"ד). כך, טענה שהעלו המערערים לתוס ליבם המתבטא בהיערתותם לפרסום תגובה של "אם תרצו" - היא טענה שבה הם "מנפנפים". כך ממש, לשון ביה"מ קמא בסעי' 82: "הנתבעים חוזרים ומנפנפים בפרסום תגובתה של 'אם תרצו'...".

אין מקום לזלזול (הלשוני והמהותי) מצד ביה"מ קמא בעובדה שמשהועלתה טרוניה ע"י המשיבים לאחר הפרסום הראשון, פורסמה תגובת "אם תרצו" במלואה במהדורה האינטרנטית של העיתון, למרות

שמרביתה דברי שבת עצמיים ויחסי ציבור, ורק בשולי-שוליה התייחסות עניינית המכחישה את משלוח המכתב. וכך פורסם [מוצג 9, מצ"ב כנספח יא']:

"תנועת 'אם תרצו' אשר עומדת כבר שנים רבות לצד פורומים שונים של משפחות שכולות מסרה בתגובה כי:

תנועת 'אם תרצו' כתנועה הציונית הגדולה בישראל גאה לעמוד זה שנים רבות לצידו של כל פורום משפחות שכולות הבוחרות בחיים, תוך נכונות לתעל את כאבן האישי למאבק עבור עתיד מדינת ישראל ומיגור הטרור. תנועת 'אם תרצו' שמה לה כמטרה לתמוך במשפחות שכולות שמבקשות לחשוף עולות ופגיעה ברגשותיהן וזכויותיהן. אנו גאים בכך שחלק עיקרי מפעילות התנועה בשנה האחרונה היה סביב חשיפת ארגונים רדיקליים המגנים על מחבלים ומשפחותיהם ובכך פוגעים באופן ישיר במשפחות השכולות. אנו נמשיך בכך ביתר שאת. תנועת 'אם תרצו' תמשיך להיות ראש החץ במאבק על עתידה של מדינת ישראל. תנועת 'אם תרצו' לא קיבלה כל פנייה או מכתב מגורם כזה או אחר ומשיתקבל מכתב הוא יענה על פי הצורך. למען הסר ספק, תנועת 'אם תרצו' לא שלחה מכתב בעניין הסדרה מגידו לשרה מירי רגב, כל ניסיון להציג זאת אחרת הוא שקר. אנו נמשיך להיות ראש החץ במאבק על עתידה של מדינת ישראל". (ההדגשה של הח"מ).

ביה"מ קמא לא איזן את קביעתו ולא בחן את טענת המערערים לפיה יתרון פרסום התגובה במהדורה האינטרנטית ובאפליקציה של העיתון נעוץ במהירותה (בו ביום, ללא המתנה למהדורת דפוס נוספת) ובכך שהתגובה תשתלב במלואה לתוך הפרסום המקורי, כך שהקורא את הידיעה עליה הלינו המשיבים – יקרא "באופן אורגני" גם את תגובתם. ביה"מ גם לא טרח לדון בטענת חשיבות הפרסום במרשתת כפי שהציג שכניק בחקירתו "בעולמנו היום המבוסס און ליין" [...] "כשאתה מכניס תגובה לידיעה במהדורת האון ליין של העיתון, זה אומר שמעתה והלאה זה הנוסח המחייב שנשתמר בארכיון".²¹

הוכח כי תגובת המשיבים הוספה כבר ב**בוקר הפרסום**.²² שגה ביה"מ קמא משלא ראה בכך כל שיקול לקולא ולו בשאלת הפיצוי.

שגה ביה"מ בדחותו את טענת "שיטה ומעשים דומים" שנטענה כלפי המשיבים:

63. שגה ביה"מ כאשר דחה את טענת המערערים באשר למוניטין של "אם תרצו" בין השאר בקביעתו כי היא "נפגעת ברורה מהפרסומים" (סעי' 83 לפסה"ד). שגיאה זו מלמדת על כך שביה"מ לא דק פורתא בטענת המערערים, ובכל הכבוד נראה כי לא ירד לסופה;

טענת המערערים היתה כי התנהלותה של "אם תרצו" בעבר מלמדת על היסטוריה ארוכה של תרגילי דוברות שלובים בגימיקים, התחזות והטעיה – באופן המשפיע בשני מישורים:

(1) תום הלב - כאשר העיתון ואנשיו האמינו בשל רקורד זה באמיתות הטענות שהעלה "פורום המשפחות השכולות" כלפיה שלא חרגו מהמוכר והידוע לגביה.

(2) הדבר הופך אותה למי שאינה נפגעת מהפרסומים (לא כל שכן "נפגעת ברורה"). הכיצד זה פוגע בארגון שמייחסים לו מעשה הנוסף לשורת מעשים קודמים ודומים בהם נודע?

²¹ פרוטוקול 26/11 עמ' 36 שוי' 1-8.

²² פרוטוקול 26/11 עמ' 12 שוי' 20-28; פרוטוקול 26/11 עמ' 14 משי' 28 – עמ' 15 שוי' 4.

גם המשכו של אותו סעי' 83 לפסה"ד המנוסח "באופן מעגלי" מלמד על-כך שביה"מ קמא לא הבין את טענת ההגנה של המערערים עפ"י סעיף 15(1) לחוק המגן במובהק גם על טעות שנפלה אצל המפרטם. קביעת ביה"מ קמא לפיה "לא היה מקום להעלות הטענה כי הנתבעים חשדו ב'אם תרצו' בשל 'שיטה ומעשים דומים' שעה שלא מדובר במעשים של 'אם תרצו' כפי שהובהר לעיל, אלא בפנייה של הורים שכולים שאינם חלק מהפורום הוותיק" היא בגדר כשל לוגי של הצדקה מעגלית; בקובעו כך מניח ביה"מ כי האמת כפי שנתבררה בדיעבד (לשיטת המשיבים) היתה צריכה למנוע מראש את הטעות אצל המערערים. אם יתקבל כשל לוגי זה אליו נקלע ביה"מ קמא - הרי תבטל מאליה הגנת הטעות בתום לב, וניתן למוחקה מספר החוקים;

מהות הטענה בדבר "שיטה ומעשים דומים" מבית-היוצר של "אם תרצו" היא ש"אם תרצו" כמו מעשיה השיטתיים בעבר גרמה למערערים להאמין כי כלל לא קיים ארגון נוסף של הורים שכולים המתקרא בשם דומה להפליא - וכי המכתב שהפיצה, "פמפמה" ודבררה הוא עוד תעלול פוליטי שלה, כפי שהעיד וזעק במכתבו יו"ר הפורום האמיתי אלחנן.

משמעות פסק-דינו של ביה"מ קמא, אם יוותר על כנו, היא שטענה לטעות בתום לב היא תמיד "ניסיון להעביר אחריות על כתפי הנפגעים", כלשונו. לא ניתן לקבל זאת.

64. המערערים יטענו כי במסגרת עבודתו העיתונאית יכול עיתונאי (ואף צריך) לסמוך על מקרים דומים אשר מלמדים על דפוס התנהגות דומה של מושא הפרסום.

65. אימוץ העיקרון של "שיטה ומעשים דומים" המכשיר התחשבות בראיות שמלמדות על דפוס התנהגותו של אדם כאשר ביה"מ נזקק לא פעם לעדויות על מעשים דומים כדי להוכיח שמעשים אכן בוצעו הוא מהטעם ש"התנהגותו של אדם בעבר עשויה להיות בעלת ערך הוכחתי הן במישור הפלילי והן במישור האזרחי".²³

66. ביה"מ קיבל בהליך את הראיות והמוצגים שעסקו בנוהגם של המשיבים ליצור סחרירים שאינם מבוססי עובדות וכרוכים בפיברוק, התססה והשתקה, והתיר לחקור אודותיהם, אך התעלם מהן בפועל. ביה"מ לא יישם את העקרון המשפטי לפיו ראיות המלמדות על התנהגות דומה של אדם באירועים אחרים מחזקת את משקלן של הראיות להוכחת אותו אירוע נתון²⁴; גודש הראיות לשיטה ומעשים דומים (אליהן לא התייחס כלל ביה"מ בהכרעתו) היה צריך להביא למסקנה כי המשיבים אכן יזמו את המכתב המטעה ולכל הפחות כי לגיטימי היה להאמין שעשו כן.

כך התעלם ביה"מ הנכבד באופן תמוה מראיות בדבר דרכי הפעולה של המשיבים שתפסו חלק ניכר מהדיון לפניו. במשפט הוגשו ראיות לגבי האופן בו המשיבה בחרה לנגח את בג"צ. כך אירע שבזכות "תרגיל" מבית מדרשם של המשיבים, פורסמה בעיתון "מקור ראשון" מודעה ובה כאילו ידיעה הנחזית להיות אמיתית ומוצגת ומעוצבת כגזיר עיתון, ואשר מדווחת כביכול באופן אותנטי על-כך שבית-הדין הגבוה לצדק במדינת ישראל התערב בהחלטה ממשלתית לתקוף באיראן. מפקד חה"א צוטט כאילו אמר: "המטוסים באויר, פספסנו הזדמנות". דברים אלה לא היו ולא נבראו וכולם פרי המצאה.

במודעה זו שעוצבה ככוללת "ידיעה" הנראית כגזיר עיתון אותנטי שובצה תמונתה של נשיאת בית- המשפט העליון השופטת אסתר חיות.

²³ קדמי, על הראיות, בעמ' 512 חלק שני

²⁴ ד"ר נינה זצלמן, עדות שיטה כראייה מסייעת, עמ' 533, 531.

למען הסר ספק, המודעה נשאה את הסמליל של "אם תרצו" והביעה תמיכה ביצירת מסלול פסקת התגברות הידועה גם בכינוי "עוקף בג"צ".

בדיון הוגש [נ/1 ומוצג 14 מצ"ב לשם הנוחות כנספח "י"] דיווח מאת העיתונאית טל שניידר על מקרה זה, המוכיח את שיטות הפברוק בהן נוקטת המשיבה:

"מיטב חדשות הטירוף. אדם רואה מודעה של 'אם תרצו' המתחזה לידיעה, מופיעה ב'מקור ראשון'. הוא משתכנע ומזדעזע שבג"ץ התערב בתקיפה נגד איראן ומזהיר את קבוצותיו וחבריו מפני בג"ץ. המגיבים משוכנעים שזה אמיתי כי זה מופיע במקור" (מקור ראשון – הח"מ).

ביה"מ קמא נמנע מלהתייחס לכך בפסק-דינו.

67. כך, התעלם ביה"מ מפרסום [מוצג 12] על קמפיין מסית נגד גבי טליה ששון (בו הוצגה כנלחמת בצנחן) עד שעיריית ירושלים סירבה לפרסמו כמעודד אלימות כלפיה; הוכח שאפילו תוך כדי המשפט ניהלו המשיבים מסע השמצות כנגד אלוף בצה"ל, תוך שימוש חוזר במשפחות שכולות, ושוב באמצעות משלוח מכתב מטעמן. "מסע ההשמצות" שכונה בתקשורת "דוחה" קיבל סיקור תקשורתי נרחב ו"זכה" לגינויים מטעם שר הביטחון ובכירי צה"ל נוספים [מוצג 15]. "אם תרצו" כונתה בגין כך במאמר מערכת "הארץ" "אם תרדפו", יוחסו לה תפישת עולם חשוכה, מסעות חיסול והכפשה; גם בעיתון "מעריב" יוחס לה שימוש ציני במשפחות שכולות [מוצג 16]; דוגמה נוספת לדפוס של "התחזות" ו"תעלולי דוברות" (שאיננה תוך כדי המשפט) מצד המשיבים הוצגה בנ/3 [תלונה של חברת החדשות של "קשת" אשר ביקשה מ"אם תרצו" להסיר סרטון שלה המתחזה בלוגו ובשפה גראפית להיות "מהדורת חדשות" של ערוץ 2]. המשיב 2 נחקר על כך.

לכל אלה אין זכר בפסה"ד למרות שבמהלך החקירה החליט ביה"מ באשרו את השאלות לעד:

"בתביעות בגין לשון הרע, קיימת לצדדים האפשרות להתייחס ולהוכיח ארועים שארעו לפני או אחרי האירועים נשוא התביעה, שכן לאלו יש בין היתר שייכות לטענות של תום לב כמו גם טענות אחרות".²⁵

פסה"ד של ביה"מ קמא עומד איפוא בסתירה להחלטתו שלו.

45. דוגמה נוספת לסיקור פועלם של המשיבים תוך כדי המשפט, גם היא בשנים בהן משמש המשיב 2 דוברת של "אם תרצו", הוגשה לגבי תקרית שאירעה באוניברסיטה העברית לפיה כביכול מרצה התווכחה עם סטודנטית על זכותה לבוא לבושה במדים לקמפוס. לימים התברר כי הסטודנטית היתה "פעילה מצטיינת" של "אם תרצו" וכי הסיטואציה כולה היתה תעלול מכוון ומתוזמר. רקטור ונשיא האוניברסיטה העברית האשימו את "אם תרצו" בפרובוקציה שמטרתה "לעורר מדנים", ונשיא האוניברסיטה צוטט: "כל זה קרה כתוצאה ממניפולציה שיקרית ומדיס-אינפורמציה של הארגון המאוס שנקרא 'אם תרצו'" [נ/8]. המשיב אישר כי לא הגישו תביעה כנגד האוניברסיטה בגין פרשה זו.²⁶ המשיב אישר כי לא הגישו תביעה כנגד "התאגיד" ותכניתו של תום אהרון "המונולוג המרכזי" שהקדישה את תכנית הסיום של העונה ל"אם תרצו" שם כונתה "התנועה הכי מסוכנת והרסנית שיצאה מהאוניברסיטאות".²⁷

לכל אלה אין אפילו זכר בפסק-הדין.

²⁵ פרוטוקול 26/11 עמ' 15 החל משו' 10 – עמ' 16 שו' 13.

²⁶ פרוטוקול 26/11 עמ' 25 שו' 29 – עמ' 26 שו' 10.

²⁷ פרוטוקול 26/11 עמ' 26 שו' 18-23.

- אין להם כל השפעה מאזנת, ממתנת, לא לעניין החבות, לא לעניין ההגנות, אפילו לא לעניין שיעור הפיצוי, שאלת "השם הטוב", ושאלת התביעה הבררנית. הכיצד?
46. על רקע כל האמור שגה ביה"מ קמא משלא קבע שהמשיבה מתנאה בפעולות בסגנון אלה אשר עליהן הובעה ביקורת "פורום ההורים השכולים", ואין המדובר בפרסום המזיק לה כלל ועיקר. מעלליה של התנועה והפראקטיקות שנקשרו בשמה לאורך השנים כמי שמסבה נזקים לארגונים אשר נפלו קרבן להתחזות והטעיה, התנהלות קיצונית והשוואות למאפיינים פאשיסטיים - תרמו ל"מוניטין" רע זה של המשיבה. גם מאסופת הפניות למאמרים המלמדים על השם הרע שיצא למשיבה מוצג 19 התעלם ביה"מ וזאת בניגוד להלכה הפסוקה.
47. הוכח בהליך ש"אם תרצו" מציגה עצמה בגאווה ובאופן מוצהר כמי שפרסמה נייר עמדה תחת הכותרת: "מידנה בשלטון הבג"ץ – כתב אישום: בג"ץ נגד הדמוקרטיה הישראלית" [מוצג 25]; בחקירתו נשאל המשיב על נייר העמדה הנ"ל שנועד לאיסוף אלפי חתימות על עצומה הקוראת "להפסקת הדיקטטורה של בג"ץ" והשיב שזה נחשב בעיניו "לעשות ציונות".²⁸ באתרה הרשמי מתפרסם מאמר [נ/2] ובו הפרק: "ביהמ"ש העליון כדיקטטור". אין לכך ביטוי ולו קלוש בפסה"ד.

שגה ביה"מ משלא קבע כי התנהלות הנתבעים עומדת בקנה המידה של "עיתונות אחראית":

48. בתי-המשפט הכירו בחובתה של העיתונות בפרסומו של מידע אשר יש בו עניין ציבורי. הפסיקה נוטה להעניק פרשנות מרחיבה לסעי' 215(2). דברים אלה עמדו גם במבחן הדיון הנוסף (דנ"א דיין) שם נקבע כי על-מנת להבטיח שפרסומים בעלי ערך לציבור יראו אור יש להגן על עיתונות אחראית אף מקום שמדובר בפרסום שלא הוכחה אמיתותו מתוך הנחה שאין זה ראוי להגביל את השיח הציבורי רק לביטויים שעמדו ברף המחמיר של הגנת אמת הפרסום.
49. אם נתחשב בשילוב כל הגורמים והנסיבות שקדמו לפרסומים ועמדו בבסיסם ניכר שלא חרג מהתמונה התקשורתית הכוללת אליה קלעו המשיבים את המערערים ואת העיתונאים האחרים.
50. קדמון העידה שבזמן כתיבת הטור סברה בתום לב שלגיטימי לומר שהשרה הגיבה למכתב שהוא הלכה למעשה "המצאה" משום שתוכן מכתב "פורום ההורים השכולים" המקורי, הוותיק לימד "שלא היה מכתב מהם".²⁹ בנסיבות העניין למערערים לא היתה כל סיבה לחשוד באמיתות טענותיו של "פורום המשפחות השכולות" הידוע שכאב את כאבו, או במהימנות עו"ד עודד הכהן מטעמו, או בדובר הפרסום או בדובר השרה. בנסיבות אלה התנהלותם של המערערים אינה חורגת מגדר "עיתונות אחראית", כהגדרת המונחים הללו בהלכה הפסוקה. בעניין דנ"א דיין הנ"ל, הסביר כב' השופט עמית את הטעמים שבבסיס דוקטרינת "העיתונות האחראית":

"לטעמי, קשה להלום כי אחריותו של עיתונאי תהיה חמורה מזו של רופא שעוסק בדיני נפשות, וכפי שאיננו מטילים אחריות על רופא שגרם למותו של מטופל עקב טעות, להבדיל מהתרשלות, כך אין להטיל אחריות על עיתונאי שפרסם ידיעה שאינה אמת עקב טעות, להבדיל מהתרשלות. הן הרופא, והן העיתונאי, הן טכנאי המעליות - כל אלה בעלי מקצוע הממלאים תפקידים שהחברה חפצה ביקרם, ומכאן האינטרס של החברה שלא להטיל עליהם אחריות ללא התרשלות (ללא אשם)" (ההדגשה הוספה - הח"מ).

²⁸ פרוטוקול 22/10 עמ' 34 שוי' 10-20; פרוטוקול 26/11 עמ' 9 שורות 12-18.

²⁹ פרוטוקול 26/11 עמ' 39 שוי' 1-3.

51. נדגיש שוב: **עצם קיומם של מספר פרסומים קודמים בכלי תקשורת אחרים** - אשר פרסמו פרסומים ברוח דומה היא **ראיה המקימה חזקה** לכך שכלל שהמערערים טעו בתיאור כלשהו של המצב (ואין אנו סבורים כך) הרי שטעותם היתה סבירה, ובודאי שאינה בגדר התרשלות או חוסר אחריות.

שגה ביה"מ קמא משלא בחן הגנות תום לב נוספות שהועלו עפ"י חוק:

52. כאמור ביה"מ קמא לא נתח את כל חלופות תום הלב שהעלו המערערים, ו"בחר" לדון רק באחת מהן עפ"י סעי' 15(2) לחוק. אלא שכאמור הלכת ביה"מ העליון מורה אחרת וקובעת שיש לבדוק את החלופות כולן (עניין ריימר).

53. שגה ביה"מ קמא בכך שלא בחן ולא העניק למערערים את הגנות סעיף 15(4) ו- (6) לחוק, בהיות הדברים בגדר **הבעת דעה וביקורת ביחס להתנהגות המשיבים בקשר לעניין ציבורי וכן ביקורת על פעולה שהמשיבים - גוף ציבורי מוכר ודוברו - עשו בפומבי.**

54. נזכיר כי מאמרה של קדמון בפרט הוא מאמר דעה ולא דיווח עובדתי-אינפורמטיבי, וכולו נסוב סביב הבעת דעה על ההתנהלות בעקבות המכתב המטעה בו נקשר שמם של המשיבים. לשיקולים המשפטיים לסיווג פרסום כהבעת דעה הפנו המערערים לע"א 323/98 שרון נ. בניזמן, תק-על 2002(1) 158 (להלן: "עניין שרון").

ראוי לזכור כי ביה"מ העליון העניק הגנה רחבה מכח סעי' 15(4) לחוק בעניינים כגון זה שבפנינו, הנובעת מכך שביסוד האבחנה בין עובדה לדעה מצויה ההנחה שהקורא בהתייחסותו לדעות, המתיימרות להיות דעותיו של המפרסם ותו לא, גישתו מן הסתם ספקנית יותר (עניין מיכאלי 567).

55. בדנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות ואח' נ' קראוס (1998, פורסם בנבו) (להלן: "דנ"א קראוס") נפסק:

"הגנת תום הלב מעניקה הגנה לכותב אשר הביע דעה, גם אם היא בלתי נכונה, מופרזת או מונעת מדעה קדומה, וגם אם היא מאפשרת לקוראה או שומעיה לקרוא לתוכה רמזים מרמזים שונים [שם] ברוח זו נפסק גם, כי הגנת תום הלב מעניקה הגנה גם לדעה, הנאמרת בתום לב, בנסיבות המוזכרות בסעיף - אף אם אינה מעוגנת במלואה במציאות"

בפסיקת ביה"מ העליון הובהר כי "מרכז הכובד" של ההגנה על הבעת דעה טמון בתום ליבו ובמצב דעתו הסובייקטיבי של המפרסם.

דנ"א קראוס ממחיש עוד כי פסה"ד של ביה"מ קמא באומרו שלא היה למערערים תום לב משום שהונעו מדעה קדומה על המשיבים עומד בניגוד חזיתי להלכת ביה"מ העליון.

56. במקום שייקבע כי התנהלותם של המשיבים בעבר, ובפרט במקרה המסוים, יצרה כר פורה לכך שבקרב "פורום המשפחות השכולות" הוותיק (ובעקבותיו בעיתונות) ייווצר הרושם כי הם אחראים למכתב - ביה"מ קובע בסעי' 94 כי "לא קיבלו התובעים התייחסות הוגנת המצופה מפרסומים עיתונאיים, ואני סבורה כי יש ממש בטענת התובעים כי הדבר נבע מהתייחסות שלילית אפריורית של כותבי הפרסומים אל התובעים".

57. המערערים יטענו כי הראיות הרבות שהוגשו לעניין התנהלותם של המשיבים משתכללות לכדי יצירת אמונה בתום לב באמיתות הפרסום שנעשה. בנסיבות אלה המשיבים הם שיצרו במו ידיהם את ההתייחסות אליהם.

58. ברוח זו בדיוק יש לקרוא גם את עדות קדמון לפיה היא פרשנית פובליציסטית, ולא עיתונאית מדווחת ולפיכך אינה נוהגת לפרסם תגובות - שהרי לטורי דעה ורשימות אישיות כפורמט לא מקובל לפנות לקבלת

- תגובות. קדמון הסבירה בחקירתה הנגדית כי משמעותו של טור פובליציסטי הוא כתיבה על "התרשמות אישית שלי מאירועי השבוע" וציינה כעובדה שבמשך 35 שנות היותה עיתונאית מעולם לא נתבעה.³⁰
59. דוק; אין הפובליציסט מחויב לאובייקטיביות בדעתו או השקפתו. להיפך. הפובליציסט לרוב נעל עמדה/דעה (חברתית, כלכלית, פוליטית ואחרת) - אותה הוא רשאי להביע ואף בנחרצות כי רבה.
60. ראוי היה לקבוע שארגון ציבורי כדוגמת המשיבה 1 יסכין עם העובדה שכלי תקשורת ישקפו טענות הנשמעות כלפיו מצד ארגונים אחרים בנושאים שעל סדר היום הציבורי. פעילותם היחצונית של המשיבים חשפה אותם לסיקור - ואם הם אינם מסוגלים לעמוד בחוס הביקורת - מוטב כי ימנעו מלהיכנס למטבח הפוליטי; יתרה מכך, **אם הם מסייעים להקדיח תבשיל מטעה - בל ילינו אם נכוו מאותו התבשיל.**
61. כאמור, "אם תרצו" ודוברה שמו עצמם בעין מאבקים ומחלוקות פוליטיים בנושאים שיש בהם עניין ציבורי רב. הלכת בית-המשפט העליון שאושררה בעניין שרון (עמ' 267-268), היא כי נפקות היות אדם איש ציבור תהא בפרשנות מקלה של ההגנות החלות על המפרסם.
62. הקורא את טורי הפובליציסטיקה מאת קדמון במסגרת המוסף, אשר עוסקים בניחות פרשני של המפה הפוליטית, יודע שאין הם עוסקים בדיווח תחקירי עומק, בדוקומנטריה, או בדיווח חדשותי אלא שהם נוקטים עמדה בענייני דיומא בנושאים ציבוריים מהמעלה הראשונה. אין להותיר על כנה את קביעת ביה"מ קמא שהפך את הלכת ביה"מ העליון לפיה גם בעל דעה קדומה ("אפרירית") יכול לפרסם ביקורת בתום לב, (בפרט מקום שהדעה הקדומה נתגבשה על-סמך מעשי המסוקר המוכחים בעבר).
63. דוגמאות למאמרי דעה שהתייחסו לתדמיתה ופועלה של תנועת "אם תרצו" מאת פובליציסטים אחרים הובאו למשל במסגרת מוצגים 11 ו- 15. ביה"מ קמא התעלם לחלוטין בהכרעתו גם מהן.

למערערים עומדת חזקת תום הלב בסע' 16 (א):

64. כדי לבסס הגנת תום לב בהקמת חזקה די לו למפרסם כי יוכיח, שהפרסום נעשה על-ידו באחת הנסיבות המנויות בסע' 15 לחוק, וכי הפרסום לא חרג מן הסביר באותן נסיבות. הראינו לעיל כי הפרסומים היו סבירים לנסיבותיהם, בפרט נוכח מה שהיה ידוע בעת פרסומם, עמדתם הפומבית של "פורום המשפחות השכולות" הוותיק ובא כוחו, אימותים והצלבות נוספים, פרסומים שקדמו לפרסומים מושא התביעה בכלי תקשורת נוספים אשר יצרו תמונה תקשורתית מקיפה. על-כך יוסף גם הרקורד הידוע של המשיבה - אשר גם בלעדיו הפרסומים לגיטימיים.
- דוק; בעניין הארץ נקבע: "יסוד הסבירות אשר סעיף 16(א) נדרש לו, משמעו כי על הפרסום שלא לחרוג בנוסחו ובזיקתו לאירועים עליהם הוא מתבסס, מכל קשר הגיוני אפשרי עם הנתונים...".
- ברי כי הפרסומים עומדים ברף זה שהציבה הלכת בית-המשפט העליון. הקורא את ההאשמות במכתבו של עו"ד הכהן מטעם "פורום המשפחות השכולות" מוצא בו מיונחים קשים באשר ל"הטעיה" "צינית", "אכזרית" ו"מגמתית" - אשר המערערים נמנעו מלנקוט בהם. כפי שהעידה קדמון: "עוד עשיתי הנחות גדולות לתובע [...] אני חושבת שיש פה אפילו ריכוך ממה שכתבו ההורים השכולים".³¹
- אין לשיקול דיון הכרחי זה זכו בפסה"ד קמא.

³⁰ פרוטוקול 26/11 עמ' 38 שו' 16-12; עמ' 42, שו' 28-20.

³¹ פרוטוקול 26/11 עמ' 39, שו' 12-8.

שגיאות ביה"מ קמא בקביעותיו באשר לנזק, לפיצוי ולשיעורו:

68. אף אילו היה בסיס למסקנותיו של ביה"מ קמא באשר לקיומה של לשון הרע ובאשר לאי-תחולתן של ההגנות (וכאמור – אין זה המצב), הרי שקביעותיו באשר לנזק שנגרם למשיבים הינן חסרות כל בסיס, ולא היה מקום לפסוק למשיבים פיצויים, בוודאי לא בסכומים הגבוהים שנקבעו.

69. שיקול בר חשיבות שיש לקחתו בחשבון בקביעת גובה הפיצוי הוא עברו או מעשיו של תובע בלשון הרע. כדברי כב' השופטת שבת בעניין זהבי (סעי' 32 לפסה"ד): **סעיף 22 לחוק**, הוא הבסיס הנורמטיבי להפחתת הפיצוי בשל התנהלות הנפגע המתיר להתחשב לצורך "הפחתת הפיצויים" ב"שמו הרע של הנפגע או בדבר אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו הפגומים"; ישנם נתונים שיש בהם "לתרום להפחתה משמעותית מסכום הפיצויים, שהיה ראוי לפסקו, אילו היה מדובר בתובע ללא רבב" [ע"א 79/670 הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח' נ' מזרחי, פ"ד מא(2)169, 209; כן ר' נא א. שנהר/ דיני לשון הרע עמ' 375-378].

בת.א. 643/97 חב' ארמון ההגמון נ' עו"ד ח'ורי (2005), שאושר בעליון ע"א 1351/06 (נבו, 2007) נקבע לגבי סעי' 22 כי:

"...יש בו הרחבה של הדברים שהנתבע רשאי להוכיחם במטרה להביא להפחתת הפיצויים: ניתן להביא עדות ביחס לעברו, מעשיו או דעותיו של התובע גם אם אין הם ידועים בציבור [ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ נגד מזרחי פ"ד מא(2)169, 207]; ניתן להביא ראיות גם על מעשים ודברים שחלו לאחר הפרסום [שנהר, דיני לשון הרע, נבו הוצאה לאור, 377]. (ההדגשות של הח"מ).

מדהים לגלות כי דיון בסעיף 22 לחוק, החיוני לשם בחינת שמו הטוב של תובע ושהמחוקק וביה"מ העליון רואים בו כרלבנטי לבחינת שיעור הפיצוי – נעדר כליל מפסק-דינו החד-צדדי של ביה"מ קמא. התעלמות מופגנת ובלתי מוסברת זו של ביה"מ קמא מצָבֵר של עשרות ראיות אותן קיבל – מבלי שהוא דן בהן כלל ועיקר - די בה להביא להתערבות בפסק-הדין, ולו במישור גובה הפיצוי שנפסק.

פסיקה בה ביה"מ אינו שוקל **שיקול נגדי ראוי להפחתת הפיצוי** – הגם שסוגית שם של המשיבים (המשיבה 1 כארגון, והמשיב 2 שבחר לעמוד בחזית הדוברות של ארגון זה) עמדה במרכז טיעוניהם של המערערים לכל אורך המשפט הן בשאלת החבות והן בשאלת הנזק – בלתי סבירה בעליל.

70. ביה"מ קמא החליט באופן לא מנומק שלא להתמודד (לא לחיוב ולא לשלילה) עם חומר הראיות אשר מקיים במובהק את תנאי סעיף 22(2) לחוק, ולטענת המערערים החלטה שיפוטית כה חסרה ומשום כך בלתי-הוגנת אינה יכולה לעמוד.

71. ראוי לבטל את פסיקת בית-המשפט קמא בעניין שיעור הנזק, ולמצער להעמידו על פיצוי סמלי, מזערי בסך שקל אחד (1 ₪).

72. לעניין הפחתת שיעור פיצוי יפנו המערערים לרע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר (נבו 2006) (להלן: "עניין בן גביר") שם קבע ביה"מ העליון כי הוצאה לשון הרע על התובע אך נוכח התנהלותו ואשמו התורם נפסק לו סך של 1 ש"ח כפיצוי לבז (בדעת רוב כבי השופטים ארבל וריבלין). גם כבי השופטת פרוקציה (בדעת מיעוט) שסברה כי ראוי לפסוק לו פיצוי בשיעור גבוה יותר של 15,000 ₪ בגין הביטוי "נאצי", קבעה שהיקפה של הפגיעה נאמד, בין היתר, בהתחשב בתדמיתו של אותו אדם בעיני הציבור.

73. בשאלת אומדן הפיצוי שומה היה על ביה"מ קמא לנהוג כחלכת שופטי ביה"מ העליון בעניין בן-גביר, ולבחון לצורך שאלת הפחתת הפיצוי את הדברים שהטיחה המשיבה 1 בבית-המשפט העליון ומערכת

המשפט בכללותה, את האופן בו ממוצבת תדמיתה של "אם תרצו" כפרובוקטורית, את התבטאויות המשיבה לאורך השנים בסוגיות שונות באופן שהיה בו להשפיל אישים וגופים שונים, את העובדה שדעותיה והתנהלותה הם מושא לביקורת קשה בחוגים ציבוריים רחבים, האמונים על תפיסה חוקתית של זכויות אדם, ועוד. ביה"מ קמא נמנע מלעשות כן.

74. כבי' השופטת רות רונן קבעה בת.א. (ת"א) 33613/03 יואב יצחק נ' הלוי (נבו, 2004), כי יש להביא בחשבון לעניין הנזק הנטען את שמו של התובע בהקשר הרלוונטי: "כדי לבחון את הנזק שנגרם לתובע יש לבחון, אם כן, איזה 'שם' היה לתובע בהקשר זה, קודם לפרסום הנתען"; בניגוד לנדרש, כבי' השופטת המלומדה בענייננו לא עשתה כן.

בעניין יואב יצחק הנ"ל קבעה כבי' השופטת רונן שהפגיעה בשמו של התובע, שמאחוריו שורה ארוכה של פרסומים בוטים ופוגעים, היא פגיעה פחותה לעומת תובע אחר "אשר מעולם לא פרסם פרסום בוטה אחר". כבי' השופטת רונן קבעה כי בהיות התובע עצמו אדם פרובוקטיבי, יש להפחית את שיעור הפיצוי שיש לפסוק לזכותו. בנסיבות אלה נפסק לתובע פיצוי של 10,000 ₪.

בענייננו, ביה"מ קמא לא התמודד עם פרסומי העבר הבוטים והפוגעים של המשיבים כפי שנסקרו והוכחו לפניו, ועם העובדה שבמקרה הנדון קיימת חפיפה מלאה בין "עילת הפיצוי" לבין "עילת הפחתת הפיצוי" (או שלילתו). הראיות הרבות על מעשי העבר של הארגון (הנמשכים עד היום) הנוגעות במישרין ללשון הרע המשמשת נושא למשפט – זכו להתעלמות מופגנת. מדובר בחוסר איזון קשה.

75. גם אם ביה"מ לא התחשב בראיות למכביר שהוגשו בעניין המוניטין של המשיבים לעניין הגנות המערערים בשלב קביעת האחריות – אין הוא מסביר ולו בראשית הסבר מדוע הוא עושה מלאכתו קלה ומתעלם כליל מראיות אלה לעניין קביעת הזכאות לפיצוי ושיעורה.

76. ביה"מ קמא גם לא טורח לנמק מדוע אינו מקבל טענות קדמון ושכניק לפיהן כשמדובר ב"תנועה הידועה ביצירת פרובוקציות והתחזות לארגונים אחרים, הפצצת כלי התקשורת במידע פייק ניוז. לכן עצם זה שהצליחו להביא מכתב כזה לידיעת הציבור זו מבחינתם מחמאה..." (סעי' 96 לפסה"ד קמא).

77. עפ"י ההלכה, הגדרת לשון הרע היא יחסית (ע"א 466/83 שאהה נ' דרדריאן). לאור העובדה שמהראיות שהובאו בפני ביה"מ קמא הצטיירה שיטת פעולה שהמרחק בינה לבין מה שנטען כלפיה בפרסומים נשוא התביעה לא-קיים, ולכל היותר קטן ביותר – היה על ביה"מ לקבוע כי אין המדובר בלשון הרע המקימה חבות עפ"י חוק. למצער, היה עליו לקבוע כי אין הפער מצדיק פסיקת פיצוי.

65. ביה"מ קמא התעלם מראיות למכביר שנוגעות לתודעת הציבור באשר ל"אם תרצו" עובר לפרסומים מושא התביעה: ניהול קמפיין חוצות בעייתי כנגד פרופ' נעמי חזן: המשיבה השתמשה לשם כך בקריקטורה משפילה בדמותה של חזן בעלת אף ארוך במיוחד כאשר קרן הצומחת ממצחה מנגחת את דגל המדינה; אנשי התנועה התחפשו לפעילי "שלום עכשיו", לחיילי צה"ל, ובכיר בתנועה נשא נאום בשמו איסמעיל הניה והחמאס בחצר ביתה; אנשי "אם תרצו" התחפשו במסגרת מאבקם ב"קרן החדשה" לחיילים במדים בתוך כלוב [מוצג 10]; ביקורת מאת יהושוע סובול על המשיבה 1 ב"ישראל היום", תחת הכותרת: "זהירות, לאומנות: כך מתחילות אומות להידרדר" [מוצג 11]; בשנת 2012 פורסם שאנשי "אם תרצו" התחזו לארגון אחר (לחברי תנועת "שלום עכשיו") בניסיון ליצור תסיסה חברתית, הוגשה בעניין תלונה למשטרה. "אם תרצו" הוצגה: "...מוליכים את כל הציבור שולל. הגענו לשפל המדרגה ובמקרה של אם תרצו זה אתגר לא מבוטל" [מוצג 26]. ביה"מ קמא אינו מאזכר דבר מכל אלה.

66. בפסק-דינו של בית-המשפט העליון בעניינה של המשיבה [ע"א 2266/14 ילין נ' אם תרצו ציונות להיות או לחדול, נבו (2015)], נקבע שראוי היה שהמשיבה לא היתה מגישה את התביעה מלכתחילה (ושבגין שכמותה יש לפסוק הוצאות). יש לזכור כי פסק-דין זה נסב בין השאר סביב ערעור המשיבה על קביעת ביה"מ המחוזי בתא (י-ם) 42868-05-10 (נבו, 2013), על-פיה העניק הגנת "אמת דיברתי" לשני פרסומים על אודות המשיבה שכינו אותה "תנועה פשיסטית" תוך קביעה עובדתית כי "יש חיזוק לקיום מכנה משותף מסוים בין עמדותיה של התובעת לבין עקרונות מסוימים שביסוד הפאשיזם".
67. ביה"מ מתעלם כליל משלל פרסומים בעיתונות ארצית וכלי תקשורת בכל המדיות על אודות "אם תרצו" בהם כינויים, ייחוסים, עובדות ופרשנויות שהאמור בפרסומים מושא הערעור מחוויר לעומתם. העובדה שלא היתה לכך כל השלכה מאזנת ומרסנת על פסה"ד בקביעת הפיצוי פוגעת עמוקות בתחושת הצדק.
68. אפילו אם לא מתייחסים ליריעת הפרסומים הנרחבת על אודות "אם תרצו" לאורך השנים, אלא מתמקדים בפרסומים מושא פרשת מגידו בלבד – הרי שפרסומים קודמים לפרסומים מושא התביעה לא הקלו עם "אם תרצו" (לשון המעטה). אין כל סיבה להניח כי פרסומים קודמים באמצעי תקשורת פופולאריים (כגון "מעריב" ו"הארץ") לא הגיעו לקהל הרחב – ולכן לא ברור איך ביה"מ סבור שדווקא הפרסום של המערערים הוא שיצר למשיבים נזק.
69. עפ"י סעי' 19 לחוק בבואו לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנתבע גם באלה: (1) לשון הרע לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, והוא נקב את המקור שעליו הסתמך; (2) הוא היה משוכנע באמיתותה של לשון הרע; (3) [...]; (4) הוא התנצל בשל הפרסום, תיקן או הכחיש את הדבר המהווה לשון הרע [...]. ביה"מ לא בחן כדבעי את ההקלות להן טענו המערערים בפניו אף שהוכח: (1) בשני הפרסומים חזרו המערערים על טענות ובדיקות שערך "פורום המשפחות השכולות" המקורי וציינו כי הטענות הן של הפורום. (2) המערערים הראו כי היו משוכנעים באמיתות הפרסום ובדיעבד גם הוסיפו את תגובת המשיבים לכשתבקשו לעשות כן.
- יצוין, כי רשימת הנסיבות המקלות בסעי' 19 לחוק אינה רשימה סגורה [שנהר, דיני לשון הרע, נבו הוצאה לאור, מ' 371] כפי שנלמד מהניסוח "רשאי להתחשב גם באלה".

בנסיבות העניין ראוי היה להפעיל את דוקטרינת הפיצוי לבז:

70. כאמור במקרים מתאימים פסקו בתי-המשפט סכומים נמוכים לבז עד כדי שקל 1 בלבד (עניין בן-גביר). ר' נא גם: ת"א (שלום ת"א) 179364/02 שקלים ואח' נ' לוי (2005, פורסם בנבו) שם פסק כב' השופט קובי ורדי 0 שם בשלב הנזק למרות קבלת התביעה בשלב החבות לאחר שהוכחו מעשי המשיבים, שםם ה"רע" והתנהלותם בדיון, תוך חיוב התובעים ב50,000 ש"ח הוצאות לטובת הנתבעים;
- בע"א (חי') 2014/01 הרב זייני נ. כלבו ואח' (נבו, 2002) נפסקו 1,000 ש"ח בלבד נוכח התבטאויותיו של התובע, חרף העובדה כי נפסק שהפרסום לא היה אמת.

שגה ביה"מ קמא משפסק פיצוי בשיעור גבוה לתאגיד:

78. בסעי' 101 לפסה"ד מכיר ביה"מ קמא בעקרון לפיו פסיקת פיצוי לתאגיד צריכה להתחשב בכך שאין לו רגשות – אך שוגה בישומן, תוך שהוא פוסק סכום גבוה של 30,000 ש"ח כשכך טבע הדברים הוא שהוצאת לשון הרע אודותיו פוגעת בשמו הטוב בציבור, מקשה עליו ועל פעילותו, וגורמת לו נזק".
- בכך טעה ביה"מ בכל אחד ממרכיבי החלטתו: הוכח כי למשיבה לא היה שם טוב בציבור, ובקרב תומכיה – לא רק שפרסומים מעין אלה אינם מקשים על פעילותה אלא דווקא מהווים כר לתמיכה נמרצת בה.

79. ברי כי למשיבה, וודאי על רקע כל פרסומי העבר על אודותיה בגינם לא תביעה כלי תקשורת, לא נגרם כל נזק באשר הוא, ובחקירות הוכח גם כי אלמלא אזכור שמו של המשיב 2, לא היתה באה התביעה של שני המשיבים גם יחד לעולם לגבי שני הפרסומים. מפרוטוקול הדיון עלה כי הידיעה של שכניק צורפה לתביעה באופן מלאכותי, ורק כדי להכביר טענות לפיצוי לגבי מאמרה של קדמון: "ת: לעומת מעריב, גברת קדמון כתבה על דברים ברורים ולכן אנחנו כאן";³² ת: ... הטור של סימה פגע בי אז הגשנו את התביעה על שני הפרסומים";³³ הקורא את הכרעת ביה"מ קמא לא ימצא לכך כל שיקוף.

שגיאות ביה"מ בקובעו את שיעור הפיצוי למשיב 2:

80. ביה"מ קמא משתמש באופן שגוי בפיצוי הגבוה שקבע לתאגיד כבסיס לעומתו הוא משווה את הפיצוי למשיב 2, אדם בשר ודם, ולפיכך הוא קובע שיעור פיצוי גבוה פי 2, אף ש"התובע ניזוק רק מהפרסום השני בעוד 'אם תרצו' נפגעה משני הפרסומים" (סעי' 102 לפסה"ד). לפיכך מחייב ביה"מ את המערערים לפצות את התובע בסכום של 70,000 ₪ בגין הפסקה שפורסמה על אודותיו.

81. הפיצוי שנפסק למשיב מופרז בכל קנה מידה ומהווה פיצוי סטאטוטורי מקסימלי ללא כל שיקולי הפחחה ואיזון. אם ניקח כסרגל בוחן את פסה"ד בעניין זהבי אותו הזכרנו לעיל, היעלה על הדעת כי הפרסום היחיד על אודות המשיב 2, בפסקה הבודדת במסגרת הטור מאת קדמון, בעניין עיסוק פוליטי-דוברותי יזכה את התובע בסכום של 70,000 ₪ שהוא יותר ממחצית הסכום (130,000 ₪) שנפסק בעניין זהבי בגין סדרת פרסומים שייחסו לו עבירות מין!

82. התובע לא הוכיח נזק בכלל ונזק למשלח ידו בפרט. חרף זאת נוקט כבי"מ קמא לשון "ניזוק".

83. ודוק; הוכח כי לגבי המשיב 2 ספציפית פורסם ביום 27.10.2016 על תעלול בעל אופי דומה: כתב העיתון "ישראל היום", יאיר אלטמן, מצא עצמו בסיטואציה בה ידיעה עיתונאית אשר פרסם נשלחה ע"י המשיבים לכתבי התקשורת כ"הודעה לעיתונות" תוך שינוי כותרת מ"חדשות היום" - ל"הודעה לעיתונות". בדומה לענייננו, גם שם הדבר בוצע בחתימתו של המשיב 2 אהוד טנא.

לפי פרסום בעיתון "העין השביעית", משנתפסה בקלקלתה מסרה "אם תרצו" כי היא אכן זו שהעתיקה את הידיעה העיתונאית מ"ישראל היום" ושלחה אותה לכתבים כ"הודעה לעיתונות" בחתימת הדובר, התובע 2 אהוד טנא.

וכך כותב טאוסיג: "שאלתי את מתן פלג, מנכ"ל התנועה, כיצד הם מסבירים את ההתנהלות המביכה הזו והאם הם מעוניינים להתנצל בפני הכתב, אך פלג בחר שלא לעשות זאת".

[הידיעה סומנה מוצג 18].³⁴ גם מראה זו התעלם ביה"מ הן במישור החבות והן במישור הנזק.

84. עוד שגה ביה"מ קמא בקביעתו לפיה "לא היה מקום לאזכר את שם המשיב 2 במסגרת הפרסום השני". משקבע ביה"מ קמא הנכבד בפסק-דינו כי יש עניין ציבורי בפרשה מושא הפרסומים; ומשהוכח כי למשיב 2 קשר ישיר לפרשה בהיותו דובר של הארגון אשר כלפיו העלה "פורום המשפחות השכולות" את טענותיו בעקבות ברור; ומשהמשיב 2 הודה כי היה קשור במכתב נגדו הלן הפורום הוותיק; ומשהוגשו הודעות הוואטסאפ החתומות ע"י המשיב - ברור כשמש שהיה גם היה מקום לאזכר את שמו.

³² פרוטוקול 26/11 עמ' 19 שו' 10-11.

³³ פרוטוקול 26/11 עמ' 23, שו' 23-24.

³⁴ בחקירתו הנגדית טען המשיב תחילה באופן מוחלט שאינו מכיר את הפרשה [פרוטוקול 22/10 עמ' 21 שו' 22-22; אח"כ "ניכר" בה [שם, עמ' 22 שו' 1-5].

85. לא זו אף זו – מכתב ההתראה מטעם עוה"ד של הפרורם [נספח "ה"], שהיווה את ה"טריגר" לפרשה כולה, אזכר את שמו של המשיב 2. הכיצד זה לפי הגיונו של ביה"מ קמא אין מקום לאזכר את השם שהופיע במכתב המסוקר?
86. קדמון העידה כי ציינה את שם הדובר על-מנת לתת לו קרדיט כי גופים מבקשים להזכיר את שם הדובר, ולא סברה כי זה מה שישנה את התמונה [פרוטוקול 26/11 עמ' 41 שו' 1; עמ' 42 שו' 18-19; עמ' 43 שו' 24-22].
- ממילא הוכח כי כאשר לתעלול דוברותי יש משמעות גם עיתונים אחרים ציינו את שמו של המשיב 2 מפורשות כדובר שאחראי [ר' נא מוצג 18]. ביה"מ קמא לא דן בכך ולו ראשית דיון.
87. המשיב 2 הוא דמות ציבורית. קביעת ביה"מ קמא לפיה לא היה מקום לאזכר בפרסום השני את המשיב 2 עומדת בניגוד להלכה הפסוקה על-פיה אדם ייחשב כדמות ציבורית מקום בו מתוקף תפקידו נתון בידיו הכח להשפיע על חיהם של פרטים בציבור.³⁵ אין ספק שהמשיב בענייננו בא בגדרה של הגדרה זו; יתרה מזאת, אדם ייחשב דמות ציבורית גם כאשר עמד במרכזו של פולמוס ציבורי. פסיקת ביה"מ העליון קובעת מפורשות כי תיתכן הגדרת אדם כאיש ציבור רק לעניין מסוים, לפרסום מסוים, אף אם אינו ככלל אישיות הנושאת בתפקיד ציבורי.³⁶
71. המשיב 2 בחר להיות מועסק כדובר של תנועה ידועה. הוא הציב עצמו בחזית ארגון שמיסודות קיומו הם רעש תקשורתי-פוליטי, והוא, כדובר, אחראי לאותו ה"רעש". קביעה שיפוטית לפיה לא היה מקום לאזכר את שמו בפרסום הנוגע למכתב שאזכר את שמו ונוגע לפועלו מנותקת כליל מהסיטואציה שנדונה.
72. המשיב התפאר בעדותו בהליך בהיותו דובר של גופים נוספים. בנסיבות אלה, מוטב היה אילו השתמש בכלים שבידיו המנוסות וכמי שהוכח שנגישותו לעיתונות רבה עד מאוד ויכול הוא להגן על עצמו בזירה התקשורתית תחת הגשת תביעה [עניין מיכאלי; ע"א 1104/00 אפל ג' חסון, פ"ד נו(2) 607].
73. בע"א 214/89 אבנרי ג' שפירא, פ"ד מג(3) 840, 863 קבע ביה"מ העליון:
- "ביסוד חופש הביטוי עומדת ההשקפה כי התרופה לדבר שקר הוא בדבר האמת... התגובה הראויה ללשון הרע היא בחשיפת השקר שבה, ובהוצאת האמת לאור. והנה, דווקא לאיש הציבור הכלים, הידע והנגישות לאמצעי התקשורת, ובכוחם של אלה היכולת בידו – יותר מאשר לאיש הפרטי – להגן כראוי על שמו הטוב[...]"**
88. המערערים יטענו כי הסכום שנפסק למשיב בתיק זה אינו משקף את המדיניות השיפוטית שנקבעה בפסקי-הדין של בית המשפט העליון, ואשר שמה דגש על שמירת האיזון הנכון בין הזכות לשם טוב מחד - לבין חופש הביטוי מאידך, בעיקר במקרה של דמויות ציבוריות. בענייננו המשיב 2 הוא בעין הפולמוס כדובר שמלאכתו היא-היא נגישות לתקשורת.
- טעה ביה"מ קמא משדחה את טענת העיתון לפיה התביעה היא הליך בררני:**
89. כאמור, המשיבים לא תבעו את עיתון "מעריב" על פרסום שקדם לפרסומים מושא התביעה [מוצג 3] וגם לא את עיתון "הארץ" [מוצג 4] שסקרו את אותה הפרשה בדיוק. בעיתון "הארץ" הופיעו גם דבריו הקשים והכואבים עד מאוד של האב השכול אלחנן.

³⁵ רע"א 10771/04 רשת תקשורת והפקות 1992 בע"מ ג' אטינגר, פ"ד נט(3) 308, 316 (2004)

³⁶ עניין אפל.

90. ביה"מ העליון, מפי כב' השופטת ד' ברק-ארז הביע לאחרונה "חשש מפני תביעה בררנית" בלשון הרע ושימוש לרעה בהליכי משפט וקבע כי כאשר אין יסוד להבחנה של ממש בין הנתבע לבין אחרים הדבר עשוי "להקים מעין תמרור אזהרה באשר למניעי התובע" (רע"א 1239/19 שאול נ' חברת נידלי תקשורת בע"מ (נבו, 2020). במילים אחרות, הסלקטיביות, כשלעצמה מוכיחה שימוש בהליך המשפטי כבמכשיר שמאחוריו מניעים זרים. במקרים המתאימים קובע בית-המשפט העליון כי יש להשית על התובע בהליך בררני הוצאות משפט הולמות.³⁷
91. את הסיבה בגינה בחר המשיב 2 לנהל הליכים דווקא כנגד המערערים תירץ בכך שהם – לעומת כלי תקשורת אחרים - לא פנו אליו לקבלת תגובה עובר לפרסום. שגה ביה"מ קמא באמצו את הטיעון (סעי' 97 לפסה"ד).
92. כאמור, החוק אינו מטיל על מפרסם חובה לפנות לקבלת תגובה מנשוא הפרסום והפסיקה קובעת כי כל מקרה - לנסיבותיו. למעשה, למילה "תגובה" אין זכר בחוק; פניה לקבלת תגובה היא פרקטיקה מתחום האתיקה העיתונאית.³⁸ ודוק; אפילו במישור אתיקה עיתונאית פניה לתגובה תיעשה מקום שהפרסום הוא פוגעני, ואילו בענייננו הן שכניק והן קדמון העידו כי במקרה של המשיבים הספציפיים הם סברו שהפרסום משתלב עם דרכי פעולה שהתובעים מתגאים בהן.³⁹
93. לא זו אף זו: **בהיבט עובדתי** הוכח כי עיתון "מעריב" [מוצג 3 ו 4/נ] לא פנה לתגובת "אם תרצו" ולא פורסמה בו תגובה, וחרף זאת לא נתבע.⁴⁰ יתרה מכך המשיב אישר כי עד היום לא פנה למעריב למרות שעד היום הידיעה מופיעה וזמינה במרשתת ללא תגובת התובעים. ביה"מ קמא התעלם גם מכך.
94. כאמור, הוכח כי בפועל, גם כשבוצעה פניה למשיבים לא הניב הדבר כל שינוי בתוצאת הפרסום. להיפך. הוכח כי עיתון "הארץ" פנה לתגובת "אם תרצו". בתגובה "חלולה" הכחישה "אם תרצו" את קבלת מכתב הדרישה כלפיה - אך לא הכחישה את טענות מר רמי אלחנן כלפיה לגופו [מוצג 4].
- לסיכום, תירוץ היעדר הפניה לתגובה הוא אצטלה לתביעה בררנית ותו לא.**
95. המערערים יטענו כי הוכח שהתביעה אינה כנה אלא הוגשה כצעד טקטי: המשיבים נצלו היטב במות רבות העומדות לרשותם ואת נגישותם הרבה לתקשורת על-מנת לפרסם את הגשתה של התביעה ולקבל תשומת לב תקשורתית נוספת [מוצג 8]. ביה"מ קמא בחר להתעלם גם מכך.
74. יפים לעניין דבריו של נשיא ביה"מ העליון כב' השופט שמגר בעניין מיכאלי:
- "לדידי, עניין זה כלל לא צריך היה למצוא דרכו לבית המשפט. [...] ניתן היה להסתפק בחילופי הדברים או בחידודי המלים, הא ותו לא [...]. הרי מדובר באנשים הפועלים בזירה הציבורית, המצויים בענייני התקשורת וגלויים לביטוייה. לפי גישתי לגבי תביעות לשון הרע שעניינן אנשי צבור, מן הנכון שאלו יהיו ערוכים לספיגת בקורת רבה יותר כלפיהם מאשר האדם מן השורה. זהו מחיר היחשפותם האישית לצבור והפרסום ברבים, בכתב או בעל-פה, של דבריהם (ראה ע"א 723/74 הוצאת עתון הארץ נ. חברת החשמל פד"י ל"א (2) 281 בעקבות U.S. 452 NEW YORK TIMES V. SULLIVAN 376). [...] האבחנה בין הראוי לשמש עילה לתביעה לבין

³⁷ ולמצער לזכות את הנתבע בהקלות בהתחשב למשל בסעי' 19(1) לחוק הנוגע לפרסום חוזר.

³⁸ למותר לציין כי התובעים בחרו להגיש תביעה לבית-המשפט הנכבד ולא להגיש תלונה לביה"ד לאתיקה של מועצת העיתונות. מה מוזר היה שהגישו כ"ראיה" את תקנון האתיקה של מועצת העיתונות.

³⁹ שכניק: פרוטוקול 26/11 עמ' 36 שוי' 9-15; קדמון: פרוטוקול 26/11 עמ' 41 שוי' 1-3.

⁴⁰ פרוטוקול 26/11 עמ' 19 שוי' 1-17.

מה שאינו ראוי כאמור היא, כמובן, ענין של טעם, מידה והיקף. אני גם מודע לכך שבקורת אשר פלוני משמיע כלפי אחר, נעימה יותר לאוזנו מזו המוטחת כלפיו; אך, כאמור, מי שמפרסם מעת לעת בקורת על אחרים צריך להיות גם מוכן לתגובה כלשהי בצורת פרסום נגדי.

לא יתכן שגוף ציבורי ודוברו יראו עצמם חופשיים ליזום קמפיינים וסחרירים על אישי ציבור ומוסדות, אך יהיו רגישים ופגיעים כשמובעת עליהם דעה, גם אם נוקבת וחרפה. ישנם מקרים, וההליך בו פצחו המשיבים ביניהם - בהם מוטב היה להימנע מפתחה בהליך משפטי.

שגה ביה"מ קמא בפסיקת ההוצאות:

75. ביה"מ חייב את המערערים בתשלום הוצאות בשיעור גבוה בסך 20,000 ₪, כשהוא מקבל את טענת המשיבים שהמערערים האריכו עד מאוד בחקירתו הנגדית של התובע ובסיכומים (סעי' 100 לפסה"ד). השופטת המלומדה לא נתנה דעתה להערותיה בפרוטוקול למשיב, למשל באשר לכך שאינו עונה לשאלות: "למרות נסיונותי לקבל מהעד תשובה לשאלה שנשאלה, לטעמי העד לא ענה על השאלה ואני מוצאת לנכון לציין זאת שכן, אם אותן תשובות לשאלות, מן הסתם מקבל ביטוי בסיכומים..."⁴¹. כשבעל-דין מתחמק - אפילו לשיטת ביה"מ ממתן מענה לשאלות, האם ניתן לזקוף את אורך חקירתו לחובת הצד החוקר?

76. בנוסף, כפי שהראינו, אפילו הפירוט הרב שהובא בסיכומים לשם סקירת הראיות שהוצגו, לא גרם לביה"מ קמא להתעמק בהן, או אפילו לאזכרן בפסק-דינו.

77. ביה"מ גם לא שקלל לתוך קביעתו - ולו לעניין הוצאות, את הסתרת הראיות ולמצער התמונה החסרה עמה באו המשיבים לביה"מ, ללא שהציגו אפילו את הודעות הווסטסאפ שהפיצו.

סוף דבר:

פסק-הדן מתעלם מעקרונות יסוד, אינו מאוזן, אינו מידתי, החמיר עם המערערים והקל עם המשיבים - באופן מנותק מהראיות באופן קיצוני. הפסיקה בפרשה זו בלתי צודקת בנסיבות העניין, ולא נכונה עפ"י הדין. לאור כל האמור לעיל יתבקש בית-המשפט הנכבד לקבל את הערעור, לבטל את פסק-הדין, לדחות את תביעת המשיבים, ולחייבם בהוצאות ובשכ"ט עו"ד בשתי הערכאות.

שירה בריק - חיימוביץ', עו"ד
מ.ר. 25157
ב"כ המערערים

⁴¹ פרוטוקול 22/10 עמ' 24 שו' 3-5.

עמוד	תיאור	נספח
34	פסק-הדין	א.
54	הפרסום הראשון מאת רז שכניק	ב.
56	הפרסום השני מאת סימה קדמון	ג.
58	המכתב לשרה [מוצג 1]	ד.
63	מכתב התראה מיום 28.3.2017 מאת עו"ד עודד הכהן מטעם ארגון "פורום המשפחות השכולות" [מוצג 5]	ה.
66	ידיעה בעיתון "הארץ" מיום 28.3.2017 [מוצג 4]	ו.
70	ידיעה בעיתון "מעריב" מיום 28.3.2017 [מוצג 3 ונ/4]	ז.
72	הודעת what'sapp של המשיב 2 מיום 28.3.2017 [מוצג 6]	ח.
74	הודעת what'sapp נוספת של המשיב 2 מיום 28.3.2017 [מוצג 7]	ט.
76	דוגמה לסיקור פרשת ניגוח בג"צ והנשיאה ע"י המשיבה ב"מקור ראשון" [מוצג 14 ונ/1]	י.
81	הפרסום במהדורת האינטרנט של המערערים הכולל את תגובת המשיבים [מוצג 9]	יא.

נספח א

פסק-הדין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת הבכירה רוגית פינצ'וק-אלט

תובעים
1.אם תרצו- ציונות להיות או לחדול
3.אהוד יהודה טנא
ע"י ב"כ עו"ד גיא צברי

נגד

נתבעים
1.ידיעות אחרונות בע"מ
2.סימה קדמון
ע"י ב"כ עו"ד שירה בריק-חיימוביץ'

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

לפני תביעה בגין פרסום נטען של לשון הרע לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק") שהגישו תנועת "אם תרצו – ציונות להיות או לחדול" ומר אהוד יהודה טנא נגד ידיעות אחרונות בע"מ בגין שני פרסומים שהתפרסמו בעיתון ובאתר האינטרנט של ידיעות אחרונות: פרסום אחד של מר רו שכניק ומר איתמר אייכנר, ופרסום שני של גבי סימה קדמון, שאף היא נתבעת בתביעה שלפניי.

רקע עובדתי

1. התובעת 1, "אם תרצו – ציונות להיות או לחדול" (להלן: "אם תרצו") היא תנועה ישראלית, מאוגדת כעמותה בשם זה, ומטרתה, לפי פרסומיה, לפעול "לחיוק ערכי הציונות בישראל".
2. התובע 2, מר אהוד יהודה טנא (להלן: "טנא" או "הנתבע") משמש דובר בשכר של "אם תרצו".
3. הנתבעת 1, ידיעות אחרונות בע"מ (להלן: "ידיעות אחרונות") היא חברה בע"מ המוציאה לאור את העיתון "ידיעות אחרונות". העיתון מתפרסם בנוסף, באתר אינטרנט של ידיעות אחרונות.
4. הנתבעת 2, גבי סימה קדמון (להלן: "קדמון" או "הנתבעת") היא עיתונאית ופרשנית פוליטית בכירה וותיקה בידיעות אחרונות.

1 מתוך 19

הענתק מתאריך להגשת
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מס' רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 הפרסומים מושא התובענה עסקו, בין היתר, במכתב מיום 27.3.2017 שעליו חתומים גבי
2 דבורה גוגן (להלן: "המכתב" ו"גוגן"), אם שכולה אשר בנה, דני נרצח בידי מחבל, וכ- 30 בני
3 משפחות שכולות, אשר נשלח לשרת התרבות והספורט, גבי מירי רגב. במכתב מחו בני
4 המשפחות על כך שמשרד התרבות והספורט והמדינה נטלו חלק במימון סדרת טלוויזיה בשם
5 "מגידו" על חיי האסירים הביטחוניים, שחלקם עם דם על הידיים, בכלא מגידו. במכתב צוינו
6 הפונים כ"פורום משפחות שכולות", כיתוב שהופיע ככותרת באמצע ראש המכתב, וכן בסוף
7 המכתב לאחר המילה "בברכה". מתחת פורטו שמותיהם המלאים של החותמים (36 חותמים
8 הנמנים על 28 משפחות).
9
- 10 6. בעקבות קבלת המכתב הודיעה השרה רגב כי ככל שיתברר כי ישנם בסדרה תכנים פוגעניים,
11 תפעל השרה באמצעים משפטיים העומדים לרשותה לביטול המימון האמור אשר נקבע לא
12 בתקופת כהונתה.
13
- 14 7. הפרסום הראשון מושא התובענה נעשה ביום 29.3.2017, נכתב על ידי מר רז שכניק (להלן:
15 "שכניק") ומר איתמר אייכנר (להלן: "אייכנר") בעיתון ידיעות אחרונות ובאתר האינטרנט
16 של העיתון (להלן: "האתר"), וכותרתו "קרב מגידו" (להלן: "הפרסום הראשון").
17
- 18 8. הפרסום הראשון עסק בדרישת שרת התרבות והספורט, גבי מירי רגב, לבחון מחדש את
19 שידור הסדרה "מגידו". נכתב שהשרה רגב הוציאה את הודעתה בעקבות מכתב שנשלח מטעם
20 תנועת "אם תרצו" ואשר נשא חתימה של "פורום משפחות שכולות". כן נכתב כי המכתב
21 הרגיו לא רק את השרה אלא גם את "ארגון פורום המשפחות השכולות", ששלח מכתב זועם
22 למר מתן פלג (מנכ"ל ארגון "אם תרצו") ובו נכתב כי אנשי הפורום (שיכונה לצורך הנוחות
23 "הפורום הוותיק") נדהמו לראות את שמו של הפורום בפנייה שנעשתה כביכול בשמו של
24 הפורום.
25
- 26 9. הפרסום השני מושא התובענה נעשה ביום 31.3.2017 במוסף השבת של ידיעות אחרונות,
27 ונכתב על ידי גבי קדמון, תחת הכותרת "בעיטת מספריים". נכתב כי דוגמה לאופייה
28 והתנהלותה של השרה אפשר ללמוד מהאפיזודה הטרייה של הסדרה "מגידו", וכי לפני מספר
29 ימים פרסמה השרה, בתגובה לפנייה של "פורום המשפחות השכולות", כי תפעל בכלים
30 משפטיים העומדים לרשותה כדי להסיר את תמיכת המשרד והמדינה ממימון הסדרה. עוד
31 נכתב בפרסום כי במהרה הסתבר שהשרה לא קיבלה כל מכתב וכי פורום המשפחות השכולות
32 פרסם מכתב זועם בו הוא מסתייג מהשימוש בו ובשכול לניסיון השתקה וסתימת פיות. כן
33 נכתב כי בדיקה שערך הפורום העלתה כי המכתב המדומה הוא המצאה של דובר הארגון

2 מתוך 19

"העוין מתעלם להפוך"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 הלאומני "אם תרצו", אודי טנא, וכי פורום המשפחות השכולות דורש מ"אם תרצו" התנצלות
2 והבהרה.
3
- 4 10. התובעים טוענים כי האמור בפרסומים אינו אמת, כי המכתב לא נכתב על ידי "אם תרצו" או
5 על ידי התובע, אלא על ידי גבי גוץ ופורום משפחות שכולות, ללא "ה" הידיעה, קבוצה אשר
6 טרם התאגדה באותה עת במסגרת עמותת. מאוחר יותר נקראה קבוצה זו "פורום משפחות
7 שכולות – הבורחים בחיים" ויותר מאוחר "פורום משפחות שכולות – לבחור בחיים" שם בו
8 התאגדה כעמותה.
9
- 10 11. התובעים טוענים כי המכתב נכתב ונשלח על ידי גבי גוץ לעוזר של השרה רגב, מר אלי סבתי.
11 התובע, אשר מכיר את גבי גוץ שנים רבות, סייע לה בהפצת המכתב בכך שהעביר אותו לכתב
12 בעיתון "ישראל היום", מר יאיר אלטמן (להלן: "אלטמן"), יחד עם ציטוט של מנכ"ל "אם
13 תרצו" מר מתן פלג (להלן: "פלג"), מתוך כוונה להביע הזדהות עם מובילי המחאה ועם כאבם.
14 "אם תרצו" לא הייתה מעורבת בעריכת המכתב או במשלוח שלו, אלא רק הביעה הזדהות
15 שלה עם הכתוב בו, כפי שהיא מזדהה ותומכת בארגונים ציוניים שונים.
16
- 17 12. התובעים טוענים, ועל כך אין מחלוקת, כי בשני המקרים, לא פנו הנתבעים אל התובעים או
18 מי מהם על מנת לקבל את תגובתם לפני הפרסום.
19
- 20 13. בסופו של דבר, לאחר הפרסום הראשון בעיתון, פורסמה באתר האינטרנט תגובת התובעים
21 לפרסום הראשון, אולם התגובה לא הופיעה בעיתון, וכן לא נעשה תיקון בכתבה, בעיתון או
22 באתר. לגבי הפרסום השני, לא נעשה על ידי הנתבעים דבר מכל אלה.
23
- 24 14. הנתבעים טוענים כי הפרסומים מהווים לשון הרע, כי נעשו בכוונת זדון, בחוסר תום לב,
25 ומתוך רצון לפגוע בשני התובעים.
26
- 27 15. הנתבעים טוענים כי התביעה נועדה להשתיק כלי תקשורת מדיווח לגיטימי. לטענתם היה
28 עניין ציבורי מן המעלה הראשונה בנושא הסיקור, והפרסומים לא מקימים עילה לפי החוק.
29 הנתבעים טוענים כי כנגד כלי תקשורת אחרים לא הגישו התובעים תביעות, דבר המצביע על
30 חוסר תום ליבם בהגשת התביעה. כן טוענים הנתבעים כי למעשה מדובר במחלוקת בין שני
31 הארגונים (פורום משפחות שכולות לבחור בחיים, אשר יכונה לשם הנוחות "הפורום החדש"),
32 לבין הפורום הוותיק), אשר הנתבעים רק נתנו לו ביטוי.
33

"העתק מאג'ים ליקור"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ' ואח'

תיק חיצוני:

16. ביום 28.3.2017 כתב עו"ד עודד הכהן, המייצג את "חוג ההורים – פורום המשפחות: משפחות שכולות למען שלום, פיוס וסובלנות", הוא שמו המלא של הפורום הוותיק, המאוגד בעמותה בשם זה, והמכונה בשם מקוצר "פורום המשפחות השכולות", מכתב למר פלג, מנכ"ל "אם תרצו", ומחה על מצג השווא כאילו עומד "פורום המשפחות השכולות" מאחורי המכתב. עוד כתב עו"ד הכהן כי מר אלטמן הוא שמסר לו על הקשר של "אם תרצו" למכתב.
17. לטענת הנתבעים, לנוכח המטרות המוצהרות של "אם תרצו", המכתב נשוא הסיקור אינו מהווה לשון הרע שכן הוא תואם את האידיאולוגיה והמטרות שחרטו על דגלם כתנועה, ומשקף נאמנה את פעולותיהם. בנוסף, מר טנא הפיץ לתא הכתבים בכנסת הודעות ווטצאפ (What's app) התואמות את רוח המכתב, מאמצות את תוכנו, ונותנות לו רוח גבית תוך שימוש חוזר באזכור המשפחות השכולות. מטרת התביעה אינה אלא לקבל תשומת לב תקשורתית נוספת.
18. הנתבעים טוענים כי בשל השימוש שעשו התובעים בשם "פורום משפחות שכולות" הדומה מאוד לשמו של הפורום הוותיק, הידוע כ- "פורום המשפחות השכולות", גרמו התובעים להטעיה של הנתבעים ושל אחרים. לכך הוסיפה העובדה שהתובע, הידוע כדובר של "אם תרצו", העביר את המכתב לכלי תקשורת וכי "אם תרצו" נתנה לו רוח גבית. לכך גם נוסף ה"רקורד" של "אם תרצו" על פרסומיה הפרובוקטיביים, כולל פרסומים שנחזו להיות של אחרים, או "התחפשות" של חבריה לחיילי צה"ל או לפעילי שלום כחלק מפעילויות פוליטיות שלהם.
19. משכך, טוענים הנתבעים, נעשתה הטעות על ידם בתום לב, כתוצאה ממעשי התובעים, ומבלי שנגרם לתובעים נזק בשל כך. עוד טוענים הנתבעים כי בשל תום ליבם פרסם ידיעות אחרונות באתר, תגובה ארוכה מאוד של התובעים, שרק חלק קטן מאוד ממנה התייחס לפרסום, והיתר נועד לפאר את פעילותם.
20. בסיכומים טוענים הנתבעים בנוסף כי התברר, גם אם בראייה שלא הייתה בידם בעת הפרסום, כי הפרסום אמת, וכי התובעים הם שעומדים מאחורי המכתב ומאחורי המיתוג של הפורום החדש והשימוש בשם המטעה.

"דעתק מתאים למקור"
 שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
 Shira Brik-Haimovich, Adv
 מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 דיון והכרעה
- 2 21. במרכזה של התובענה שני פרסומים שנעשו על ידי הנתבעים, בעקבות המכתב ששלחה גבי גונן
3 לשרה רגב.
4
- 5 22. במכתבה כתבה גבי גונן: "במוצאי שבת... הוקרן בחדשות ערוץ 2, ... תיעוד של המחבלים
6 מנקודת מבט "אישית ואנושית"... חיייהם של המחבלים מתוארים (על פי התיעוד בערוץ 2)
7 כחיים מסכנים "בקופסת גפרורים" ו"סובלים". דבר זה לא יעלה על הדעת. בסדרה לא
8 תוארו חיי הרווחה של המחבלים בניגוד גמור למינימום אשר הם אמורים לקבל על פי אמנת
9 ז'נבה. המחבלים בבתי הכלא בישראל נהנים מהטבות ואיכות חיים יותר מכל אסיר אחר
10 בבתי כלא ישראלים. עבד אלבאסט. שהיה דובר מנהיג החמאס בעת צילום הסט אומר בקולו
11 שההסכמה לקחת חלק בסרט של הבמאי איציק לרנר היא מכיוון: "שנראה לחברה
12 הישראלית פנים אחרות על מי שהם חושבים שהם רוצחים", ובהמשך מדגיש "אולי זה
13 יגיע לנקודה שישנה קצת מהעמדה שלה"..... אנו, פורום משפחות שכולות נחרדנו לגלות
14 זאת. כמוכן שבתיעוד לא היה שום אזכור לסבל שלנו, של המשפחות השכולות שאיבדנו את
15 יקירינו עקב אירועי הטרור של המחבלים. ... משרד התרבות החינוך והספורט תמך
16 בהקרנת הבכורה של הסדרה וכן בסדרה עצמה על ידי מימון באמצעות קרנות המתקצבות
17 על ידי המשרד....איננו מוצאים שום סיבה מדוע משרד התרבות והספורט ייקח חלק
18 בפרסום הסדרה.... על כרזת הפרסום ישנו הלוגו גם של עמותת "הקרן החדשה לקולנוע
19 וטלוויזיה", קרן זו מקבלת תקציב שנתי ממדינת ישראל דרך משרד התרבות. אנו,
20 המשפחות השכולות, מזועזעות מגילוי זה וחשות כי מדובר במגיעה ישירה בנו.... אנו
21 דורשים מתוקף תפקידך.. לקיים (בירור - פ.א.א) דחוף בו ייבדק איך הגענו למצב בו משרד
22 התרבות לוקח חלק בהקרנת סרט המבקש להביע הזדהות עם טרור".
23
- 24 23. בעקבות זאת, פרסם מר אלטמן ב"ישראל היום" כתבה שכותרתה "המשפחות השכולות נגד
25 תמיכת משרד התרבות בסדרה על אסירים ב"יס" כי: "פורום המשפחות השכולות שלח
26 אתמול מכתב חריף לשרת התרבות מירי רגב, בדרישה כי משרדה יתנער מהתמיכה שהו
27 מעניק לסדרה "מגידו" בערוץ "יס דוקו".... עוד נכתב כי: "מנכ"ל תנועת "אם תרצו", מתן
28 פלג, שמלווה את המשפחות השכולות אמר כי "החברה הישראלית, המוקירה ומחויבת
29 למשפחות השכולות שאיבדו את היקר מכל, לא צריכה לסבסד מכיסה סדרות הממסגרות
30 מחבלים כגיבורים טרגיים".
31
- 32 24. בעקבות פרסום המכתב, התגובה של השרה, והוויכוח על הסדרה "מגידו", פורסמו כתבות
33 בעניינים אלו על ידי כלי תקשורת שונים, אליהם מתייחסים הצדדים שלפניי במחלוקות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 שביניהם לעניין האפשרות לבלבול בין שני הפורומים, לגבי תכני הפרסום ואופיים, ובאשר
2 לתום הלב של כל אחד מהצדדים.
- 3
- 4 ביום 28.3.2017 פרסמו איתי שטרן ונירית אנדרמן ב"הארץ" כתבה על מחאת יוצרים בענף .25
5 הקולנוע כנגד השרה רגב. במסגרת כתבה זו צוין בכותרת המשנה כי: **"פורום המשפחות**
6 **השכולות" הבהיר כי לא ביקש למחות על הפקת הסדרה "מגידו", ובכתבה צוין כי פורום**
7 **זה דורש מ"אם תרצו" התנצלות על כך שהשתמשו בשמו של הפורום הוותיק שלא על דעתו.**
8 **חלק ניכר מהכתבה עסק במחאה של הפורום הוותיק ומכתב שעורך דינו, עו"ד עודד הכהן,**
9 **מסר כי שלח לתנועת "אם תרצו" ופרש את חלקיו העיקריים: מחאה של הארגון הוותיק על**
10 **השימוש בשמו, בו הוא רואה ניסיון בווי להכפיש את הפורום הוותיק, לפגוע בתדמיתו**
11 **ובמעמדו. עוד נכתב כי מבירור שערך "הארץ" עולה כי אחת החברות בפורום המשפחות**
12 **השכולות אכן פנתה לארגון "אם תרצו", וזה התייחס אליה כמו שמייצגת את הארגון כולו.**
13 **כן הובאה תגובתו של מר רמי אלחנן, אב שכול, אשר שכל את בתו סמדר ביום 4.9.1997 בפגיגה**
14 **התאבדות בירושלים, המשמש יו"ר הפורום הוותיק. בין היתר צוטט מר אלחנן כדלקמן:**
15 **"אנחנו לא ארגון עלום שם ואנחנו קיימים כבר 20 שנה... כשארגון כמו 'אם תרצו' מוציא**
16 **באופן זדוני ומגמתית מכתב בשמנו, זו גניבה לכל דבר ועניין. כפי שהם גונבים מאיתנו את**
17 **ההיסטוריה שלנו ואת הציונות שלנו, את הסמלים והשירים שלנו, עכשיו הם רוצים לגנוב**
18 **מאיתנו גם את שמו של ארגון גדול וידוע בציבור ועושים בו שימוש שהוא ההפך ב- 180**
19 **מעלות ליעדים שעבורם הארגון הזה קיים". עוד אמר וצוטט בכתבה: "אנחנו ארגון של**
20 **משפחות ישראליות ופלסטיניות - שמנסות בעזרת הכבוד שרוחשים לשכול שלנו - למנוע**
21 **את עוד שפיכות דמים בעתיד. בעוד ש'אם תרצו' הוא ארגון שמלבה אש של נקמה וכעס**
22 **שמזינים את מדורת השנאה ומעגל הדמים האינסופי, אנחנו מבקשים לעשות את ההיפך.**
23 **מילא אם ארגון אחר היה עושה שימוש בשם שלנו, אבל במקרה הנוכחי זה פשוט בלתי**
24 **נסלח".**
- 25
- 26 בחלק האחרון הוספה תגובת "אם תרצו" כדלקמן: **"תנועת 'אם תרצו' כתנועה הציונית .26**
27 **הגדולה בישראל גאה לעמוד זה שנים רבות לצידו של כל פורום משפחות שכולות הבוחרות**
28 **בחיים תוך נכונות לתעל את כאבן האישי למאבק עבור עתיד מדינת ישראל ומיגור הטרור.**
29 **תנועת 'אם תרצו' שמה לה כמטרה לתמוך במשפחות שכולות שמבקשות לחשוף עוללות**
30 **ופגיעה ברגשותיהן וזכויותיהן. אנו גאים בכך שחלק עיקרי מפעילות התנועה בשנה**
31 **האחרונה היה סביב חשיפת ארגונים רדיקליים המגנים על מחבלים ומשפחותיהם ובכך**
32 **פוגעים באופן ישיר במשפחות השכולות. תנועת 'אם תרצו' לא קיבלה כל פנייה או מכתב**
33 **מגורם כזה או אחר ומשיתקבל מכתב הוא יענה על פי הצורך ...".**
34

6 מתוך 19

"רעתה מתאים לחסור"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מס' רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ביום רביעי 29.3.2017 פורסמה בעיתון כתבה מאת רז שכניק ומר איתמר אייכנר שנשאה את
 2 הכותרת "קרב מגידו" ("הפרסום הראשון"). הידיעה עסקה בדרישה של שרת התרבות, גבי
 3 מיירי רגב, לבחון מחדש את שידורה של סדרה דוקומנטרית העוסקת בחייהם של האסירים
 4 הביטחוניים הפלסטינים הכלואים בתי הסוהר בישראל ובתגובות על הצהרתה כי תפעל לבטל
 5 את תמיכת המדינה בקידומה. הכתבה פורסמה במקביל במהדורה המודפסת של העיתון
 6 ובאתר האינטרנט שלו.
 7
- 8 בידעה נטען כי השרה רגב הודתה שלא צפתה בעצמה בסדרה וגיבשה את עמדתה השלילית
 9 בעקבות מכתב מחאה שנשלח אליה. אותו מכתב על פי הפרסום, שנחזה להיות מסמך שנחתם
 10 בידי "פורום משפחות שכולות" אלא שהלכה למעשה הוא נשלח מטעם "אם תרצו", אשר בלי
 11 היתר הודחתה בשמו של ארגון אחר, "שכל תכליתו קירוב לבבות וחתירה לשלום" כדלקמן:
 12 "רגב הוציאה את הודעתה בעקבות מכתב שנשלח מטעם תנועת 'אם תרצו' ושנשא
 13 חתימה של 'פורום משפחות שכולות'. במכתב נטען כי הסדרה של חברת הלוויין
 14 yes מציגה באור חיובי את המחבלים, 'המתוארים כחיים בקופסת גפרורים
 15 וכסובלים, דבר שלא יעלה על הדעת. המחבלים בבתי הכלא נהנים מהטבות
 16 ומאיוכות חיים יותר מכל אסיר אחר ואנו, פורום המשפחות השכולות, נחרדו לגלות
 17 זאת."
 18 ...
 19 אבל המכתב של 'אם תרצו' לא הרגיש רק את שרת התרבות. ארגון פורום המשפחות
 20 השכולות, גוף ותיק שמלווה את המשפחות, זועם על כך שהשתמשו בשמו. במכתב
 21 חריף ששלחו מנכ"ל 'אם תרצו', מתן פלג, כתבו נציגי הפורום: 'מדובר במנייה
 22 שמנוגדת לכל אשר אנו מאמינים בו. בבסיסה עומד ניסיון השתקה וסתימת פיות,
 23 ונדהמנו לראות את שמנו מתנוסס מעליה. זה מעשה מצער ומביש שנעשה כביכול
 24 בשל ארגון ידוע, שכל תכליתו קירוב לבבות וחתירה לשלום."
 25
- 26 במוסף השבת של ידיעות אחרונות, שראה אור ביום 31.3.2017, פורסמה ידיעה פרי עטה של
 27 גבי קדמון, שנשאה את הכותרת: "בעיטת מספריים". תחת כותרת הביניים "שכול וכישלון"
 28 התייחסה גבי קדמון להצהרות שרת התרבות בעניין הסדרה "מגידו": "לפני כמה ימים
 29 פרסמה רגב, בתגובה לפנייה של פורום המשפחות השכולות, כי תפעל בכלים המשפטיים
 30 העומדים לרשותה כדי להסיר את תמיכת המשרד והמדינה. היא גם דאגה לציין שלא בזמנה
 31 ניתן האישור לסדרה וציטטה משפטים כואבים ממכתבם של המשפחות השכולות. על
 32 לבנת, קודמתה בתפקיד ומי שהייתה עד לאחרונה חברת סיעה ואחת ממנהיגי הליכוד, היא
 33 דברה בחוסר כבוד אופייני. במהרה הסתבר, שלא רק שהיא לא צפתה באף פרק מהסדרה,
 34 היא גם לא קיבלה כל מכתב, וכך גם לא השרים ארזן או בנט. פורום המשפחות השכולות

7 מתוך 19

"רעותק מתאים לניסור"
 שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
 Shira Brik-Haimovich, Adv
 מס' רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 פרסם מכתב זועם שבו הוא מסתייג מהשימוש בו, ובשכול, לניסיון השתקה וסתימת פיות,
 2 בעוד שכל תכליתו של הפורום היא קירוב לבבות. בדיקה שערך הפורום העלתה כי המכתב
 3 המדומה הוא המצאה של דובר הארגון הלאומני 'אם תרצו', אודי טנא. פורום המשפחות
 4 השכולות דורש הכחשה, התנצלות והבהרה. בקיצור, רגב לא ראתה, לא קראה, לא קיבלה
 5 מכתב, לא בדקה, אבל לא היססה להשתמש במשפחות השכולות לסתימת פיות, הפחדה
 6 ופרסום עצמי".
- 7
- 8 30. אין מחלוקת כי הפרסומים נעשו על ידי ידיעות אחרונות, וכי הפרסום השני נעשה גם על ידי
 9 גב' קדמון.
- 10
- 11 31. הפרסומים מתייחסים ישירות ובאופן ברור לשני התובעים.
- 12
- 13 32. משכך יש לבחון האם מדובר בפרסומים המהווים לשון הרע בחתאם לחוק.
- 14
- 15 33. לפי החוק "פרסום" מהווה "לשון הרע" אם הוא נכנס לגדר האמור בסעיף 1 לחוק.
- 16
- 17 34. רק בשלב שני, לאחר שהגענו לכלל מסקנה כי פרסום נכנס לגדר לשון הרע בחתאם לסעיף 1
 18 לחוק, יש לבחון האם עומדת לנתבע איזו מההגנות הקבועות בחוק, ובין היתר הגנת אמת
 19 הפרסום והגנת תום הלב, ובמידה וכך הוא, הפרסום אינו מביא לחבות לפי החוק.
- 20
- 21 35. סעיף 1 לחוק קובע:
- 22 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –
- 23 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג
 24 מצדם;
- 25 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- 26 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת,
 27 בעסקו, במשלה ידו או במקצועו;
- 28 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו
 29 המינית או מוגבלותו;"
- 30
- 31 36. פרסומים מהווים לשון הרע כאשר קיימת אפשרות אובייקטיבית כי פרסומם עלול להביא
 32 לאחת או יותר התוצאות המנויות בסעיף 1 לחוק. אין חובה כי הפרסום יביא בפועל לאחת
 33 התוצאות שבסעיף 1 לחוק.
- 34

8 מתוך 19

"דעתק מתאם לניסוח"
 שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
 Shira Brik-Haimovich, Adv
 מס' רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ' ואח'

תיק חיצוני:

- 1 על משמעות הפרסום למד בית המשפט מתוכן הפרסום, ומשמעות זו מתפרשת בהתאם
2 לאמות מידה אובייקטיביות. היינו, אין צורך להוכיח כי המפרסם התכוון לבזות את הנפגע,
3 ודיי בכך שאדם סביר היה רואה בפרסום ככזה המבזה או שנועד לבזות את הנפגע.
4
- 5 37. המלומד, אורי שנהר, כותב בספרו "דיני לשון הרע" כי: "משמעות הפרסום נקבעת על מי
6 המבחן האובייקטיבי, היינו: על פי המובן הטבעי והרגיל של המילים בעיני הקורא הסביר,
7 וכי לצורך פרשנות הפרסום אין כל רלוונטיות לכוונת המפרסם או לשאלה כיצד הבין את
8 הדברים הנפגע או מי ששמע או קרא את הדברים" (אורי שנהר, דיני לשון הרע, עמ' 217,
9 1997).
- 10
- 11 38. כבי' השופטת א' פרוקציה קובעת באשר לאופן פרשנות הטקסט בהקשר זה: "ראשית, יש
12 לפרש את הביטוי בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על פי
13 אמות מידה מקובלות על האדם הסביר. פרשנות זו יש להשעין הן על מובנם הפשוט של
14 דברי הפרסום המפורשים, והן על האמור "בין שורותיו", כפי שמכלול זה עשוי להתקבל
15 ולהתפרש בעיני האדם הסביר" [ראו: ע"א 89/04 נדלמן נ' שרנסקי ואח' (4.8.08)].
- 16
- 17 39. הגם שבין התובעים לבין יו"ר הפורום הוותיק, מר רמי אלחנן פעורה תחום אידיאולוגית, הרי
18 שבסוגיה אחת לפחות שוררת ביניהם תמימות דעים: בחברה הישראלית השסועה והמפולגת,
19 למשפחות חללי מערכות ישראל ופעולות האיבה מעמד כמעט מקודש – קונצנזוס המתנשא
20 מעל כל מחלוקת פוליטית ואידיאולוגית.
- 21
- 22 40. כפי שהעיד מר אלחנן: "עם ישראל רוכש כבוד גדול למשפחות שכולות ועם ישראל עובר
23 לדום כשמוזכרת המילה 'משפחה שכולה'" (עמ' 28 ש' 32 – עמ' 29 ש' 1 לפרוטוקול).
- 24
- 25 41. בלב טענות התובעים ביחס ללשון הרע שבפרסומים מצויה הטענה כי כפועל יוצא מהיחס
26 למשפחות השכולות, נתפשים ניסיונות להכניס את המשפחות השכולות לזירת ההתגוששות
27 הפוליטית כחילול קודם ממש. בהתאם, האחראים לאותם ניסיונות הופכים להיות מושא
28 לגינוי, סלידה ושאת נפש.
- 29
- 30 42. לטענתם שני הפרסומים נוקטים לשון עובדה וקובעים כי "אם תרצו" אחראית למניפולציה
31 מרושעת של התחזות לעמותה האחרת המאגדת בני משפחות שכולות, וכי היא פעלה לקדם
32 על גבה ועל חשבונה אגנדה פוליטית שונה. בפרסום השני עוד נקבע בלשון עובדה כי המכתב
33 לשרת התרבות רגב לא היה ולא נברא – אלא במותו הקודח של התובע, אשר יזם הגה והוציא
34 לפועל באופן אישי תוכנית שביסודה "השימוש בו, ובשכול, לניסיון השתקה וסתמת פיות".
35

9 מתוך 19

"דעותי נזאקים לזקוף"

שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מנגד הנתבעים טוענים כי התובעים מפרשים את הטקסט פרשנות סובייקטיבית מפליגה
- 2 ומרחיקת לכת שאין לה נפקות משפטית על פי דין, ואף "שותלת" בטקסט מה שאין בו כגון
- 3 "זיוף", וכי הם יוצרים ערבוב בין שני הפרסומים השונים.
- 4
- 5 מצאתי כי הדין במחלוקת זו היא עם התובעים. בשני הפרסומים מופיעות עובדות נטענות
- 6 אשר אינן אמת, ואשר אדם סביר הקורא אותן, ייתן להן פרשנות המביאה לבוז ושנאה כלפי
- 7 התובעים.
- 8
- 9 בפרסום הראשון נכתב כי השרה רגב הוציאה את הודעתה בעקבות מכתב שנשלח מטעם
- 10 תנועת "אם תרצו" ושנשא חתימה של "פורום משפחות שכולות". בהמשך נכתב כי גם הפורום
- 11 הוותיק כועס על המכתב בשל כך שהשתמשו בשמו. קורא סביר הקורא את האמור, מבין כי
- 12 ראשית המכתב נכתב על ידי "אם תרצו" דבר שאין בו אמת, וכי הועלתה טענה של הפורום
- 13 הוותיק (ללא טענה נגדית) כי "אם תרצו" עשתה שימוש בשמו של הפורום הוותיק ובמשפחות
- 14 השכולות.
- 15
- 16 בכך יש כדי לגרום לאדם מהיישוב לחוש בוז כעס ושנאה כלפי תנועת "אם תרצו" שכך נהגה
- 17 בארגון של משפחות שכולות, ואשר לא חתמה על המכתב בשמה שלה, אלא בשם "פורום
- 18 משפחות שכולות".
- 19
- 20 הפרסום השני חמור מהראשון, הן מבחינת תוכנו והן מבחינה זו שעוד קודם לכן, ובעקבות
- 21 הפרסום הראשון, ידעו הנתבעים על טענות התובעים בעניין זה שכן לאחר הפרסום הראשון
- 22 ולפני הפרסום השני, ביום 29.3.2017, פנו התובעים באמצעות עו"ד אורית יפת ממשרד עו"ד
- 23 רוזנברג העצני ושות', לידיעות אחרונות. כמו כן עוד לפני הפרסום השני, הוסיף ידיעות
- 24 אחרונות את תגובת "אם תרצו" לפרסום הראשון במהדורה האינטרנטית.
- 25
- 26 נטען על ידי הנתבעים כי הפרסום השני הוא פרסום מסוג שונה, כי מדובר בטור פובליציסטי
- 27 המהווה הבעת דעה, ולכן אין דינו כדין הפרסום הראשון המהווה ידיעה.
- 28
- 29 ניתן בהחלטה לפרסם טור דעה, והחוק מאפשר הבעת דעות רחבה. אולם, כאשר פרסום
- 30 המהווה בעיקרו הבעת דעה מציג עובדות, העובדות האמורות עומדות למבחן שונה מזו של
- 31 הבעת הדעה.
- 32
- 33 בפרסום השני כתבה גבי קדמון כי המכתב נכתב על יד "פורום המשפחות השכולות". בהמשך
- 34 נכתב בשנייה: "במהרה הסתבר, שלא רק שהיא (השרה רגב - ר.פ.א) לא צפתה באף פרק
- 35 מהסדרה, היא גם לא קיבלה כל מכתב, וכך גם לא השרים ארזן או בנט. פורום המשפחות

"דעתך מתאימה למקור"
 שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
 Shira Brik-Haimovich, Adv
 מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 השכולות פרסם מכתב זועם שבו הוא מסתייג מהשימוש בו, ובשכול, לניסיון השתקה
- 2 וסתימת פניות, בעוד שכל תכליתו של הפורום היא קירוב לבבות. בדיקה שערך הפורום
- 3 העלתה כי המכתב המדומה הוא המצאה של דובר הארגון הלאומני "אם תרצו" אורי טנא..."
- 4
- 5 ראשית, חלקם של הדברים הם ציון עובדה של הכותבת (להבדיל מדברים שהובאו מפיו של .52
- 6 הפורום הוותיק): הקביעה כי לא התקבל כל מכתב של פורום משפחות שכולות על ידי השרה
- 7 רגב והשרים ארדן ובנט. החיבור להמשך הדברים מפי מר אלחנן, מביא למסקנה עובדתית
- 8 שלא התקבל כל מכתב של פורום הורים שכולים אלא מכתב של "אם תרצו" שעשו שימוש
- 9 במשפחות השכולות שבפורום הוותיק. כמו כן נכתב כי בדיקה שערך הפורום העלתה
- 10 שהמכתב המדומה הוא המצאה. בכך ישנה למצער קביעה שהמכתב הוא מדומה, דבר שאין
- 11 בו אמת, ושיש בו כדי לבזות את התובעים.
- 12
- 13 משכך, בחינת הפרסומים לאור חוראות החוק וההלכה הפסוקה, כאמור לעיל, מובילה .53
- 14 למסקנה החד משמעית כי מדובר בפרסומים המהווים לשון הרע, כאלה העלולים להשפיל את
- 15 התובעים בעיני הבריות, לעשותם מטרה לשנאה לבז או ללעג, לבזות אותם ואף לפגוע במשלח
- 16 ידו של מר טנא.
- 17
- 18 הנתבעים טוענים כי זו לא הפעם הראשונה שהתובעת מגישה הליך מיותר כצעד טקטי .54
- 19 ומפנה לע"א 2266/14 שם נקבע: "בהמלצת בית המשפט, הצדדים הגיעו להבנה
- 20 ולהסכמה לפיה בית המשפט אינו הזירה המתאימה להתגוששות אידיאולוגית-
- 21 פוליטית, וכי ההליך המשפטי אינו תרופה לכל מכאוב. לאור זאת, הסכימו הצדדים
- 22 לביטול פסק דינו של בית משפט קמא, על מסקנותיו והתוצאה הסופית ועל משיכת
- 23 הערעורים.
- 24 מוסכם בזה כי המערערת תחרום הסך של 30,000 ₪ ל"תנו לחיות לחיות" (לגבי
- 25 הסכום הכרענו לאחר שהצדדים טענו על דרך של 79 א לחוק בתי המשפט ננוסח
- 26 משולב], התשמ"ד-1984, בטווח בין אפס ל-50,000 ₪).
- 27 בשולי הדברים, בית משפט זה מביע עמדתו כי ראוי לתביעה כגון דא שלא היתה
- 28 מוגשת מלכתחילה, וראוי, כהנחיה נורמטיבית לעתיד, כי בתי המשפט יתנו דעתם
- 29 לנושא ההוצאות בתביעות כגון דא".
- 30

"דעתק מתאים למקור"
 שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
 Shira Brik-Haimovich, Adv
 מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ/ ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 55. אותו עניין אינו דומה לענייננו. שם מדובר היה בהליכים בין שתי קבוצות אידיאולוגיות בעלות
2 עמדות קוטביות זו לזו בהקשרים שונים, בעוד שבענייננו שתי הקבוצות האידיאולוגיות,
3 הפורום הוותיק ו"אם תרצו" נמנעו מלתבוע זו את זו, למרות שכל אחת מהן התרתה בשנייה
4 כי תעשה כן. בכך אין כדי להוות הגנה מפני תביעה כנגד התנהלות עיתונאית בלתי תקינה
5 תוך פרסום לשון הרע.
6
- 7 56. בסיכומים טוענים הנתבעים כי עומדת להם הגנת אמת הפרסום, עפ"י סעיף 14 לחוק, שכן
8 במהלך ההליכים הוכח, גם אם בראיות שלא היו בידי הנתבעים בעת ביצוע הפרסומים, כי
9 הפרסומים היו אמת, היינו שלמעשה המכתב לשרה רגב היה מטעם "אם תרצו".
10
- 11 57. אין חולק שבפרסום היה "עניין ציבורי", שהוא אחד משני הרכיבים הנדרשים עפ"י סעיף 14
12 לחוק. המחלוקת היא האם התקיים בפרסום גם הרכיב של "אמת".
13
- 14 58. בסעיף 39 לסיכומים טוענים הנתבעים כי התובעים ממקדים טענותיהם במילים "מכתב
15 שנשלח מטעם תנועת 'אם תרצו' ושנשא התימה של 'פורום משפחות שכולות'... המכתב
16 של 'אם תרצו'".
17
- 18 59. נטען כי ממילא הוכח כי מעורבותה של "אם תרצו" במכתב הייתה לכל הפחות בסיוע בניסוח,
19 אישור נוסח סופי, דברור למול עיתונאים ותאי כתבים, הפצה, תמיכה בווטצאפים ובראיונות
20 המנכ"ל בתקשורת. בנסיבות אלה לא יתכן כי הניסוח שהמכתב נשלח מטעם "אם תרצו" או
21 היה "של 'אם תרצו'" הוא לשון הרע. ככל שיש בזהות שנוצרה בין המכתב לבין התובעים לשון
22 הרע, הרי שאין לתובעים להלין אלא על עצמם, וממילא לא כל מה שאינו מדויק הוא בגדר
23 "דיבה".
24
- 25 60. אינני מקבלת טענה זו של הנתבעים, הן באשר לכך שהמכתב הוא מטעם "אם תרצו" והן
26 באשר לכך שהתובעים יצרו זהות בינם לבין כותבי המכתב, או כי מדובר באי דיוק שאין בו
27 "דיבה".
28
- 29 61. לא הוכחה כלל מעורבותה של "אם תרצו" במכתב.
30
- 31 62. הוכח שגב' גוון היא שניסחה את המכתב, והיא ששלחה אותו לעוזר של השרה רגב. הוכח כי
32 התובע, כאדם פרטי, סייע לגב' גוון אותה הוא מכיר שנים רבות, בכך שקיבל ממנה את
33 המכתב והעביר אותו לעיתונאי, מר אלטמן מ"ישראל היום", הא ותו לא.
34

"כותב מחליט להצהיר"
"שירה ברק-היימוביץ, עו"ד"
Shira Brk-Haimovich, Adv
מס' רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 63. לא יכול להיות חולק כי התובע אינו דובר של "פורום משפחות שכולות", הוא אינו מקבל
2 ממנו שטר, ואינו מציג עצמו כדובר של גוף זה.
3
- 4 64. גב' גונן העידה נחרצות כי היא זו שניסחה את המכתב אך לא הייתה בטוחה אם התובע סייע
5 לה בתיקוני ניסוח לאחר שכתבה את המכתב. התובע העיד נחרצות כי לא שינה דבר בניסוח
6 וכל שעשה הוא לקבל את המכתב ולהעביר אותו למר אלטמן.
7
- 8 65. משכך אין מקום לומר כי המכתב הוא מטעם התובע, כל שכן אין מקום לומר כי המכתב הוא
9 מטעם "אם תרצו", ומה גם שאין דבר במכתב שיש בו כדי להוות אינדיקציה לכך שהמכתב
10 הוא מאת "אם תרצו".
11
- 12 66. העובדה ש"אם תרצו" ראו לנכון לתמוך בדברים שנאמרו וצוטטו מפייהם ותחת שמם בטענות
13 כותבי המכתב, אין בה כדי ליצור "בלבול" או "זהות" בינם לבין כותבי המכתב. מובן כי
14 תנועות פוליטיות, משני עברי הקשת הפוליטית, תומכות בארגונים או בפעולות או במחאות
15 "מהמחנה" שלהם או בכאלה העולים בקנה אחד עם עמדותיהם. מדובר בתמיכה גרידא, ואין
16 בכך כדי לנכס ל"אם תרצו" את המכתב אשר הפואנטה העיקרית שבו הייתה שהוא נכתב על
17 ידי משפחות שכולות והביא את מחאתן הייחודית.
18
- 19 67. אינני מקבלת את טענת הנתבעים כי האמור בהודעות הווצאפ גורם לזיהוי בין כל
20 הנוגעים בדבר כלל וכלל. הווצאפ הראשון (מוצג 6 למוצגי הנתבעים) מביא את דברי מנכ"ל
21 תנועת "אם תרצו" שמלווה את המשפחות השכולות במאבק". אין בהודעה זו דבר שממנו
22 ניתן להבין כי "אם תרצו" היא שכתבה את המכתב. מטבע הדברים וכפי שהעיד התובע,
23 תנועת "אם תרצו" תומכת בפעולות או הודעות או מחאות של ארגונים אחרים בעלי תפיסת
24 עולם דומה, או בעניינים שבהם קיימת מטרה משותפת.
25
- 26 68. בהודעה השנייה נכתב כי דבורה גונן בירכה את השרה רגב על החלטתה להפסיק את מימון
27 הסדרה וכי כותבי המכתב זועקים את זעקת יקיריהם ודורשים מחברי הממשלה להפסיק את
28 החגיגה בבתי הכלא. גם בהודעה זו אין כדי לחולל בלבול כלשהו בין כותבי המכתב לבין מי
29 מהתובעים. כל שעשה התובע הוא להפיץ את הדברים, העולים בקנה אחד עם תפיסת עולמו
30 הפרטית ועם תפיסת העולם של תנועת "אם תרצו" שאותה הוא מדברר, לא מפיו או מפי
31 תנועת "אם תרצו" אלא מפיה של גב' גונן.
32

"העתק מתאים למקור"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מס' רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 69. העובדה כי בתחתית ההודעה נרשם כי לפרטים נוספים ניתן לפנות לתובע, אין בה כדי להטעות
2 את הקורא לסבור כי ההודעה היא של אם תרצו או של התובע שכן נרשם במפורש כי הדברים
3 נאמרו על ידי גבי גונן.
4
- 5 70. הפרסום גם לא התמצה בהבאת דברים שיש בהם עניין ציבורי בשם אומרם, ולכן אין הוא
6 מוגן על פי סעיף 14 לחוק.
7
- 8 71. בנוסף, מחומר הראיות שלפני עולה כי הפרסומים גם אינם חוסים תחת הגנת תום הלב.
9
- 10 72. מר שכניק העיד כי המידע שפרסם הוצלב על ידו עם שני גורמי דברור: הראשון: מר ניב גילת,
11 שלטענת הנתבעים היה דובר הפורום הוותיק מטעם משרד יחסי ציבור. ניב הוא שיזם את
12 הפנייה אל מר שכניק וביקש בשם הפורום הוותיק לפרסם את הכעס על התובעים על השימוש
13 הציני בשם הארגון. ניב מסר למר שכניק כי מר אלטמן שפרסם את כתבה ב"ישראל היום"
14 אמר לו שקיבל את המידע ביחס למכתב לשרה רגב מ"אם תרצו" באמצעות התובע (תכתובת
15 ווטצאפ - מוצג 27 ליק המוצגים של הנתבעים).
16
- 17 73. מר שכניק העיד כי בנוסף הצליב את המידע מול דובר השרה רגב, מר אלי סבתי, אשר אישר
18 כי המכתב הגיע אליה באמצעות "אם תרצו" והדובר אהוד טנא.
19
- 20 74. אשר ל"הצלבת" המידע עם ניב, ההצלבה האמורה כמעט חסרת ערך באשר ניב משמש דובר
21 מטעם משרד יחסי ציבור של הפורום הוותיק, כך שממנו לא הייתה צפויה להתקבל שום
22 "ריאייח סותרת". כנגד הדברים שנטען כי התקבלו ב"הצלבה" השנייה מאת אלי סבתי, אשר
23 לא העיד לפני, עומדת עדותה הנחרצת של גבי גונן כי היא זו אשר שלחה את המכתב לעוזר
24 השרה.
25
- 26 75. הנתבעים לא זימנו לעדות את ניב או את מר סבתי או את מר אלטמן.
27
- 28 76. זאת ועוד, עם כל הכבוד להצלבות האמורות, מר שכניק לא עשה את הדבר הבסיסי ביותר
29 בנסיבות אלו, והוא לפנות ל"אם תרצו" ולמר טנא ולבקש את תגובתם טרם פרסום הכתבה.
30 מדובר בפעולה בסיסית ומינימאלית שהיה עליו לעשות על מנת שידיעות אחרונות יוכל לטעון
31 לתום לב.
32
- 33 77. אשר לפרסום של גבי קדמון, גם את הפעולות שעשה מר שכניק, לא עשתה, אלא, על פי עדותה,
34 היא הסתמכה על הפרסום של הדברים שנכתבו במכתבו של בא כוח הפורום הוותיק, עו"ד

14 מתוך 19

"העתק מתאים לניכוח"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' ג' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 הכהן, כפי שצוטטו בתקשורת. למרות שהפרסום שלה כלל לא רק הבעת דעה אלא גם הצגת
2 עובדות, גם היא לא פנתה לתובעים לקבל את תגובתם.
- 3
- 4 78. יתר על כן, כאמור, לאחר הפרסום הראשון פנה ב"כ התובעים לידיעות אחרונות, והעלה
5 טענותיו ביחס לפרסום. בעקבות זאת פרסם ידיעות אחרונות תגובה של "אם תרצו" בסוף
6 הכתבה הראשונה במהדורה האינטרנטית. הייתכן כי גבי קדמון לא הייתה מודעת לדבר זה
7 כאשר מדובר בנושא סיקור זהה מטעם אותו גוף תקשורת (ידיעות אחרונות)?
- 8
- 9 79. גבי קדמון העידה כי בעת הפרסום היו לפניו הפרסומים ב"מעריב" ו"הארץ" והמכתב של
10 עו"ד הכהן. כמו כן היה ידוע לה על ארגון אחד, הפורום הוותיק, אשר טען כי לא כתב את
11 המכתב. רק בדיעבד נודע לה על עוד ארגון. "זה שבדיעבד אני יודעת שיש עוד ארגון, רק
12 השתכנעתי פה כמה ניסו להטעות אותנו. כאילו שמו מכשול בפני עיוור ואז נופל לתוך
13 המכשול ותובעים אותו על זה. הם שמו את המכשול הזה בפניי" (עמ' 38 שי' 19 – 29
14 לפרוטוקול).
- 15
- 16 80. לטעמי, מדובר בטענה מקוממת. עיתונאית וותיקה, אשר כשלה בכך שפרסמה עובדות מבלי
17 לפנות למי שברור כי ייפגע מהפרסום, ואשר אילו הייתה פונה לקבלת תגובה, הייתה מגלה
18 את הדברים שנעלמו מעיניה, ולא עוד אלא שהעיתון שבו היא עובדת כבר קיבל פנייה של
19 אותם נפגעים מפרסום דומה, ואף נתן לתגובה זו פרסום מסוים, מבקשת להטיל את האחריות
20 לתקלה שנפלה אצלה, על הנפגע, ששם לפניו מכשול. כל זאת במקום לפרסם תיקון כחלכתו,
21 ולקבל את האחריות על התקלה שנפלה אצלה.
- 22
- 23 81. לאור האמור לעיל, לא עומדת לנתבעים הגנת תום הלב על כל חלופותיה. גם לא ברור מחמת
24 מה סבורים הנתבעים כי התנהלות כאמור עומדת בקנה המידה של "עיתונות אחראית".
- 25
- 26 82. הנתבעים חוזרים ומנפנים בפרסום תגובתה של "אם תרצו" "בהרחבה", כטענתם, בסוף
27 הפרסום הראשון במהדורה האינטרנטית, וטוענים כי יש בכך משום ראייה לתום ליבם. אינני
28 מקבלת את הטענה. פרסום התגובה האמור היה פחות מהנדרש ביחס לפרסום הראשון. וודאי
29 שאין בו כדי להצביע על תום לב ביחס לפרסום השני שמהוו חזרה וביתר שאת על שנכתב
30 בפרסום הראשון.
- 31
- 32 83. כן אינני מקבלת את טענות הנתבעים בדבר המוניטין של אם תרצו והטענה ל"שיטה ומעשים
33 דומים" ככאלו המצדיקים את היעדר הפנייה אל התובעים לקבלת תגובתם טרם הפרסום.
34 גם אם לנתבעים ביקורת ואפילו ביקורת חריפה, מוצדקת או לא מוצדקת, על התנהלות "אם
35 תרצו" והדרך בה בוחרת התנועה להביע את מחאותיה, או לשכנע בדרכה, אין בכל אלה כדי

15 מתוך 19

"רעותק מתאים לתיבה"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ' ואח'

תיק היצוי:

1 להצדיק היעדר פנייה אליה כנפגעת ברורה מהפרסומים לפני שנעשו. וודאי שאין בכך כדי
2 להצדיק את חוסר הפנייה אל התובע. גם לא היה מקום להעלאת הטענה כי הנתבעים חשדו
3 ב"אם תרצו" בשל "שיטה ומעשים דומים" שעה שלא מדובר במעשים של "אם תרצו" כפי
4 שהובהר לעיל, אלא בפנייה של הורים שכולים שאינם חלק מהפורום הוותיק. מדובר לכן,
5 כאמור לעיל, בהתנערות מאחריות של הנתבעים, תוך ניסיון להעבירה על כתפי הנפגעים
6 מהפרסומים.

7

8

הפיצוי הראוי

9 84. התובעים טוענים כי יש לפצות אותם בסה"כ בסך של 200,000 ₪. לטענתם, עתרו התובעים
10 לפיצוי הנמוך מתקרת הסכום שניתן לפסוק בגין כל פרסום שנעשה בכוונה לפגוע (100,000 ₪)
11 לכל אחד מהתובעים מתוך 140,000 ש"ח אפשריים לפי החוק).

12

13 85. התובעים טוענים כי יש לקחת בחשבון את יחסם השלישי של מר שכניק ושל גבי קדמון ל"אם
14 תרצו" אשר חורג באורח קיצוני ממושא סיקור "רגיל".

15

16 86. הנתבעים טוענים כי אין לפסוק לתובעים פיצוי כלשהו וכי לכל היותר יש לפסוק להם פיצוי
17 אפסי. וזאת בהינתן זהויות התובעים, טיב טענותיהם והתנהלותם הדיניית, ובין היתר
18 סתירות בין עדותה של גבי גוץ לבין עדותו של התובע.

19

20 87. אשר ל"אם תרצו" טוענים הנתבעים כי מדובר בתאגיד, ולא הוכח כי נגרם לו נזק. כמו כן
21 נטען כי באשר לתאגיד, גם הפסיקה שהכירה בפיצוי ללא הוכחת נזק, קבעה כי יש מקום
22 לפסוק פיצוי נמוך וסמלי שכן לא מדובר בכבודו או בפגיעה רגשית.

23

24 88. אשר לתובע נטען כי שמו לא הוזכר בפרסום הראשון, ודומה כי אלמלא נדרש מימון של "אם
25 תרצו" שהיא עמותה רשומה, להוצאות ניהול התובענה, ספק אם הייתה מצורפת כבעלת דין.

26

27 89. בנוסף נטען כי מדובר בתביעה בררנית וכי התובעים לא הגישו תביעה נגד "מעריב" ו"הארץ".

28

29 90. בסיכומי תשובה הוסיפו התובעים וטענו לעניין ההוצאות וטענות אלו של הנתבעים כי לא
30 הייתה מצדם כל תביעה בררנית אלא שכלי תקשורת אחרים כללו את תגובתה של "אם
31 תרצו". כן טענו כי הנתבעים לא הוטעו ולא טעו ולא התבלבלו אלא החליטו לנצל את המתקפת
32 של הפורום הוותיק כדי להוציא זיבת שני התובעים רעה. באשר אליו נטען כי לא בכדי היה
33 מר אלחנן עד ההגנה היחיד שאינו עובד בידיעות אחרונות וכי עסקינתו בעד מעוניין שנרתם
34 לסייע לנתבעים על רקע תחושות התיעוב שלו לתובעת. בנוסף טענו כי אין מקום להיתלות על

16 מתוך 19

"רעותק מתאים להכור"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מס' רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-25638 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 סתירות כביכול בין עדותה של גב' גנון לעדותו של התובע כדי להפחית בפיצוי ובאשר לפסיקת
- 2 פיצוי לתאגיד הפנו לע"א (מחוזי תל אביב) 9712-12-13 "קר" שירותי רפואה בע"מ נ' א.מ.ח.
- 3 אמריקן לייזר בע"מ (פורסם ביום 13.4.2015) פסקה 15.
- 4
- 5 91. עוד הוסיפו התובעים וטענו כי הנתבעים האריכו בחקירתו הנגדית של התובע מכל אמת מידה
- 6 של זמן ורלוונטיות, וחטאו פעם נוספת בסיכומים ארוכים לעיפה המתפרשים על פני 38
- 7 עמודים שרובם כולם עוסקים בניסיונות לקרקע את התובעים באמצעות שמועות ורכילות
- 8 ועיסוק בסוגיות שלא הוכחו ושאינן רלוונטיות לדיון.
- 9
- 10 92. אשר לטענת הנתבעים כי יש להפחית בפיצוי לתובעים בשל כך שלא הסכימו לגישור או פישור,
- 11 טוענים התובעים כי פנו פעמיים לנתבעים לפני הגשת התביעה, וכי לאחר שהוגשה, לא ראו
- 12 שום עדיפות בגישור או פישור, כפי שהם זכאים לעשות. לטענתם, האינטרס הציבורי מחייב
- 13 הכרעה שיפוטית לאור ההתנהלות של "העיתון של המדינה" שנחשף כמי שהתנהלותו רחוקה
- 14 מכל אמת מידה עיתונאית מקובלת ורצויה.
- 15
- 16 93. לפיצוי נפגע בגין לשון הרע שלוש תכליות, כפי שנקבע בפסק הדין ב- ע"א 6903/12 Canwest
- 17 Global Communications Corp נ' עזוד (פורסם ביום 22.7.2015) מפי כבי השופט ע'
- 18 פוגלמן):
- 19 "מקובלת הדעה כי שלוש תכליות עומדות ביסוד פסיקת פיצויים לנפגע מעולת לשון הרע:
- 20 ראשונה היא התכלית התרופתית, שנועדה להשיב את המצב לקדמותו, קרי: למצב ששרר
- 21 בתום נפגע שמו הטוב של הנפגע (ראו אצל שנהר, בעמ' 369). בהקשר זה יש אף הסכורים כי
- 22 פסיקת הפיצויים משיבה במידת מה את זכותו של הנפגע לשם טוב, נוכח ההכרה השיפוטית
- 23 בפגיעה שנגרמה לו. שנייה – התכלית החינוכית-הרתעתית, שמטרתה "שיחנכו את הקהל
- 24 ויחזירו לתודעתו כי שמו הטוב של אדם, בין אם הוא איש פרטי, ובין אם איש ציבור, אינו הפקר"
- 25 (ע"א 30/72 פרידמן נ' סגל, פ"ד כז(2) 225, 244 (1973) (להלן: עניין פרידמן)). שלישייה
- 26 ואחרונה היא התכלית העונשית (אשר לעתים נכרכת בתכלית החינוכית-הרתעתית), הקשורה
- 27 בכונת המפרסם, ושלפיה יש ליתן את הדעת בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע לשאלה אם
- 28 הפרסום נעשה בכונה תחילה לפגוע..."
- 29
- 30 94. בענייננו, כעולה מחומר הראיות שלפני, לא קיבלו התובעים התייחסות הוגנת המצופה
- 31 מפרסומים עיתונאיים, ואני סבורה כי יש ממש בטענת התובעים כי הדבר נבע מהתייחסות
- 32 שלילית אפרוורית של כותבי הפרסומים אל התובעים (או אל "אם תרצו" ומי שבא בשמה,
- 33 בענייננו הדובר של התנועה).
- 34

"דעתק מתאים לתסו"

שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
 Shira Brik-Haimovich, Adv
 מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 95. במיוחד לא היה מקום לאזכר את התובע בשמו במסגרת הפרסום השני.
- 2
- 3 96. הטענה של גבי קדמון בעדותה כי באה להיטיב עם התובע באזכור שמו ולתת לו קרדיט ופרסום
- 4 לאו טענה היא. מעדותה ניתן היה להתרשם כי היא לא באה להיטיב עם התובע, ולא היה
- 5 בפרסום כדי להיטיב עמו. גם מר שכניק נשאל בחקירתו הנגדית: "אתה כותב "אבל מכתב
- 6 של אם תרצו לא הרגזו רק את שרת התרבות. ארגון פרום המשפחות השכולות, גוף ותיק
- 7 שמלווה את המשפחות זועם על כך שהשתמשו בשמו. האם האשמה כזו בשימוש של
- 8 אדם/גוף בשמו של אחר אינה האשמה חמורה בעיניך?" והעיד בתשובה: "בדרך כלל, כן.
- 9 במקרה הספציפי, זו מחמאה מכיוון שאם תרצו היא תנועה ידועה ביצירת פרובוקציות
- 10 והתחזות לארגונים אחרים, הפצצת כלי התקשורת במידה (צ"ל "במידע" – ר.פ.א) פייק ניוז.
- 11 לכן עצם זה שהצליחו להביא מכתב כזה לידי (צריך להיות "לידיעת" – ר.פ.א) הציבור זו
- 12 מבחינתם מחמאה... כשאתה לוקח את כל זה בחשבון, את הקו ההסברתי, אתה מחמיא להם
- 13 פה". (עמ' 35 לפרוטוקול משורה 26).
- 14
- 15 97. לא מצאתי כי התובעים הגישו את התביעה באופן בררני, בניגוד לנטען על ידי הנתבעים שכן
- 16 בפרסומים אחרים התבקשה ונכללה תגובתם.
- 17
- 18 98. כפי שפרט לעיל, לא מצאתי כי היו סתירות בין עדותו של התובע לעדותה של גבי גנון מעבר
- 19 להבדלים טבעיים כאשר העדים אינם מסכמים ביניהם גרסה וחוזרים עליה כמנטרה.
- 20
- 21 99. אני גם מקבלת את טענות התובעים כי אין מקום להפחית בפיצוי המגיע להם בשל כך שלא
- 22 הסכימו לפנות לגישור או לפישור לפני שופט, הגם שאפשרויות אלו הועלו על ידי בפני
- 23 הצדדים, מאחר ולהגעה להסכמות בין הצדדים, להבדיל מקבלת פסק דין, ישנם אספקטים
- 24 חיוביים שונים עבור הצדדים. עם זאת אספקטים חיוביים אלו אינם מתקיימים תמיד
- 25 ובהכרח, ובכל מקרה הדבר נתון לשיקול דעתו של בעל הדין. הוא זה "המשלם" את המחירים
- 26 השונים בגין כל אחת מההחלטות שהוא עושה בעניין זה והוא זה הצריך "לחיות" עם
- 27 ההחלטה שקיבל. מכאן שראוי כי פנייה שלו לגישור או לפישור תיעשה בנפש הפצה, או שלא
- 28 תיעשה.
- 29
- 30 100. מקובלת עלי טענת התובעים כי הנתבעים האריכו עד מאוד בחקירתו הנגדית של התובע וכן
- 31 כי האריכו מעבר לסביר, בנסיבות, בסיכומים. דבר זה אינו לעניין הפיצוי המגיע לתובעים
- 32 אלא לשאלת החוצאות בתובענה.
- 33
- 34 101. עפ"י ההלכה הפסוקה כיום, ניתן לפסוק לתאגיד פיצוי ללא הוכחת נזק. עם זאת בענייננו יש
- 35 לקחת בחשבון כי אין מדובר בתאגיד עסקי, שמן הסתם ייגרמו לו הפסדים עסקיים עקב

 "רשות מתאים למכור"
 שירה בריק-היימוביץ, עו"ד
 Shira Brik-Haimovich, Adv
 מסי רשיון 25157

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 25638-05-17 ציונות להיות או לחדול ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ' ואח'

תיק היצוני:

1 הפגיעה בשמו הטוב (גם אם לא ניתן להוכיח אותם או את שיעורם). כן מטבע הדברים אין
2 לתאגיד רגשות. מנגד, ניתן לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק בגין לשון הרע גם לתאגיד לא עסקי
3 שכן טבע הדברים הוא שהוצאת לשון הרע אודותיו פוגעת בשמו הטוב בציבור, מקשה עליו
4 ועל פעילותו, וגורמת לו נזק. זאת ועוד, כאמור בענייננו, ההתנהלות הלא נאותה נגרמה
5 כתוצאה מדעה הגרועה מגובשת מראש של הנתבעים אודות "אם תרצו".

6
7 102. במובן זה הפיצוי המגיע לתובע שהוא בשר ודם, בעל רגשות, אמור להיות גבוה יותר. זאת
8 ועוד, במקרה של התובע, הפגיעה היא לא רק בשמו הטוב אלא גם עלולה להביא לפגיעה
9 במשלח ידו. מנגד התובע ניזוק רק מהפרסום השני בעוד ש"אם תרצו" נפגעה משני
10 הפרסומים.

11 103. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים ואת כלל נסיבות העניין, אני מחייבת את הנתבעים,
12 יחד ולחוד, לשלם לתובעים פיצויים כדלקמן:
13 לתובעת 1 – פיצוי בסך של 35,000 ₪.
14 לתובע 2 – פיצוי בסך של 70,000 ₪.

15 סכומי הפיצוי יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד למועד התשלום בפועל.
16 בנוסף ישלמו הנתבעים, יחד ולחוד, לתובעים הוצאות אגרה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית
17 כדין מיום תשלום האגרה על ידי התובעים ועד למועד התשלום על ידי הנתבעים, וכן שכ"ט
18 עו"ד בסך 20,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד למועד התשלום בפועל.
19

20
21
22 ניתן היום, ז' תמוז תש"פ, 29 יוני 2020, בהעדר הצדדים.
23

רונת פלנצ'וק אלט, שופטת בכירה

"דעתק מתאים לחקור"
שירה בריק-חיימוביץ, עו"ד
Shira Brik-Haimovich, Adv
מסי רשיון 25157

נספח ב

הפרסום הראשון מאת רז שכניק

קרוב מגידו

אמירים בייטחוניים בעזרה התייעודית "מגידו"

שרת התרבות דורשת לבחון מחדש את שידור הסדרה "מגידו" העוסקת בחיי המחבלים בכלא, למרות שהודתה שלא צפתה בה יוצר הסדרה, איציק לרנר, ששיב לה: "מן הראוי שתראי ואז תגיבי. הסדרה מראה את החיים כפי שהם ללא ניסיון להיטיב עם אף צד"

רו שניק ואיתנו אייבנו

שרת התרבות מירי רגב סימנה יעד חדש: הסדרה התייעודית "מגידו" שעוסקת בחיי המחבלים בבית הכלא מגידו. יאסתר למדינת ישראל לתמוך במחילות מורכבות, כמו הסדרה "מגידו", הפכו את רגב והודתה לזוג נשוי. ילא אפתי במרק שותקין.

רגב, לרנר הכיר לרגב שהם מכירים עזה מהתקופה שהיא שירתה כרוכז צה"ל ואישרה לו לעשות סרט על חוות השומע, והוסיף: "אני, בישראל שורשי ששית בצבא וששני הבנים שלו שידרו כיהודים קרבות וצאו מהמלחמות האתונות בשלום, במשך חמש שנים לא עצמתי עין, וגם אני השתתפתי בקרבות הכלימה במלחמת יום הכיפורים הנצפעת. מקור רות ראות זאת אני יכול להבין ולהרגיש את כאנו של המשפחות השכולות, את החושט הכעס והזעם שיש להן. אני מבין שהתייחסת לכך תבה בערוך 2 ולא לטרוה על פרקיה. אני מצר על כך שתגוררן באה לכנז שצפת בסדרה. מן הראוי שתראי ואז תגיבי, קש בסדרה לא מעט ערכים וסמלים, גם לי היו חשבים ועליהם שמתו רגש כי ישראל היא מדינה דמוקרטית שחורגה על דגלה את חופש הביטוי. הסדרה "מגידו" מראה את

החיים כפי שהם ללא מניפולציות וללא ניסיון לוחיט עם אף צד. אני משוכנע שצופי "יס" יראו את המציאות המורכבת הניכפת נרד הסדרה, ויש כי אמתה קטנה שאלי דרך הסדרה נקטין מלמה את האוכה והשנאה לפחות לרודות הבאים.

רגב הציאה את הודעתה בעקבות מכתב שגשלת מטעם תנועת "אם תרצו" ושגשא תמיכה של "פרום משפחות שכולות" במכתב נסען כי הסדרה של הכרת הלהיין yes מציגה כאור תיובל את המחבלים, "המתוארים מלים בקופ" סת נפרונים וססובלים, דבר שלא יעלה על הדעת. המחבלים בבתי הכלא נהנים מהטבות ומאיכות חיים יותר מכל אסיר אחר ואנו, פורום המשפחות השכולות, נחרדנו לגלות זאת.

כעת מבקשת רגב לבחון מחדש את שידור הסדרה, והיא אף ררשה מהקורן והחרישה לקולנוע להעביר לת מרע על הליך אישור כותן המיסון לסדרה. "מאז כביטתי לתפקיד אני מועלת למנוע תמיכה ציבורית. מכספי המדינה במפעילות שמוללות, פוגעת חוזרתת רוחת ערכי מדינת ישראל וסמליה".

היא המבירה אתמול "במקרה הטון מדובר בחלטה המשמרת של קודמותי, השרה לשעבר לימור לבנת, התקציב ניתן על ידי הקורן החדשה עוד בשנת 2014.

הקמת רעיה שמגידו מורש את כללי התקצוב כדי למנוע בעתיד הישנות מקרים כאלה. רגב הסיפה: "אני נאמנה לדרכי שיש להבחין בין חופש הביטוי לחופש הביטוי. לא צפיתי במרק הסדרה שותקין. עם זאת, הנחיתי לבחון את הסדרה והגשם שהיא אושרה ותוקצבה, שלא בתקופתי, עדיין ככל שיש בה חכמים פוגעניים, אפעל בכלים המשפטים העומדים לרשותי כדי להסיר את תמיכת המשרד המדינה".

אבל המכתב של "אם תרצו" לא תרגז רק את שרת התי רבות. ארגון פורום המשפחות השכולות, גוף הנקט שמלווח את המשפחות, הזעם על כך שהשתמשו בשטח במכתב חריף ששלחו למבכ"ל "אם תרצו", מתן פלג, כתבו נציגי הפורום: "מרוכז בפנייה שמנגודת לכל אשר אנו מאמינים בו. כבטיסה עומד ניסית השתקה וסתימה פיית, ונדחמנו לראות את שטבנו מתנוסס מעליה. זה מעשה מצער ומגיש שעשעה מכול בשם ארגון ידוע, שכל תכליתו קידום לבנות התגירה לשלום".

האילו השרה לשעבר לימור לבנת ועמה על דבריה של רגב וציצה במחירי: "הה שקר" גמור לנתוב כאלו אני קיבלתי החלטה לממן את הסדרה "מגידו" אי כל סדרה תורט אחת אך כעידן הוח שקר ורא כנראה אמת אורחול... בהיפוך".

מחברת yes נמסר בתגובה: "אנחנו משותפים בצער המשפחות וליבנו עימן. ערוך yes דוקו מביא אל המסך ומעלה על סדר היום הציבורי בישראל חכמים רבים ומגי וזנים ומציג את המציאות המורכבת כהווייתה. כפי שציגה השרה במכתבה, היא טרם צפתה בסדרה "מגידו" - סדרה המציגה מעעק תיעודי אחר המתרחש בכלא, על הסותרים שבו והאסירים שבו".

מירי רגב ואיציק לרנר. צילומים: אלכס קולומביסקי ואני רוקח

נספח ג

הפרסום השני מאת סימה קדמון

26.61x34.65	1/2	6	11טו	לשבת	הטופף	לשבת	ידיעות אחרונות	31/03/2017	57902030-6
42320 · אר תרצ · אר									

בעיעת מספריים

אחרי שהטריף את המערכת הפוליטית, נתניהו יכול לרשום כמה הישגים בסוף משבר התאגיד • מגוף השידור ממנו כה חשש נעקף הלב הפועם, ומה שנותר הוא המקבילה למסעדה בשרית שמגישה רק קינוחים • אבל גם אם מאות אנשי תקשורת ילכו בקרוב הביתה, ברור שזה היה תירוץ בלבד: נתניהו יחפש עכשיו סיבה אחרת להקדמת הבחירות • ובינתיים השרה רגב, הצנוזרית המשנית, בונה על שלטון נצחי של הזוג מבליפור • לא בטוח שזה הימור נכון

מכונות האספרסו במרכזן שוסטר כרמת אביב. הנה רוגמה לאופן שבו פועד לת: חזוק חוק שמיועד לפגוע בערכים, נעל הורד גם תקיפה של תושבי רמת אביב.

קשה שלא לתהות אופה הייתה היום, אם הייתה בוחזר באנשורת השנייה שהתלבטו בה ומצטרפת למפלגתם של הרצון, יחימוביץ ומיכאלי. אפשר רק לנחש שהיא הייתה יוצאת נבאה עם מטרים של תהליך מדיני ושתי מרי-נות לשני עמים, והופכת לגרופית של ליאור שליין.

אבל רגב בחרה בליכוד, ומאז הש-כילה להתואים את התנגדותיה למה שגרדש כדי לספס במזירות במעלה הרשימה, עד למקום החמישי.

רומה שאין כמה להכיר את הכי פתורים שעליהם יש ללחוץ כדי לה-צליח במפלגה. אין בעיה, אם צריך לקרוא לנבשתי המקלט סרטן, לחתוך את הבולשיט של יצי הנפש, להתעסק ברגל ולעצור תקציבים. כפיים.

הטרייה של הסדרה "מגידו", העוסקת קת כתייהם של האסירים הכיטורגיים בבכלא מגידו, והפקה, אגב, בהסכמה ובשיתוף פעולה מלא של השפי"ס. לפני כמה ימים פורסמה רגב, בתגובה לפ-נייה של פורום המשפחות השכולות, כי תפצל בכלים המשפטיים העוברים לרשותה כדי להסיר את תמוכת המש-דרד נמדינה. היא גם רצתה לציין, שלא כומנה ניתן האישור לסדרה וגיטסה משפטים כנאבים ממכתבם של המשפ-חות השכולות. על לבנה, קורמתה בת-פקיד ומי שהייתה עד לאחרונה חברת סיעת ואחת ממנהיגי הליכוד, היא ריב-רה בחוסר כבוד אופייני.

במהרה הסתבר, שלא רק שחיא לא צפתה באף פרק מהסדרה, היא גם לא קיבלה כל מכתב, וכן גם לא חשבה ארן או נגט. פורום המשפחות הש-כולות פירסם מכתב זועם שבו הוא מתאייד מהשימוש בה ובשכול, לני-סיון השתקה וסתיימת פיות. בעור שכל תכליתו של הפורום היא קירוב לבבות. בריקה שצריך הפורום העלתה כי המב-תב המזימה הוא המצאה של רובר הארי גון הלאומני "אם תצרו", אדיי טנא. פר-רוב המשפחות השכולות דורש הבחשה, התנגלות וחבהרה.

בקיצור, רגב לא ראתה, לא קראה, לא קיבלה מכתב, לא בדיקה, אבל לא היססה להשתמש במשפחות השכולות לסתימת פיות, הפחמה ופרסום עצמי. אפילו לגדולי תומכיה הגרישה הפעם רגב את הסאה, עד כדי כך שרן מובילי - אשר תמך בה פומבית ברוב מהלכיה - האמין בצפנתה, אפילו הסכים להתנגות באשורה לחבר מרוד תאטרון במשר-דה - מפרסם עכשיו מעין "מיה קולפה" שבו הוא מבה על חשא תמיכתו, גוחן כשה על סתימת הפיות ומפציר בה לה-זור בה מודתגולתה המראת מיעושים וחינוקת קולות אחרים.

יותר ויותר ממכתב רגב את עצמה כהתקע עלוב של נתניהו - מולישיקאי מקטב, שמתמש באינטונוים כסוג של מקצה.

לפני שבוע, כשלפיד כתב פוסט כפייתכוך נגד חוק המואני, היא יצאה נגרו באמירה שמה שמעניין אותו אלה

נמיהו ממש לא סבל אותה. גם כגלל האטק שניחלה על מע"ם פירות ורקת וגם כגלל קרבתה לגרעין סער.

כשסער עזב את הפליטיקה היו כמה אנשים שתלובו בין רגב לנתניהו, בהם ניד הפקן, היום היא יקרת בלפור, יותר קתולית מהאפיפיר. ער כדי, שכשי-רד ביטן אמר שהם יהיו מוכנים לוותר על חוק הפיקוח אם התאגיד ייסגו - הגב-אמרה שהיא רוצה גם וגם: גם חוק פיקוח וגם גרילת התאגיד.

ההימור על שרה נתניהו הצליח לה-תשלות כנראה. לא גבוה מבחינתה לור-תחנף לגברת בלי טיפה של נושה, להגן עליה בכל הרמנות ועל כל נושא, לבצע מטלות שאפילו יחצנים בשכר היו ננעי-לתי לעשות. זה היה המור נסך, כהתגות נתניהו, בניגוד לבעלה, לא מפיקרת את אנשיה כל עוד היא חשבת שהם איתה. גם היא, כמורה, משתמשת באנשים, אבל אם כבר לבחור באחד מבני הזוג נתניהו-כחבר - עדיפה הגברת.

לנוכחה של רגב צריך לומר שהיא הצליחה ליצור אודה בקרב שכבות מסיימת בניכור, שאוהב אותה באופן אנטגני. נראה שהיא מקפידה לא לק-רוא ספרים שודא לא מכירה, לא לראת סרטים שלהם היא מתנגדת, לא לצפות לסרבות שאתן היא פוטלת, ולא ללבס לתאטרון שאותו היא עוצרת. היא נראית תמיד כמו באתו רגע בלתי נשכה, כפי תיחת הפסטיבל שבו התארז הבמאי סר-נטינו, כשהתקשתה לזכור שם של סרט אחד שלו-אן ניסתה לטעון שהיא מכירה את יצירתו וראהב ביותן את הנגיעות התנגות, ואת המערכת המורכבת בין גברים לנשים, בעורה מטביעה את הכי-טוי הבולתי נשכה: "רבע, רבע, רבע".

1

מחיר ההתנתקות

שרת התרבות והספורט מרצה. נראה כי אין יותר מדי חילוקי רעות בין שלל הכתבות והסרטים המבוהלים שהתפרסמו בימיים האחרונים, המאשימים את מירי רגב במקרתם. וכי מה ביקשה לעצמה רגב יותר מזה? מטבר כי נוקה-מת? חיל חרוג מפסגרת ריכורים, הצורות ופרובוקציות, ומתחיל לשאת תוצאות של ממש. לא רק השתלחויות חסרות רסן באליטה, באקדמיה ובאינטלקטואלים. זה כבר יותר מאימים, אזהרות. דחתש-בניות. חששו של ממש מתעורר בממזנים על התרבות, למונייה השונים, חסם מתחי-לים לצנזור את עצמם.

שליטת הקציב מתיאטראת, שנה אחד שנה, בניגוד לחוק ולפסיקה בתי המשפט, טיפירה בוראי את האחראים על הרפרטואר, בבואם לבחור את הנר-שאים לשנת הבאה. קרנות קולנוע מכי-וונת את היצורים מהם להימנע ביציר-תם. לקטרויים: מבקרים חששים להיקרא לשית ברור. זו כבר לא בדיחה הדייק, אם זה מריה או כבר מטריח מקמתים, נושא גם נוף של פחד, לא רק של תיעוב. מאחר שאנחנו מכירים את רגב שנים רבות, ברור לנו שהטורנו הזה לא נובע ממניעים אידאולוגיים. די רגב ככלל לא הייתה ימנית. מי שהייתה יחצנית של רמטכילים, היבררה בהתלהבות את הסביבה מגוש קטיף, הצטרפה עם שחרר-דה מזהל לליכוד, לא לפני שהתלבטה קשות אם לכתב למפלגת העבודה.

הקושי שלה בליכוד היה שהיא נתי-פסה כמי שעשתה את הפקידה בהתנת-קות בהתלהבות יתרה. ובכל מקרה, היא בוראי לא באה לליכוד על תקן ימנית, אלא על חשיקת הברתי. בפרייטרי של 2008 היא נאבקה על המשבצת של אישה חדשה וגיבנה בקושי את קרן ברק. היא נכנסה לכסוף למקום ה-27, המקום האח-רך בסיעת הליכוד ככנסת. ולמי ששכה,

צילום: שאר חן

כחלון רואה כהישג את העובדה שבראש הגוף שיבחר את מנהלי החדשות יעמוד שופט, לפני שיחוג, כראי להכות ולראות מי ימונה לוועדת האיטור

3

נקודת האליחור

שרת התרבות היא קרקוד משמעו-תי במרונוע שקראו רגב-בנט, המ-צליחים, כל אחד בתחומן, למוטט את הסדר הקיים, חישן, ולעצב את עולמנו מחדש, לפי תפיסת עולמם. מערכת המשפט משתנה מול עינינו, המשט-רה (משמר הנגול מפיטיקים להתבייש, מוסדות התרבות מצנזרים את עצמם, והאקרמיה פוסעת על ביצים.

אבל שלא כמו בנט ושוקר, המובילים סדר יום ברור וכנראה גם אמנותי, שלא לומר אמוני, מחוירד ככל שידחה אבל עקבי ונאמן - מצטיידים רגב ואררן יותר ויותר כמי שרוקייים על פי חליו של נתניהו. הם עושים את רצון ארוגם וגיברתם, מתוך אמונה שזה מה שיעזור להם בקריירה הפוליטית, בין מצביעי

2

שכול וכישלון

רוגמה מצינת 30 והתנהלה-תה של רגב, אפשר לכה מהאפיוורה

נספח ד

המכתב לשרה [מוצג 1]

19:35:00 27/03/2017

לכבוד,

תה"כ השרה מירי רגבשרת התרבות והספורט

באמצעות דואר אלקטרוני

הנדון: הפסקת התמיכה לסדרה "מגידו" אשר מציע זווית ראייה אישית ואנושית למחבלים
שרצחו אזרחים חפים משפע

מכובדנו,

במוצאי שבת, ה-18/3/2017, הוקרן בחדשות ערוץ 2, תיעוד באורך 13 דקות בו תיעוד של המחבלים מנקודת מבט "אישית ואנושית". בעקבות התיעוד נודע לפורום משפחות שכולות שהכוונה היא שידור סדרה של מספר פרקים בערוץ "יס דוקו" השייך לחברת התקשורת יס. חייהם של המחבלים מתוארים (על פי התיעוד בערוץ 2) כחיים מסכנים "בקופסת גפרורים" ו"סובלים". דבר זה לא יעלה על הדעת.

בסדרה לא תוארו חיי הרווחה של המחבלים בניגוד גמור למינימום אשר הם אמורים לקבל על פי אמנת ז'נבה. המחבלים בבתי הכלא בישראל נהנים מהטבות ואיכות חיים יותר מכל אסיר אחר בבתי כלא ישראלים.

עבד אלבאסט, שהיה דובר מנהיג החמאס בעת צילום הסרט אומר בקולו שההסכמה לקחת חלק בסרט של הבמאי איציק לרנר היא מכיוון: "שנראה לחברה הישראלית פנים אחרות על מי שהם חושבים שהם רוצחים", ובהמשך מדגיש "אולי זה יגיע לנקודה שישנה קצת מהעמדה שלהם". לדעתו של איציק לרנר מדובר במחבלים או לוחמי חופש, הוא אינו בטוח בזה, בנוסף הוא כמובן אינו שופט את המחבל שהיה בדרכו לתכנן פיגוע התאבדות בישראל.

אנו, פורום משפחות שכולות נחרדנו לגלות זאת. כמובן שבתיעוד לא היה שום אזכור לסבל שלנו, של המשפחות השכולות שאיבדנו את יקרינו עקב אירועי הטרור של המחבלים. ברצוננו להדגיש כי משרד התרבות החינוך והספורט תמך בהקרנת הבכורה של הסדרה וכן בסידרה עצמה על ידי מימון באמצעות קרנות המתוקצבות על ידי המשרד. לא בכדי, נוסף לתודות בסוף הפרקים ששודרו לוגו הרשמי של המשרד על כרזת הסדרה¹ [נספח א].

¹ <https://goo.gl/3EqfcD>

פורום משפחות שכולות

איננו מוציאים שום סיבה מדוע משרד התרבות והספורט ייקח חלק בפרסום הסדרה. זאת ועוד, על כרזת הפרסום ישנו הלוגו גם של עמותת "הקרן החדשה לקולנוע וטלוויזיה", קרן זו מקבלת תקציב שנתי ממדינת ישראל דרך משרד התרבות?

אנו, המשפחות השכולות, מזועזעות מגילוי זה וחשות כי מדובר בפגיעה ישירה בנו. השקט התעשייתי סביב הקרנת הבכורה של הסרט היא תעודת עניות למשרד.

אנו דורשים מתוקף תפקידך כשרת התרבות להסביר במיידית את התמיכה בסדרה וכמו כן לקיים דחוף בו ייבדק איך הגענו למצב בו משרד התרבות לוקח חלק בהקרנת סרט המבקש להביע הזדהות עם טרור.

בברכה,

פורום משפחות שכולות

על החתום:

1. שרה ויצחק לוי
2. נתנאל חדר
3. דבורה זשי גונן
4. רותי וחיים יוסף לובר
5. חני ונתנאל קניאס
6. הרב עוזיאל ומרים ערמי
7. אייל גלמן
8. הדס מזרחי
9. רונית שרקי
10. שרה ואליעזר רוזנפלד
11. מרים גל
12. אדל בנט
13. שניאור קרישבסקי

14. דקלה מלכה

15. ענבל אקרין

16. אוהד ודרור ערמי

17. טעמה יעקובסון

18. יוכי קלמזון

19. צביקה מרק

20. רינה אריאל

21. נועה ליטמן

22. סימונה יעקובוביץ

23. דורון מזרחי

24. מירב ואשר חג'אג

25. אלכס אבירם

26. יאיר שונדלר

27. שרה דזן

28. נטלי יסייב

yes תקו ואציק לרנר סרטים
שמחים להזמין:

להקרנת בכורה לסדרת ההקו החדשה

תגידו

תיעוד המתרחש בין חמותיו
של הכלא הנפיש ביותר בישראל

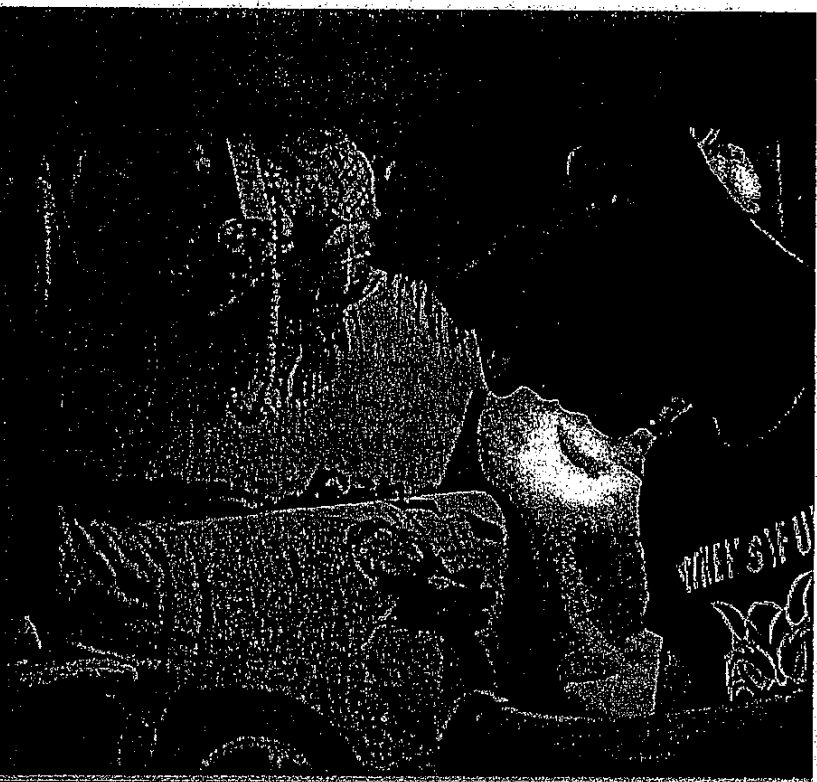
יצרה אציק לרנר

יום שני | 10.3.17

קולנוע לב, דיזינגוף סנטר

12:00 | קולת פנים
12:45 | הקונה

אישור המה למיל lemesitzik@gmail.com
בהזמנה פניה זמנת

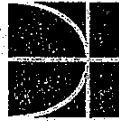

yes. **תקו**

נספח ה

**מכתב התראה מיום 28.3.2017 מאת עו"ד
עודד הכהן מטעם ארגון "פורום המשפחות
השכולות" [מוצג 5]**

Oded Hacohen, Adv. & Notary
Guiora Debel, Adv. & Mediator, Notary

עודד הכהן, עו"ד ונוטריון
גיורא דבל, עו"ד ומגשר, נוטריון

Waseem Natour, Adv.
Igal Sparber, Adv.
Ben Zrihen, Adv.

וסים נאטור, עו"ד
יגאל ספרבר, עו"ד
בן זריהן, עו"ד

ירושלים, 28/3/2017

בפקס: 02-5323002
טל. לאישור 072-2146237

לכבוד
מר מתן פלג
מנכ"ל "אם תרצו"

שלום רב,

הנדון: דרישה לפרסום הבהרה בגין שימוש לא חוקי, מטעה
ומזיק בשמו של "פורום המשפחות השכולות"

מרשתי, עמותת רשומה "חוג ההורים - פורום המשפחות: משפחות שכולות למען שלום, פיוס וסובלנות", הידועה בציבור הרחב בשם "פורום המשפחות השכולות", הורתה לי לפנות אליכם כלהלן:

היום פורסמה בעיתון "ישראל היום", ידיעה של הכתב יאיר אלטמן שמתחילה במילים:
"פורום המשפחות השכולות שלח אתמול מכתב חריף לשרת התרבות,
מירי רגב, בדרישה כי משרדה יתנער מהתמיכה שהוא מעניק לסדרה
"מגידו" בערוץ "יס דוקו"."

כמו כן פורסמה ידיעה בעיתון "הארץ" בה נאמר בין היתר:

"בנוגע לסדרה "מגידו", במשרד התרבות התייחסו לנושא במכתב
שהועבר לפורום המשפחות השכולות. "מאז כניסתי לתפקיד אני פועלת
למנוע תמיכה ציבורית מכספי המדינה בפעילות שמזלזלת פוגעת
וחותרת תחת ערכי מדינת ישראל ובסמליה", כתבה השרה רגב במכתב.
"אני מאמינה בכל ליבי שגם מדינת ישראל הדמוקרטית התוססת
המאמינה בזכויות אזרח בשלטון החוק ובחופש הביטוי אסור לה לתמוך
בפעילות הרסנית פוגענית זו".

מכיוון שמדובר בפנייה אשר מנוגדת לכל אשר חברי מרשתי מאמינים בו, שבבסיסה ניסיון
השתקה וסתיימת פיות, נדהמו חברי מרשתי לראות את שמה מתנוסס מעליה. מי מטעם מרשתי
פנה לעיתונאי אלטמן שאמר כי הידיעה מבוססת על מכתב שקיבל מדובר "אם תרצו" אודי טנא,
אשר הלוגו המתנוסס עליו, והחתימה בתחתיתו היא של "פורום משפחות שכולות".

מצער ומביש הדבר ששמה של עמותת ידועה, שכל תכליתה קירוב לבבות וחתימה לשלום, למרות
המחיר הכבד ששילמו חבריה, עמותה מוכרת ומפורסמת בציבור למעלה מעשרים שנים, נגזל ממנה
בחוסר תום לב, בצורה כל כך צינית, אכזרית ומגמתית.

הפרסום ש"אם תרצו" עומדים מאחוריו, הוא ניסיון בזוי להכפיש את פורום המשפחות השכולות,
לפגוע בתדמיתו ובמעמדו כארגון שהפיוס וההידברות הם הערכים אותם הוא מקדם.

"מרכז אשדור", רחוב הרב קוק 8, ירושלים 94226
טל: 6254207, 6245063 פקס: 6255922

"Merkaz Ashdar" (4th floor), 8 Harav Kook st., Jerusalem 94226

Tel: (972-2) 6254207, 6245063 Fax: (972-2) 6255922

דואר אלק' E-mail: Ben@hdlaw.co.il

הנוק כבר נותן את אותותיו בפניות שהתקבלו מאזרחים המתקשים להבין מדוע ביקשה מרשתי, לכאורה, "להשתיק" את הסדרה דבר, שמיותר לציין, כי מרשתי לא עשתה ושהיא מתנגדת לו התנגדות גמורה.

הידיעות בעתון "ישראל היום" ובעתון "הארץ" עסקו ב"פורום משפחות שכולות", עובדה המעידה כי גם הכתבים לא הבינו שמדובר ב"פורום המשפחות השכולות" ולא נתנו דעתם לקיומה או להיעדרה של הידיעה. הדבר אף מצביע שאין בהורדת הידיעה משום יצירת שם אחר.

בשם מרשתי הנך מתבקש לפעול מיידית לתיקון הידיעה באתר האינטרנט של "ישראל היום" ולפרסום מודעת הבהרה, בגודל זהה לזה של הידיעה, בשער "ישראל היום" או בכפולה הפותחת של העיתון (שם פרסמה הידיעה). הנדעת ההבהרה תנוסח בתיאום עם מרשתי ותהיה בה הבהרה כי השימוש בשמה של מרשתי נעשה שלא כחוק ושי"אם תרצו" מתנצלים על ההטעיה וחוזרים בהם ממנה.

מרשתי דורשת כי פרסום דומה יעשה בעיתון "הארץ" וכלי תקשורת נוספים באשר יהיו. אי הענות לדרישה תיאלץ את מרשתי לנקוט בכל האמצעים שהחוק מעמיד לרשותה בגין ההטעיה והנזקים שבצידה. אני תקווה שלא יהא בכך צורך.

אין מכתב זה ממצה את נזקיה וטענותיה של מרשתי והן שמורות איפה

בכבוד רב,

9916 תכ"ו

עודד הכהן, עו"ד

נספח ו

ידיעה בעיתון "הארץ" מיום 28.3.2017
[מוצג 4]

"רגב תשלם על כך": יוצרים מוחים על דרישת משרד התרבות להעביר שמות לקטורים

איגוד היוצרים בענף הקולנוע: "רגב ממשיכה לא לעשות דבר מועיל עבור הקולנוע והתרבות בישראל". "פורום המשפחות השכולות" הבהיר כי לא ביקש למחות על הפקת הסדרה "מגידו"

איתי שטרן, נירית אנדרמן | 28.03.2017 | 21:24

אנשי תעשיית הקולנוע והטלוויזיה הגיבו היום (שלישי) בחריפות לדרישת משרד התרבות מקרנות הקולנוע השונות למסור לו מידע על כל הלקטורים שאישרו או דחו הצעות לסרטים בחמש השנים האחרונות ואת נימוקיהם. בתוך כך, ראשי "פורום המשפחות השכולות" דורשים התנצלות מארגון "אם תרצו", שהשתמש שלא על דעתם בשמם בפנייה לשרה מירי רגב נגד הפקתה ומימונה של סדרת הטלוויזיה "מגידו".

איגוד היוצרים בענף הקולנוע מסר כי "השרה רגב ממשיכה להגיד דברים כדי להשיג כותרות שישרתו אותה מול מצביעי מרכז הליכוד ומנגד לא לעשות דבר מועיל עבור הקולנוע והתרבות בישראל. עד היום חוץ מלעשות מהומה רבה על לא דבר, השרה לא עשתה דבר מלבד לשלוח אימים ונסינות הפחדה, אנחנו לא מפחדים, יוצרי הקולנוע הישראלי ימשיכו לספר את סיפורה של החברה הישראלית כפי שהיא ניבטת לעיניהם, ללא מורא וללא משוא פנים על אפה ועל חמתה. ואם נדרש להאבק על זכותנו לעשות זאת נעשה את זה ובינתיים, לא היה כלום כי אין כלום, ובמקרה של השרה רגב — גם לא יהיה כלום".

"זו מלחמת עולם", אמר הבמאי והתסריטאי רני בלייר, המשמש כראש התוכנית לתואר ראשון בבית הספר לאמנויות הקול והמסך במכללה האקדמית ספיר. "זו מלחמה שלא נוגעת לשמאל או לימין, למזרחים או אשכנזים, לא לקרנות ולא לקולנוע, זו מלחמה על חופש ביטוי, דמוקרטיה ומהות האמנות באשר היא. על המהלך הזה, שרת התרבות, תשלם. היא יכולה לרענן את המערכת והיא יכולה לקרוא את תגובת הלקטורים שחשופה לה מלכתחילה והיא יכולה לעשות שינויים בקרנות, אבל לתחקר לקטורים כדי להוכיח שהם שמאלנים — את זה לא ניתן לה לעשות. היא הרי רוצה להעיף את ראשי הקרנות בשביל לשים שם את הפוליטרוקים שלה. זה לא יעבוד לה. צריך לעצור את שטף המלחמה בחופש הביטוי. היא לא מבינה שאמנות נמצאת מעל דת ולאום וזהות מזרחית או אשכנזית. כל מטרתה של האמנות היא להתסיס. זו חובתה הקיומית. אחרת היא הופכת אמנות מגויסת".

אורי רוזנווקס, ששימש בעבר כיו"ר פורום היוצרים הדוקומנטרים, הוסיף כי לתפיסתו המעקב של רגב אחר הלקטורים של הקרן החדשה לקולנוע, הוא חלק ממהלך כולל ומסוכן בהרבה. "השאלה הגדולה היא האם האנשים שאכפת להם מהנושאים האלו, שעוסקים ביצירה, וחשוב להם חופש הביטוי, יסתפקו בעוד לחיצה על כפתור הלייק או שיצאו לרחובות. יש פה שלושה מהלכים שמבקשים לסרס את חופש הביטוי בישראל: הראשון קשור למינוי הוועדה לענייני קרנות הקולנוע, שם סימנה רגב את המטרה, וכעת רק נותר לה לשגר את החץ בעקבותיה; העניין השני הוא חיסול ממוקד של תאגיד השידור הציבורי, שהיה גוף שהבטיח חופש יצירה ועצמאות מפוליטיקאים; והדבר השלישי הוא חוק התקשורת שיהפוך את כל התקשורת בישראל לבסטה של בנימין נתניהו. אנשים חייבים להבין שלא מדובר פה בעוד סיפור על אנשי קולנוע או ויכוח בין שמאל לימין, אלא במלחמה על חופש הביטוי. מה שאנחנו רואים עכשיו הוא העטלף שמבשר את בוא החושך. הגיע הזמן שאנשים יקומו ויצאו לרחובות".

פרופסור אבנר פיינגלרנט, ראש בית הספר לאמנויות הקול והמסך במכללה האקדמית ספיר (בו מלמד גם איציק לרנר, יוצר הסדרה "מגידו") אמר כי ישמח להזמין את שרת התרבות מירי רגב להקרנת הסדרה שתיערך במכללה בחודש הבא, ולשמע את דעתה בנוגע אליה. "היצירה היא יצירה היא יצירה ואין מי שיכול לשפוט אותה לפי קריטריונים פוליטיים לא ענייניים. משרד התרבות הוא זה שצריך לשמור בכל מחיר על חופש היצירה ורק יצירה חופשית ומשוררת שמובעות בה עמדות שונות מבחינה תרבותית, אמנותית וקולנועית, היא יצירה שגורמת לחברה להתפתח ולהיות עשירה, מעניינת וחזקה יותר. אי אפשר לעשות לשום יצירה מיטת סדום, שהרי זו שיטה שראויה לסדום ועמורה, לא אלינו".

פיינגלברט הוסיף ואמר כי לרנר לא יכול להיחשב אמן מגויס לאף צד של המפה הפוליטית שכן "הסדרה הקודמת שלו עסקה במתנחלים שיישבו את חוות גלעד. כשהסדרה היא יצאה לא מעט שמאלנים כעסו עליו על שהציג את נוער הגבעות בצורה הגונה. הוא נתן מבט אנושי על אנשים שנאבקו להישאר על האדמות שלהם. גם ב'מגידו' הוא מראה שמעבר לאידיאולוגיות, יש פה בני אדם שמוכנים לדבר אחד עם השני ודווקא במפגש ההזוי הזה, ניתן למצוא ניצנים מפתיעים בין ישראלים לפלסטינים".

יוצרת הקולנוע הדוקומנטרי נילי טל אמרה ל"הארץ": "איך אני מקנאה באיציק לרנר הבימאי של 'מגידו' שהפיק וביים סדרה לייס דוקו ומקבל עכשיו פרסום ותקשורת חבל"ז. מגיע לך צל"ש, מירי רגב. את גדולה ביח"צ, ומה אתי? רק מידע נוסף בשבילך: בגלל הקרנות והלקטורים אנחנו, הסרטים הישראלים, נמצאים על המפה. מקבלים פרסים בכל פסטיבל חשוב ואפילו מועמדים לסרט הזר בפרס האקדמיה האמריקאית... הקרנות הם הדבר הכי טוב שקרה למדינת ישראל בכל תחום שהוא: חקלאות, תעשייה, אינטרנט, והשקעה בתרבות: תיאטרון, מחול, ספרות וקולנוע. ההישג של הקרנות לאורך כל השנים הוא שהן אפוליטיות. לא חילקו כספים ליוצרים שצירפו להגשת התמיכה כרטיס מפלגה או שייכות פוליטית. דווקא אני שמחה שבמאי הודי-ישראלי יצר את הסדרה הזו. שווו בנפשכם מה היה קורה אילו במאי מוסלמי-ערבי או נוצרי-ערבי היה יוצר אותה. שמו שמים היתה פה קטסטרופה".

פורום המשפחות השכולות: לא מחינו נגד "מגידו"

"פורום המשפחות השכולות", הכולל משפחות שכולות ישראליות ופלסטיניות, מוחה בתקיפות נגד הנהלת ארגון "אם תרצו" בשל השימוש שעשה הארגון בשם הפורום במכתב ששוגר לשרת התרבות מירי רגב, ובו נטען כי חברי הפורום ביקשו למחות לכאורה על הפקתה ומימונה של סדרת הטלוויזיה "מגידו". לדברי נציגי הפורום, הפנייה לרגב נעשתה שלא על דעתם והם דורשים התנצלות והבהרה בנוגע לכך.

בתגובה למכתב ששוגר השבוע בשם "אם תרצו" לשרת התרבות, תוך השימוש בשמו של פורום המשפחות השכולות, השיבה היום רגב למשפחות כי אמנם לא ראתה את הסדרה המדוברת, "אך תיעוד והצגה של הוצחי בנינו ובנותינו, חיות אדם שסיספו בסכינים את אזרחי ישראל, כבני אדם נורמטיבים, המבלים בכלא וגאים במעשיהם, עלולה לחזק את הטרור". עו"ד עודד הכהן, המייצג את פורום המשפחות השכולות, שיגר היום מכתב אזהרה למנכ"ל תנועת "אם תרצו", מתן פלג, ובו הוא מבהיר כי השימוש שנעשה בשם הפורום הינו "ניסיון בזוי להכפיש את פורום המשפחות השכולות, לפגוע בתדמיתנו ובמעמדנו כארגון שהפיוס וההידברות הם הערכים אותם הוא מקדם. יש לציין כי הנזק כבר נותן את אותותיו בפניות שקיבלנו מאזרחים, שמתקשים להבין מדוע ביקשנו 'להשתיק' את הסדרה, דבר שמיותר לציין, שלא עשינו ושנאנחנו מתנגדים לו התנגדות גמורה". בהמשך כותב הכהן כי "מצער ומביש הדבר ששמו של ארגון ידוע, שכל תכליתו קירוב לבבות וחתימה לשלום, למרות המחיר הכבד ששילמו חבריו, ארגון מוכר ומפורסם בציבור למעלה מעשרים שנים, נגזל ממנו בחוסר תום לב, בצורה כל כך צינית, אכזרית ומגמתית".

"מגידו" שמשודרת בימים אלו ב"יס דוקו" היא סדרה דקומנטרית העוסקת באסירים ביטחוניים, חלקם עם דם על הידיים, הכלואים בכלא מגידו. הסדרה מתמקדת בדיאלוג בין האסירים הפלסטינים לסוהרים הישראלים ומתנתת לשני הצדדים לבטא את תפיסות עולמם. הסדרה נתמכה על ידי הקרן החדשה לקולנוע וטלוויזיה, שכפי שדווח היום, נדרשה בימים האחרונים למסור מידע למשרד התרבות באשר ללקטורים שאישרו את הפקתה ואת גובה התקציב שקיבלה. מלבד הקרן החדשה, "מגידו" מומנה על ידי מפעל הפיס וערוץ "יס" דוקו.

מבירור שערך "הארץ" עולה כי אחת החברות בפורום המשפחות השכולות אכן פנתה לארגון "אם תרצו", וזה התייחס אליה כמי שמייצגת את הארגון כולו. "אנחנו לא ארגון עלום שם ואנחנו קיימים כבר 20 שנה", אמר היום מנהל הצד הישראלי של פורום המשפחות השכולות, רמי אלחנן. "כשארגון כמו 'אם תרצו' מוציא באופן זדוני ומגמתי מכתב בשמנו, זו גניבה לכל דבר ועניין. כפי שהם גונבים מאיתנו את ההיסטוריה שלנו ואת הציונות שלנו, את הסמלים והשירים שלנו, עכשיו הם רוצים לגנוב מאיתנו גם את שמו של ארגון גדול וידוע בציבור ועושים בו שימוש שהוא ההפך ב-180 מעלות ליעדים שעבורם הארגון הזה קיים".

בהמשך דבריו אמר אלחנן כי "אנחנו ארגון של משפחות ישראליות ופלסטיניות – שמנסות בעזרת הכבוד שרוחשים לשכול שלנו — למנוע את עוד שפיכות דמים בעתיד. בעוד ש'אם תרצו' הוא ארגון שמלבה אש של נקמה וכעס שמזינים את מדורת השנאה ומעגל הדמים האינסופי, אנחנו מבקשים לעשות את ההפך. מילא אם ארגון אחר היה עושה שימוש בשם שלנו, אבל במקרה הנכחי זה פשוט בלתי נסלח".

תנועת "אם תרצו" מסרה בתגובה: "תנועת 'אם תרצו' כתנועה הציונית הגדולה בישראל גאה לעמוד זה שנים רבות לצידו של כל פורום משפחות שכולות הבוחרות בחיים תוך נכונות לתעל את כאב האישי למאבק עבור עתיד מדינת ישראל ומיגור הטרור. תנועת 'אם תרצו' שמה לה כמטרה לתמוך במשפחות שכולות שמבקשות לחשוף עוולות ופגיעה ברגשותיהן וזכויותיהן. אנו גאים בכך שחלק עיקרי מפעילות התנועה בשנה האחרונה היה סביב חשיפת ארגונים רדיקליים המגנים על מחבלים ומשפחותיהם ובכך פוגעים באופן ישיר במשפחות השכולות. אנו נמשיך בכך ביתר שאת. תנועת 'אם תרצו' תמשיך להיות ראש החץ במאבק על עתידה של מדינת ישראל. תנועת 'אם תרצו' לא קיבלה כל פנייה או מכתב מגורם כזה או אחר ומשיתקבל מכתב הוא יענה על פי הצורך. אנו נמשיך להיות ראש החץ במאבק על עתידה של מדינת ישראל".

נספח ז

**ידיעה בעיתון "מעריב" מיום 28.3.2017
[מוצג 3 ונ/4]**

71

חדש
מירי רגב נגד הסדרה "מגידו": לבדוק אם יש בה תכנים פוגעניים

on-line

מירי רגב נגד הסדרה "מגידו": לבדוק אם יש בה תכנים פוגעניים

Print Edition

מערב אנליין
03/28/2017

במכתב לפורום המשפחות השכולות שהתלונן נגד הצגת הרוצחים באור חיובי, כתבה שרת התרבות, כי "אפעל בכלים המשפטיים העומדים לרשותי כדי להסיר את תמיכת המשרד והמדינה"

שרת התרבות מירי רגב הודיעה היום (שלישי) כי הנחתה לבדוק האם בסדרה "מגידו" המשודרת בערוץ "יס דוקו" ומתארת את חייהם של האסירים הביטחוניים בבית הכלא, יש תכנים פוגעניים. במכתב שכתבה לפורום המשפחות השכולות אמרה רגב כי אמנם טרם צפתה בסדרה אולם "גם שהיא לא אושרה ותוקצבה שלא בתקופתי, עדיין ככל שיש בה תכנים פוגעניים, אפעל בכלים המשפטיים העומדים לרשותי כדי להסיר את תמיכת המשרד והמדינה".

רגב כתבה כי "מאז כניסתי לתפקיד אני פועלת למנוע תמיכה ציבורית מספיק המדינה בפעילות שמזלזלת פוגעת וחותרת תחת ערכי מדינת ישראל ובסמליה. אני מאמינה בכל לבי שגם מדינת ישראל הדמוקרטית התוססת המאמינה בזכויות אזרח בשלטון החוק ובחופש הביטוי אסור לה לתמוך בפעילות הרסנית פוגענית זו".

רגב הדגישה במכתבה לפורום המשפחות השכולות כי היא מנהלת שיה רצוף עם היועץ המשפטי לממשלה כדי להביא את תפיסתה שאין מקום לתמוך בפעילות הפוגעת במדינת ישראל ובסמליה.

השרה מתחה ביקורת מרומזת על קודמת בתפקיד, לימור לבנת, שבתקופתה הוחלט להפיק את הסדרה. "במקרה הנדון, מדובר בהחלטה במשמרת של קודמתי השרה לשעבר לימור ליבנת והתקציב ניתן על ידי הקרן החדשה עוד בשנת 2014. יחד עם זאת, הקמתי ועדה שמגדירה מחדש את כללי התקצוב כדי למנוע בעתיד הישנות מקרים כאלה", כתבה.

היא הוסיפה כי "אני נאמנה לדרכי שיש להבחין בין חופש המימון לחופש הביטוי - מי שמעוניין בתמיכת המדינה ראוי שישמור על ערכיה וסמליה".

השרה רגב הדגישה כי לא צפתה בפרק הסדרה שהוקרן. "יחד עם זאת הנחתי לבחון את הסדרה והגם שהיא אושרה ותוקצבה, שלא בתקופתי, עדיין ככל שיש בה תכנים פוגעניים, אפעל בכלים המשפטיים העומדים לרשותי כדי להסיר את תמיכת המשרד והמדינה".

אתמול שלח פורום המשפחות השכולות מכתב לשר לביטחון פנים, גלעד ארדן, בו כתבו כי "חייהם של המחבלים מתוארים בחיים מסכנים ב'קופסת גפרורים' ו'סובלים'. דבר כזה לא יעלה על הדעת".

כי "נודע לנו כי האישור לצילום ניתן בזמן הממשלה הקודמת, אך רובם של הצילומים צולמו בזמן היותך מכהן כשר לביטחון פנים. כמובן שבתיעוד לא היה שום אזכור לסבלן של המשפחות השכולות, אלה שאיבדו את יקיריהן עקב אירועי הטרור של המחבלים".

תגובת פורום משפחות שכולות

"מכיוון שמדובר בפנייה אשר מנוגדת לכל אשר אנו מאמינים בו, שבבסיסה עומד ניסיון השתקה וסתימת פיות, נדהמנו לראות את שמנו מתנוסס מעליה. פנינו לעיתונאי אלטמן שאמר כי הידיעה מבוססת על מכתב שקיבל מדובר "אם תרצו" אודי טנא, אשר הלוגו המתנוסס עליו, והחתימה בתחתיתו היא של "פורום משפחות שכולות" מצער ומביש הדבר ששמו של ארגון ידוע, שכל תכליתו קירוב לבבות וחתימה לשלום, למרות המחיר הכבד ששילמו חבריו, אירגון מוכר ומפורסם בציבור למעלה מעשרים שנים, נגזל ממנו בחוסר תום לב, בצורה כל כך צינית, אכזרית ומגמתית!

אבקשך לפעול במיידית לתיקון הידיעה באתר האינטרנט של ישראל היום ולפרסום מודעה, בגודל זהה לזה של הידיעה, בשער ישראל היום או בכפולה הפותחת של העיתון (שם פורסמה הידיעה). נוסח הודעת ההבהרה צריך להיכתב בתיאום עימנו ולקבל את הסכמתנו וצריך שתהיה בו הבהרה כי השימוש בשמנו נעשה שלא כחוק וש"אם תרצו" מתנצלים ההטעיה וחוזרים בהם ממנה.

כנייל לגבי עיתון הארץ וכלי תקשורת נוספים באשר יהיו.

באם הדבר לא יעשה במהלך היומיים הקרובים, ככוונתנו לשקול נקיטת הליכים משפטיים כנגד ארגון "אם תרצו", על ההטעיה ועל

נספח ח

הודעת what'sapp של המשיב 2 מיום
[מוצג 6] 28.3.2017

28 במרץ 2017

14:44

PDF ק"ב 176

אודי טנא ונוראה תנא

מנכ"ל תנועת "אם תרצו" מתן פלג שמלווה את המשפחות השכולות במאבק בירך את השרה רגב על החלטתה ואמר כי "יש גבול לציניות ולאטימות הלב ומכאן הכעס ותחושת העלבון מהנהלת יס. החברה הישראלית, המוקירה ומחויבת למשפחות השכולות אשר איבדו את היקר להן מכל, לא צריכה לסבסד מכיסה סדרות הממסגרות מחבלים כגיבורים טראגיים. אנו קוראים לכלל הציבור להצטרף לדרישתנו מהנהלת יס להתנצל באופן אישי בפני המשפחות השכולות ולפרסם מסקנות המסבירות איך בזיון כזה לא יחזור על עצמו".

לפרטים נוספים: אודי טנא

0505-723361

14:59

74

נספח ט

הודעת what'sapp נוספת של המשיב 2
מיום 28.3.2017 [מוצג 7]

16:44

אודי טנא דובר אם תרצו
 דבורה גונן, אמו של דני הי"ד שנרצח
 בפיוגוע בישוב דולב לפני שנה ותשעה
 חודשים אמרה בעקבות החלטת
 השרה רגב להפסיק את מימון הסידרה
 "מגידו" כי: "אני מברכת את השרה רגב
 על החלטתה. אנו זועקים את זעקת יקירנו
 ודורשים מחברי הממשלה להפסיק את
 החגיגה בבתי הכלא. הגיע הזמן להגיד
 להם-די!"
 גונן הדגישה כי: "תתי אדם שרצחו חפים
 מפשע ראויים לתתי תנאים. אנו נמשיך
 במאבקנו עד שהחגיגות בבתי הכלא
 יפסקו."

לפרטים נוספים- אודי טנא 0505723361

16:48

נספח י

**דוגמה לסיקור פרשת ניגוח בג"צ והנשיאה
ע"י המשיבה ב"מקור ראשון" [מוצג 14
ונ/1]**

לילה דדמטי בעליון:

בג"צ ביטל את החלטת הממשלה לתקוף באיראן

7 מתוך 9 שופטי ההרכב המורחב קבעו כי החלטת הממשלה לעצור צבאית את תוכנית הגרעין האיראנית- אינה חוקית ■ הסיבה: סכנת פגיעה לא מידתית בחפים מפשע. רוח"מ בתגובה: "התערבות

שופטי בג"צ בהחלטה של הממשלה הנבחרת הנוגעת לביטחון ישראל היא חציית קו אדום, טעיתי שלא חוקקתי את פסקת ההתגברות" ■ השר כחלון: "נמשיך לעמוד כחומה בצורה בהגנה על עצמאות בג"צ".

מפקד חה"א: "המתוססים באוויר, פספסנו הזדמנות"

רה
ברוב
דגיל

דקה פסקת ההתגברות.

0 76

7/24/2018

79

10:14

Mark Brill ▶ חדשות הליכוד +
Yesterday at 14:04 · 🌐

קראתי בתדהמה

לא האמנתי למראה עיניי כשנתקלתי במקרה בדיעה קטנה על כי בג"צ פסל הפצת יעדים באירן ברוב של 7 מתוך 9 שופטים. היתכן שידו בוחשת גם בעיניי ביטחון קריטיים למדינת ישראל? היתכן שיש לו סמכות בעיניך?

נימוקים של "העדר מידתיות" לא תופשים בעיניי ביטחון קריטיים. האירנים ניסו לתקוף בתוך ישראל ובלמו. אז כעת, גם אסור למדינה לשמור על שלום אזרחיה, כי בבג"צ סבורים שהטילים האירנים לא יהרסו את בנין בית המשפט העליון? עד לתת רמה שכזו הגענו.

בגין אפילו לא ידע שכבר כבשנו את לבנון. אשכול ישן שנת ישראלים כשרמת הגולן נכבשה. כשהתעורר למחרת, הרמה כבר היתה בידינו. מישהו ערער על כיבוש הרמה???

מרק.

59 69 402

7U

נספח יא

**הפרסום במהדורת האינטרנט של
המערערים הכולל את תגובת המשיבים
[מוצג 9]**

קרב מגידו

שרת התרבות דורשת לבחון מחדש את שידור הסדרה "מגידו" העוסקת בחיי המחבלים בכלא, למרות שהודתה שלא צפתה בה • יוצר הסדרה, איציק לרנר, השיב לה: "מן הראוי שתראי ואז תגיבי. הסדרה מראה את החיים כפי שהם ללא ניסיון להיטיב עם אף צד"

רוז שכניק ואיתמר אייכנר

שרת התרבות מירי רגב סימנה יעד חדש: הסדרה התיעודית "מגידו" שעוסקת בחיי המחבלים בבית-הכלא מגידו. "אסור למדינת ישראל לתמוך בפעילות פוגענית כזו, כמו הסדרה 'מגידו'", הסבירה רגב והודתהבאותה נשימה: "לא צפיתי בפרק שהוקרן".

אמש שלח יוצר הסדרה, הבמאי איציק לרנר, תגובה לשרה רגב. לרנר הזכיר לרגב שהם מכירים עוד מהתקופה שהיא שירתה בדובר צה"ל ואישרה לו לעשות סרט על חוות השומר, והוסיף: "אני, כישראלי שורשי ששירת בצבא וששני הבנים שלו שירתו ביחידות קרביות ויצאו מהמלחמות האחרונות בשלום, במשך חמש שנים לא עצמתי עין, וגם אני השתתפתי בקרבות הבלימה במלחמת יום הכיפורים ונפצעתי. מנקודת ראות זאת אני יכול להבין ולהרגיש את כאבן של המשפחות השכולות, את תחושת הכעס והזעם שיש להן. אני מבין שהתייחסת לכתבה בערוץ 2 ולא לסדרה על פרקיה. אני מצר על כך שתגובתך באה לפני שצפית בסדרה. מן הראוי שתראי ואז תגיבי, יש בסדרה לא מעט ערכים וסמלים, שגם לי היו חשובים ועליהם שמתי דגש כי ישראל היא מדינה דמוקרטית שחרתה על דגלה את חופש הביטוי. הסדרה 'מגידו' מראה את החיים כפי שהם ללא מניפולציות וללא ניסיון להיטיב עם אף צד. אני משוכנע שצופי 'יס' יראו את המציאות המורכבת הניכסת דרך הסדרה, ויש בי אמונה קטנה שאולי דרך הסדרה נקטין טיפה את האיבה והשנאה לפחות לדורות הבאים".

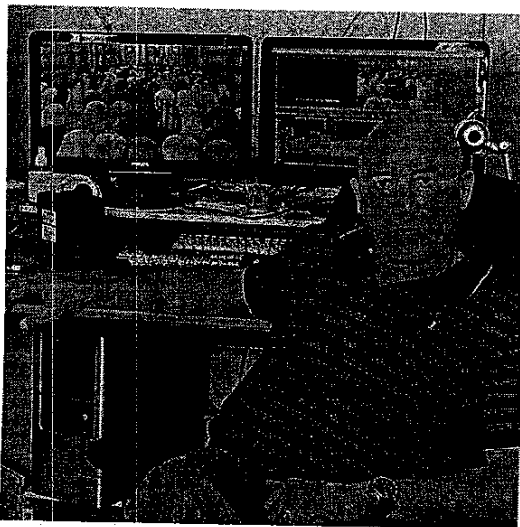
רגב הוציאה את הודעתה בעקבות מכתב שגשלה מטעם תנועת "אם תרצו" ושגשא חתימה של "פורום משפחות שכולות". במכתב נטען כי הסדרה של חברת הלוויין yes מציגה באור חיובי את המחבלים, "המתוארים כחיים בקופסת גפרורים וכסובלים, דבר שלא יעלה על הדעת. המחבלים בבתי-הכלא

השרה רגב

נהנים מהטבות ומאיכות חיים יותר מכל אסיר אחר ואנו, פורום המשפחות השכולות, נחרדנו לגלות זאת."

כעת מבקשת רגב לבחון מחדש את שידור הסדרה והיא אף דרשה מהקרן החדשה לקולנוע להעביר לה מידע על הליך אישור מתן המימון לסדרה. "מאז כניסתי לתפקיד אני פועלת למנוע תמיכה ציבורית מכספי המדינה בפעילות שמזלזלת, פוגעת וחותרת תחת ערכי מדינת ישראל וסמליה", היא הסבירה אתמול. "במקרה הגדון מדובר בהחלטה במשמרת של קודמתי, השרה לשעבר לימור לבנת, והתקציב ניתן על ידי הקרן החדשה עוד בשנת 2014. הקמתי ועדה שמגדירה מחדש את כללי התקצוב כדי למנוע בעתיד הישגות מקרים כאלה". ורגב הוסיפה: "אני נאמנה לדרכי שיש להבחין בין חופש המימון לחופש הביטוי. לא צפיתי בפרק הסדרה שהוקרן. עם זאת, הנחיתי לבחון את הסדרה והגם שהיא אושרה ותוקצבה, שלא בתקופתי, עדיין ככל שיש בה תכנים פוגעניים, אפעל בכלים המשפטיים העומדים לרשותי כדי להסיר את תמיכת המשרד והמדינה".

איציק לרנר | צילום: אבי רוקח

אבל המכתב של "אם תרצו" לא הרגיז רק את שרת התרבות. ארגון פורום המשפחות השכולות, גוף ותיק שמלווה את המשפחות, זועם על כך שהשתמשו בשמו. במכתב חריף ששלחו למנכ"ל "אם תרצו", מתן פלג, כתבו נציגי הפורום: "מדובר בפנייה שמנוגדת לכל אשר אנו מאמינים בו. בבסיסה עומד ניסיון השתקה וסתימת פיות, וגדהמנו לראות את שמנו מתנוסס מעליה. זה מעשה מצער ומביש שנעשה כביכול בשם ארגון ידוע, שכל תכליתו קירוב לבבות וחתירה לשלום".

ואילו השרה לשעבר לימור לבנת זעמה על דבריה של רגב וצייצה בטוויטר: "זה שקר גמור לכתוב כאילו אני קיבלתי החלטה לממן את הסדרה 'מגידו' או כל סדרה וסרט אחר. אך בעידן הזה שקר הוא כנראה אמת (אורוול)... בהיפוך".

מחברת yes נמסר בתגובה: "אנחנו משתתפים בצער המשפחות וליבנו עימן. ערוץ yes דוקו מביא אל המסך ומעלה על סדר היום הציבורי בישראל תכנים רבים ומגוונים ומציג את המציאות המורכבת כהווייתה. כפי שציינה השרה במכתבה, היא טרם צפתה בסדרה 'מגידו' – סדרה המציגה מעקב תיעודי אחר המתרחש בכלא, על הסוהרים שבו והאסירים שבו".

תנועת "אם תרצו" אשר עומדת כבר שנים רבות לצד פורומים שונים של משפחות שכולות מסרה בתגובה כי: "תנועת 'אם תרצו' כתנועה הציבורית הגדולה בישראל גאה לעמוד זה שנים רבות לצידו של כל פורום משפחות שכולות הבוזרות בחיים תוך נכונות לתעל את כאבן האישי למאבק עבור עתיד מדינת ישראל ומיגור הטרור.

תנועת "אם תרצו" שמה לה כמטרה לתמוך במשפחות שכולות שמבקשות לחשוף עוולות ופגיעה ברגשותיהן וזכויותיהן. אנו גאים בכך שחלק עיקרי מפעילות התנועה בשנה האחרונה היה סביב חשיפת ארגונים רדקליים המגנים על מחבלים ומשפחותיהם ובכך פוגעים באופן ישיר במשפחות השכולות. אנו נמשיך בכך ביתר שאת. תנועת "אם תרצו" תמשיך להיות ראש החץ במאבק על עתידה של מדינת ישראל. תנועת "אם תרצו" לא קיבלה כל פנייה או מכתב מגורם כזה או אחר ומשיתקבל מכתב הוא יענה על פי הצורך. למען הסר ספק, תנועת "אם תרצו" לא שלחה מכתב בעניין הסדרה מגידו לשרה מירי רגב, כל ניסיון להציג זאת אחרת הוא שקר. אנו נמשיך להיות ראש החץ במאבק על עתידה של מדינת ישראל."

מדבקה זיהוי של בית משפט

בית המשפט המחוזי תל אביב

מופס נלווה למופס פתיחת הליך - ערעור אזרחי

1. לאור הוראת תקנה 413 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, המערער או בא-כוחו יטמן

X במשבצת המתאימה האם כתב הערעור מכיל הדברים הבאים:

שם, מספר זהות ומקום מגורי המערער	
שם של כל משיב, מספר זהות ומקום מגוריו, במידה וניתן לבררם.	
שם הערכאה הקודמת, תאריך ההחלטה עליה מערערים ומספר התיק של התובענה שבה ניתנה.	
מען להמצאה בתחום המדינה	
אם ההחלטה ניתנה שלא בפני המערער, התאריך בו הומצאה לו. אם לא הומצאה לו, ציין כי ההחלטה לא הומצאה.	
נימוקי הערעור.	
אם הערעור הוא על פסק דין של בית משפט שלום - סכום התביעה או שווי נועשה גיוס הגשת התובענה לבית משפט שלום.	
אם הערעור הוא על פסק דין של בית משפט שלום לפי סעיף 37 {ב} {9} {א} - {ג} לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד-1984 - סוג התביעה בהתאם לאחת מפסקאות המשנה.	

1. נא סמן: האם ידון הערעור בדין יחיד או הרכב כאמור בסעיף 37 לחוק בתי המשפט.

הרכב דין יחיד

תשומת לב המערער מופנית להוראת תקנה 421 לתקנות סדר הדין האזרחי, לפיה ערעור שאינו ממלא אחר הוראות פרק ל' לחלק ה': סדרי הדין בערעור (תקנות 397-471), לא יקובל לרישום על-ידי מזכירות בית המשפט.

המערער רשאי לדרוש משופט בית משפט שלעזרעור להחליט בשאלה האם הערעור ממלא אחר הוראות פרק זה. החלטתו תהא סופית ומכרעת.

חתימת המערער/בא כוחו

תאריך